

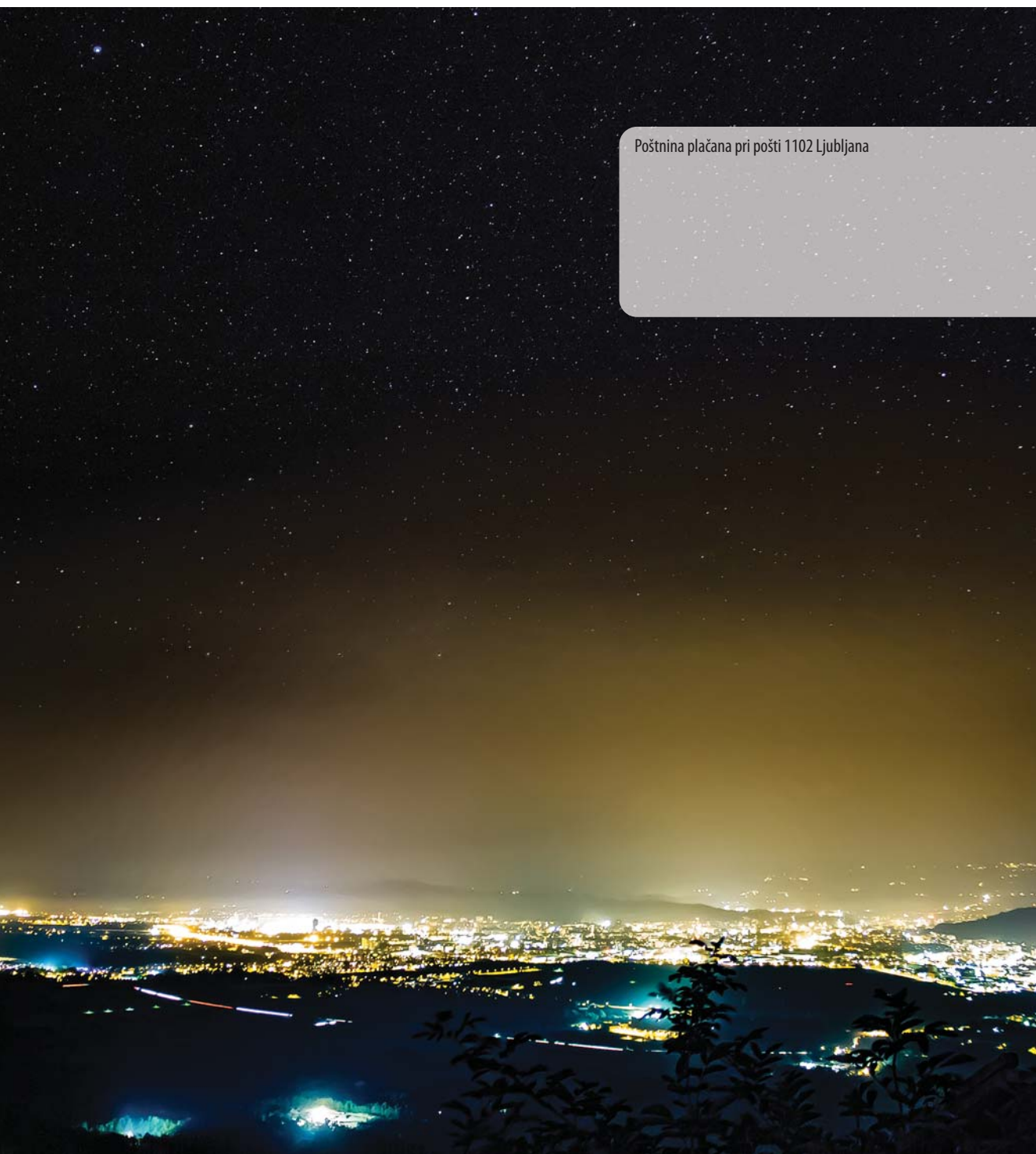


# UTRIP

Letnik XXIV  
Številka 2  
Februar/Marec 2016

Glasilo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

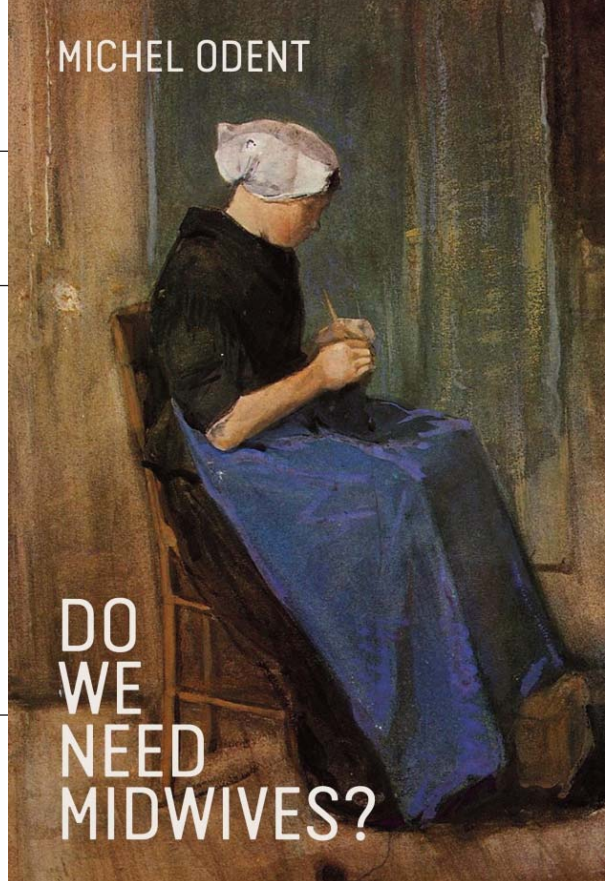


**UVODNIK**  
Zaupanje

**DELO ZBORNICE – ZVEZE**  
Zbornica – Zveza je začela z izvajanjem  
upravnih nalog na področju vpisa v register  
oziroma podelitve ter podaljševanja licenc

**AKTUALNO**  
Prednosti, slabosti, ovire in nove  
priložnosti za zdravstveno nego v  
patronažnem varstvu

MICHEL ODENT



DO  
WE  
NEED  
MIDWIVES?



## Michel Odent

11.–13. marec 2016

Svetovno znani francoski porodničar, avtor knjige  
»Do we need midwives?«, prvič v Sloveniji.

**PRIJAVA UDELEŽBE NA PREDAVANJIH:**

### Simplified strategies in the age of simplified techniques of cesareans

Poenostavljene strategije v dobi poenostavljenih tehnik opravljanja carskega reza

### Childbirth in the scientific context of 2016

Porod v znanstvenem kontekstu leta 2016

Soorganizatorji predavanj Michela Odenta so Združenje mamice za mamice, Oddelek in katedra za babištvo Zdravstvene fakultete Ljubljana ter Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Sekcija medicinskih sester in babic.

Govornik, dr. Michel Odent je bil med leti 1962-1985 vodja kirurškega in porodnega oddelka v državni bolnišnici v Pithiviersu v Franciji. Je ustanovitelj centra za raziskovanje v Londonu (Primal Health Research Centre), avtor prvega članka v medicinski literaturi o uvedbi laktacije v prvi uri po rojstvu (1977), prvega članka o uporabi porodnih bazenov (1983) oz. o teoriji vstopnih vrat za bolečino (Gate Control Theory) (1975). Ustvaril je zbirko podatkov [www.primalhealthresearch.com](http://www.primalhealthresearch.com), v kateri so podatki raziskav o medsebojni odvisnosti zgodnje-otroškega obdobja ter zdravjem in osebnostnih lastnostih v kasnejšem življenju. Je avtor knjige »Porod in evolucija homo sapiens« ter 12 drugih knjig, ki so objavljene v 23 jezikih. Njegova zadnja Knjiga »Do we need midwives?« je izšla 2015.

### Program

Program predavanj je razdeljen v strokovni del, ki je namenjen izključno zdravstvenim strokovnjakom (babicam, medicinskim sestram, porodničarjem, ginekologom, pediatrom, neonatologom) in se bo izvajal v petek, 11. 3. 2016, na Zdravstveni fakulteti Ljubljana, po spodnjem programu:

Naslov: »**Simplified strategies in the age of simplified techniques of cesareans**«

Izhodišče predavanja so argumenti, ki so privedli do razvoja koncepta ne-nujnega carskega reza med porodom.

#### 11. 3. 2016

8.30 - 9.15	Registracija
9.15 - 9.30	Pozdravni nagovori
9.30 - 11.30	Predavanje M. Odent
11.30 - 11.45	Odmor
11.30 - 13.30	Predavanje M. Odent
13.30 - 15.30	Odmor za kosilo
15.30 - 17.30	Interaktivno predavanje M. Odent
17.30 - 18.00	Razdelitev certifikatov

**Za laično in strokovno publiko** je predavanje organizirano **12. in 13. 3. 2016 na Zdravstveni fakulteti Ljubljana.**

**Več informacij na:**

[www.sekcija-babic.si](http://www.sekcija-babic.si)  
[www.mamicezamamice.si](http://www.mamicezamamice.si)  
[www.zf.uni-lj.si](http://www.zf.uni-lj.si)

## GLAVNA UREDNICA:

Darinka Klemenc

## ODGOVORNA UREDNICA:

Biserka Marolt Meden

## UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Keršič, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš,  
Anita Prelec, Veronika Pretnar Kunstek  
in Monika Ažman po položaju

## NAKLADA:

14.650 izvodov

## NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana,  
T. 01/544 5480, F. 01 544 5481

## TRR Zbornice - Zveze pri NLB, d. d.,

poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana  
številka: SI56 0201 5025 8761 480

## OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic  
in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

T.01/544 5480, F. 01 544 5481  
trzenje@zbornica-zveza.si

## OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING, d. o. o.,  
Opekarska cesta 38, Vrhnika,  
T. 01/ 7557-850, e-mail: starling@starling.si

## TISK:

SET d. o. o.

## SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:

[www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si) Utrip (Online)

## ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

[utrip@zbornica-zveza.si](mailto:utrip@zbornica-zveza.si)

## SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI

### POŠILJAJTE NA:

[clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si)

ISSN1581-3738

Revija izhaja 9-krat letno.

Datum natisa: 4. 2. 2016

Fotografija na naslovnici: Jani Nendl

## UVODNIK

4 Zaupanje

## DELO ZBORNICE – ZVEZE

- 6 Delo Zbornice – Zveze v januarju 2016
- 8 Zbornica – Zveza je začela z izvajanjem upravnih nalog na področju vpisa v register oziroma podelitve ter podaljševanja licenc
- 10 Kje lahko izvajalci pridobijo informacije o pridobljenih licenčnih točkah?
- 10 Medicinske sestre že 15. leto med najbolj zaupanja vrednimi poklici
- 11 Izšel je prvi Kodeks delovanja funkcionarjev Zbornice – Zveze
- 12 Razpis za podelitev zlatega znaka Zbornice - Zveze
- 14 Izobraževanje za pridobitev specialnih znanj s področja zdravstvene nege pacientov z motnjami v uriniranju
- 15 Projekt nadgrajena celovita obravnava pacienta CPC +
- 18 Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege: Prehransko svetovanje odraslim pacientom, ki se zdravijo s peritonealno dializo

## AKTUALNO

- 21 Institucionalno varstvo se nahaja na prelomnem prehodu
- 23 Prednosti, slabosti, ovire in nove priložnosti za zdravstveno nego v patronažnem varstvu
- 26 Analiza slovenskega zdravstvenega sistema

## EFN

- 27 Rok za uveljavitev posodobljene Direktive 2013/55/EU o poklicnih kvalifikacijah se je iztekel! Zagotovite skladnost nacionalne zakonodaje na področju zdravstvene nege z Direktivo EU!

## ŽIVLJENJE MEDICINSKE SESTRE

- 28 Minute z Zdenko Kramar

## PREDSTAVLJAMO VAM

- 30 Kako pa vaš življenjski slog?
- 31 Pojavnost in oblike nasilja usmerjenega proti zaposlenim v reševalnih službah
- 32 Duhovna podpora v paliativni oskrbi bolnika
- 33 Priporočeno branje
- 34 90 let od ustanovitve babiškega društva do danes



## PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

- 35 Razvojne usmeritve zdravstvene in babiške nege, DMSBZT Ljubljana

## IZ DRUŠTEV

- 37 Prednovoletno srečanje upokojenih članic DMSBZT Gorenjske
- 40 Motivacijski dan UO DMSBZT Ljubljana
- 43 Pohod po Žerdonerjevi poti DMSBZT Celje
- 44 Razpis za podelitev srebrnega znaka za leto 2016, SDMSBZT Koper
- 45 3. božična zgodba s pevskim zborom La Vita, DMSBZT Maribor
- 46 Januarski pohod in Društvu MSBZT Nova Gorica



## IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

- 47 Izmenjava študentk iz JAMK University of Applied Sciences, School of Health and Social Studies iz Finske na Fakulteto za zdravstvo Jesenice
- 48 Pogled na izmenjavo s strani študenta tutorja

## ŽIVIMO ZDRAVO

- 49 Pomembna nepomembnost prehranskih vlaknin

## 62 NAGRADNA KRIŽANKA Tosama d.o.o.

## 51-64 IZOBRAŽEVANJA

## Zaupanje

Darinka Klemenc



Zaupanje je nekaj, kar ne pride samo od sebe; je vrednota, dragoceno darilo, ki ga težko pridobiš in hitro izgubiš. Še posebej v času, ko se zdravstveni sistem/i (tudi v naši državi) soočajo z izzivi solidarnosti, dostopnosti, pravičnosti, dilem med javnim dobrim in zasebnim kopičenjem denarja. Tudi v zdravstvu, ki je, tako pravijo, še ena redkih oaz, kjer je nekaj javnega denarja in kjer socialni vidik funkcionira. Tako smo izvajalci zdravstvene nege lahko izjemno ponosni, da nas pacienti po svetu že petnajst let (odkar nas Gallupov inštitut vključuje v svoje raziskave), več o tem v tej številki Utripa, postavljajo na piedestal najbolj zaupanja vrednih poklicev.

Podobno **zaupanje** smo si uspeli »prislužiti« izvajalci zdravstvene (in babiške) nege tudi v naši državi. Bravo in hvala, spoštovane kolegice in kolegi, da smo v očeh tistih, za katere poklicno skrbimo, še vedno, kljub težkim časom in vsakodnevnim izzivom, tudi, kar zadeva naše profesionalne in osebne vrednote, še vedno **vredni zaupanja**. Hvala, spoštovani pacienti, za **zaupanje**, ki nam ga izkazuje.

Po Slovenskem slovarju knjižnega jezika **zaupanje** pomeni:

**zaupanje** zaúpanje -a s (u) *prepričanje, da je kdo sposoben, voljen narediti, kar se pričakuje: z delom upravičiti zaupanje* koga; delavci so **izkušeni, zato uživajo zaupanje; poln zaupanja prositi koga za pomoč** / imeti zaupanje vase // *prepričanje, da je kdo pošten, iskren: zlorabiti zaupanje koga; ekspr. v slepem zaupanju mu je verjela* // *prepričanje, da je kaj dobro in da bo dobro vplivalo na uresničitev določenih pričakovanj*: zaupanje lastni moči / zaupanje v **razum** • publ. večina volivcev mu je izrazila zaupanje *je glasovala zanj*; knjiž. podarjati **komu zaupanje zaupati vanj**

<http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D89820>

Nobenih dodatnih razlag ali definicij ne potrebujemo; v besedah, ki sem jih obarvala modro, je vsa »modrost« **zaupanja**. Tudi v naš poklic, v profesionalno skrb za pacienta. In v nas same, v naš tim, našo organizacijo oz. institucijo, kjer delamo, se izobražujemo, s katero sodelujemo.

Si resnično **zaupamo** sodelavci v timih? Včasih sodelavko ali sodelavca, s katerim delamo v izjemno odgovorni situaciji »z ramo ob rami«, niti dobro ne poznamo; ne govorimo o dolžnostih predpostavljenih, da ga niso predstavili, pa bi ga morali. Govora je o nekom, ki je morda na novo zaposlen, na kroženju, drugem strokovnem izpopolnjevanju, na kliničnih vajah, raziskovalec, ... Včasih delamo leta in leta skupaj, pa smo si skoraj tujci v pravem pomenu besede. Saj ne da bi bilo potrebno vzpostavljati preveč »domačo« klimo na delovnem mestu, a kot pravijo strokovnjaki, brez prijaznega sodelovanja, timskega duha, zavedanja, da smo so-odvisni drug od drugega v timih, **zaupanja** torej, ne gre. Če kdo, se tega zavedajo timi, ki opravljajo nujno medicinsko pomoč, ali pa tisti v operacijskih dvoranah, na anesteziologiji, vsepovsod, kjer je potrebno usklajeno in stoddostno zanesljivo strokovno delovati - **z zaupanjem** v tim in sodelavce, ne glede na izobrazbo,

status v družbi, mesto v timu, včasih celo ne glede na kompetence; v situaciji, ko se rešuje življenje, je **zaupanje** tisto, ki šteje. Še posebej to velja za nujna stanja ali druge posebne razmere (nesreče, elementarne nezgode, oživiljanje ...). Prav bi bilo, da se vsi vsak dan na delovnem mestu počutimo, kot da delamo »v posebnih razmerah« (v resnici »upravljamo« s človeškimi življenji in usodami). In da dejansko **zaupamo** drug v drugega.

Če vprašamo uspešne managerje, tudi upravljavce zelo velikih sistemov, kaj je njihova skrivnost uspeha. **Zaupanje** v svoje zaposlene in svoje time postavljajo visoko na prioriteto svojih receptov za uspehe, nič drugega.

Delo medicinskih sester, babic in tehnikov zdravstvene nege, tudi bolničarjev negovalcev, je zelo zahtevno. Od nas se vedno pričakuje, da smo stoodstotno zanesljivi, torej je **zaupanje** v naše delo izjemno veliko. Negujmo ga. Skrbi, težave, izzive, tudi velike probleme, je treba, ko si oblečemo modro (zeleno, belo, kakršnokoli že) uniformo, poskusiti odriniti na stran; težko, a poskušajmo na delovnem mestu čim boljše funkcionirati, kar zahteva včasih velike napore. Zato je izjemno pomembno sodelovanje, timsko delo, razumevanje, vera v sočloveka, spoštovanje. In **zaupanje** v sodelavce.

**Zaupanje** v paciente. Morda bi ga morali dati na prvo mesto. Pacienti nam zaupajo in mi zaupamo njim. Smo jim dolžni, si to zaslužijo. Ni razloga, da pacientu a priori ne bi **zaupali**; so mehanizmi, orodja in metode, ki jih moramo obvladovati, če kdo o tem podvomi. Ne nazadnje so časi, v katerih delamo v zdravstvu, polni izzivov, od velikih socialnih in na splošno družbenih razlik, medkulturnih izzivov do nasilja vseh vrst, mnogo drugega. Opremimo se znanji na tem področju, da bomo lahko zaupali tako pacientom, prepoznali morebitne izjeme, a na splošno **zaupali** tudi samim sebi in svojemu delu.

**Zaupanje** na splošno, v vse drugo: težko je preživeti, če nikomur in ničemur ne **zaupaš** – v službi ali doma. Zaupanje v institucijo, v kateri delaš in jo gradiš, v svet okrog sebe, četudi so pretresi na dnevnem redu in v dnevnikih novicah, šteje. Enako je z zaupanjem v svoje domače, prijatelje, ... Brez **zaupanja** ne gre, ni mogoče pre/živeti. **Zaupajmo** drug drugemu, v regijsko strokovno društvo, svojo stroko, v organizacijo Zbornico - Zvezo, ki ji pripadamo in kamor se prostovoljno združujemo.

Zaupanje šteje. Tukaj in zdaj. ■

# Delo Zbornice – Zveze v januarju 2016

Monika Ažman, Darinka Klemenc

Najdaljša noč v letu je za nami. Spet se je življenje vrnilo na ustaljene tirnice, le zima kot da noče prikorakati v deželo. Saj ne da bi si želeli snežnih zametov in poledice, nekaj zimskega veselja na snegu bi privoščili predvsem otrokom. Ste preverili, kaj narekujejo zvezde za to leto? Menda naj bi bilo po astroloških napovedih to leto prilagajanj. In to na vseh področjih. Niso pa zapisali, če bo to veljalo za vse. Zagotovo napoved še kako drži za našega zimskega junaka Petra Prevca, ki se kot za šalo prilagaja vsaki skakalnici in vsem vremenskim razmeram ter razveseljuje Slovenke in Slovence in vso skakalno srenjo. Takoj za Petrom so morda najnižje prilagojene cene bencina in nafte, potem pa se počasi neha. A ne bomo »jamrali, temveč iskali rešitve«, kot nam je povedal premier. Še enkrat vam v tem letu zares želimo prilagajanj, pa tudi zdravja in sreče.

**Če kdaj, si bomo začetek tega leta na Zbornici – Zvezi zapomnili po pripravah na prevzem javnih pooblastil. Čas od prejema odločbe, s katero nam je ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc podelila javna pooblastila, do dneva, ko smo prevzeli obširno dokumentacijo, je (pre)hitro minil. Vmes je bilo potrebno pripraviti in uskladiti z MZ številne podrobnosti, zlasti pravne dokumente, kjer je bilo delo našega pravnika, izvršne direktorice in drugih v pisarni nenadomestljivo. Zatorej javna zahvala vsem skupaj. In vsem, ki potrpežljivo in z razumevanjem čakate na svoje licence in licenčne točke. Več o tem v nadaljevanju Utripa.**

**Pomembnejši dogodki, ki so zaznamovali našo organizacijo v mesecu januarju:**

## 8. januar

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc se je udeležila predstavitve projekta Ministrstva za zdravje **Analiza zdravstvenega sistema** na Brdo pri Kranju in 3. seje širšega projektne sveta za to področje. Več o analizi najdete na spletnih straneh MZ in v nadaljevanju Utripa.

## 11. januar

Na svoji 29. redni seji so se sestale predsednice in predsednik **regijskih strokovnih društev** in obravnavali naslednji dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika 28. redne seje ORSD z dne 26. 10. 2015, pregled realizacije sklepov in potrditev dnevnega reda seje
  2. Poročilo s sej Upravnega odbora Zbornice – Zveze, aktualni dogodki na Zbornici - Zvezi
  3. Priprave na vodenje javnih pooblastil Zbornice – Zveze, področje strokovnih izpopolnjevanj, obvezne in priporočene vsebine, vloga RSD
  4. Priprave na volilno Skupščino Zbornice – Zveze, rokovnik aktivnosti (19. marec 2016)
  5. Razno, predlogi in pobude.
  6. Novosti v regijskih strokovnih društvih.
- Isti dan so se sestali tudi člani **Upravnega odbora Zbornice – Zveze** in na 40. redni seji obravnavali naslednje točke dnevnega reda:
1. Sprejem zapisnika 39. seje UO Zbornice – Zveze z dne 16. 12. 2015
  2. Poročila o aktivnostih med obema sejama UO. Poročilo s sestanka na ZDUS-u (Klemenc, Ažman), Po-

ročilo s sestanka na MZ z dne 21.

12. 2015 Predstavitve osnutka zakona o zdravstvenih delavcih (Klemenc, Ažman, Vojnovič, Poročilo s predstavitve MZ: Zaključki Analize zdravstvenega sistema v Sloveniji na Brdu 8. 1. 2016 (Klemenc)

3. Priprave na prevzem javnih pooblastil – Sprejem Pravilnikov (Vojnovič, Ažman)
4. Poročilo o pripravi dopolnitve II. vmesnega poročila projekta CPC+ (Ažman, Klemenc)
5. Pobude in predlogi
  - a) Načrt dela Zbornice – Zveze za leto 2016
  - b) Pobuda za pomoč socialno ogroženim
6. Potrditev nacionalnih protokolov za področje enterostomalne terapije
  - a) Razno: potni nalogi tujina, sodelovanje z drugimi zbornicami (Hrvaška, Kosovo), povabilo na CC4HCA, povabilo SUZRS, drugo.

Nekaj sprejetih sklepov

Upravni odbor Zbornice – Zveze je potrdil zapisnik 37. korespondenčne seje z dne 23. in 24. 11. 2015 v zvezi z imenovanjem Zdenke Kramar kot predstavnice Zbornice – Zveze v delovno skupino za kakovost zdravstvene obravnave in varnost pacientov pri Ministrstvu za zdravje in zapisnik 38. korespondenčne seje z dne 1. in 2. 12. 2015 v zvezi s sklepom, s katerim so člani Upravnega odbora soglašajo s predlogom *Sekcije reševalcev v zdravstvu*, da ustanovijo delovno skupino, ki bo pripravila izhodišča za izdelavo smernic/priporočil z naslovom: Priporočila za ukrepanje ekip NMP ob intervencijah z elementi nasilja po principih taktične medicine.

Upravni odbor Zbornice – Zveze se je seznanil s pobudo *Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci* o organiziranju tečaja ATCN (Advanced Trauma Care for Nurses) v Sloveniji ter podpira podpis medsebojnega dogovora med *Zdravniškim društvom ATLS Slovenije* in *Zbornico – Zvezo* z namenom vzpostavitve pogojev za začetek postopka za vpeljavo tečaja ATCN v Sloveniji.

*Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci* lahko začne oziroma nadaljuje z aktivnostmi, ki se nanašajo na vpeljavo tečaja ATCN v Sloveniji. Sklep velja takoj.

## 12. januar

Sestanek **Nacionalnega centa za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic pri Zbornici – Zvezi** (Centra SKOR). Za začetek bomo ugotovljali zalogo znanja v slovenski zdravstveni in babiški negi. Z namenom ugotavljanja prispevka zdravstvene in babiške nege v R Sloveniji k izidom zdravstvene obravnave pacientov bo potrebno razviti raziskovalno strategijo za vzpostavlanje sistematičnega spremljanja tega področja. Pregled virov bomo razdelili v tri velike skupine. Koordinatorica raziskave: prof. dr. Majda Pahor.

## 13. januar

Z delom je nadaljevala **tudi »Projektna skupina za področje peritonealne dialize«**. Vsebina sestanka se je osredotočala na protokol obravnave in izvedbe peritonealne dialize tako na pacientovem domu kot v socialno varstvenem zavodu. Osnovna predpogoja za možnost stalnega, rednega izvajanja omenjene aktivnosti v vseh slovenskih regijah je zagotovitev izvajanja patronažne zdravstvene nege med 7. in 22. uro vse dni v tednu, v socialno varstvenih zavodih pa zagotovitev ustreznega števila diplomiranih medicinskih sester in tehnikov zdravstvene nege.

## 14. januar

V začetku novembra smo se prvič sestali z novim vodstvom **Slovenskega društva Hospic**. Takrat smo se dogovorili, da bomo skupaj pripravili protokol obveščanja in izmenjave podatkov med medicinskimi sestrami, zaposlenimi v Hospicu, in medicinskimi sestrami, zaposlenimi v patronažni službi, vse v izogib podvajanju nekaterih aktivnosti oz. spodbujanju tesnejšega sodelovanja. Sestanka se je udeležila tudi državna koordinatorica paliativne oskrbe v R Sloveniji mag. Mateja Lopuh, ki je od začetka letošnjega leta v tej vlogi delno tudi zaposlena na Ministrstvu za zdravje. Poudarila je, da je pri dobro urejeni paliativni oskrbi želja po predčasnem končanju življenja zelo malo. Primarni nivo zdravstvenega varstva je v Sloveniji zelo dobro razvit in dostopen praktično vsem. Zato moramo izkoristiti vse možnosti in v okviru patronažnega zdravstvenega varstva. Zagotovo je poslanstvo Hospica usmerjeno v psihično in duhovno oporo pacientom in njihovim bližnjim v težavnem procesu sprejemanja bližnje smrti izrednega pomena in je dodana vrednost vsem tistim, ki si to zaželijo. S sodelovanjem bomo v tej obliki še nadaljevali.

Tega dne so se v prostorih Zbornice – Zveze sestali še naslednji člani Izvršilnih odborov naših strokovnih sekcij: **Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronaži, Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih in Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu**. Vse strokovne sekcije že intenzivno pripravljajo spomladanska strokovna srečanja, kar dobro naznanja tudi intenzivnost dogajanja v naših prostorih.

## 15. januar

Skladno z Odločbo o podelitvi javnih pooblastil Zbornici – Zvezi so se vse prve dni novega leta izvajale aktivnosti, vezane na prenos arhivskega gradiva z Ministrstva za

zdravje v arhiv Zbornice – Zveze. Najpogostejša vprašanja in odgovore na to temo že najdete na spletni strani Zbornice – Zveze, [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pa tudi v tej številki glasila Utrip.



Foto: Zbornica – Zveza

**Ta dan smo s strani zaposlenih na MZ ga. Tine Jamšek in ga. Mirjane Ranzinger v pisarni fizično prevzeli vso dokumentacijo, vezano na področje javnih pooblastil.** V prostorih Zbornice – Zveze se je sestel izvršilni odbor **Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v splošni medicini**.

## 18. januar

Člani **Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje** so se sestali na letošnji prvi seji. Sestajali se bodo redno vse mesece, razen med poletnimi počitnicami (julij in avgust). Vlogo za dodelitev sredstev iz sklada za izobraževanje najdete na spletni strani. Še preden boste začeli z izpolnjevanjem vloge, vam svetujemo, da si preberete **Pravilnik o dodeljevanju sredstev iz sklada za izobraževanje** ter preverite, ali izpolnjujete vse pogoje za vložitev vloge za prejem sredstev. Za sredstva lahko zaprosite enkrat letno.

## 19. januar

Na Medicinski fakulteti v Ljubljani je v okviru Debatnega kluba študentov medicine potekal debatni večer na temo **Fizična, psihična in spolna zloraba v nosečnosti**. Študentka 5. letnika medicine Petra Bukovec je pod mentorstvom doc. dr. Lučovnika pripravila dobra teoretična izhodišča, ki so bili podlaga za debato med študenti in strokovnjaki, ki sodelujejo v zdravstveni obravnavi žensk. **Anita Prelec**, predsednica Sekcije medicinskih sester in babic, je s svojimi izkušnjami in nasveti nedvomno obogatila debatni večer in obenem poudarila pomen medpoklicnega sodelovanja tudi na tem posebej občutljivem področju.

## 20. januar

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc se je udeležila strokovnega srečanja na **Zdravstveni fakulteti v Ljubljani** in sodelovala na okrogli mizi, **Elektronska dokumentacija v zdravstveni negi v prihodnosti**.

## 21. in 22. januar

V Dolenjskih Toplicah so potekali **8. dnevi Marije Tomšič** – že tradicionalno strokovno srečanje v sodelovanju med

DMSBZT Novo mesto, Fakulteto za zdravstvene vede Novo mesto in Splošno bolnišnico Novo mesto - z naslovom: *Kakovost zdravstvenih storitev. Prvi dan je udeležence med drugimi gosti pozdravila tudi predsednica Zbornice – Zveze. Mag. Jožica Rešetič, predsednica DMSBZT Novo mesto, pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege v SB Novo mesto in predsednica organizacijskega odbora, je v predgovoru k zborniku zapisala: »Kakovostno delo je mogoče le ob dobrih odnosih med zdravstvenimi delavci, s poudarkom prav na timskem delu. Samo s poznavanjem naštetih elementov in vrednotami, ki prevladujejo med zaposlenimi na področju zdravstvene nege, lahko dosežemo kakovostno in varno zdravstveno nego, s tem pa nadgrajujemo javni zavod s poslovno odličnostjo«*

Izvršna direktorica Zbornice – Zveze se je se je v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana udeležila **slavnostnega zaključka** in podelitve potrdil udeleženkam **šole enterostomalne terapije**. Dvajset kolegic iz različnih zdravstvenih ustanov po Sloveniji, tri iz sosednje Hrvaške, se je družilo leto dni. Petinsedemdeset predavateljev in kliničnih mentorjev jim je preneslo napredna znanja s področja kirurgije, otorinolaringologije, urologije ter specialnosti zdravstvene nege s teh področij. Novim enterostomalnim terapevtkam iskreno čestitamo in verjamemo, da bodo svoja nova znanja kar najhitreje prenesle v klinična okolja in s tem še izboljšale zdravstveno oskrbo pacientov s stomami, ranami in inkontinenco.

## 22. januar

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) je potekal sestanek slovenskih deležnikov na temo obvladovanja raka – **predstavitev projekta CANCON**. NIJZ je vodilni partner projekta, ki je sofinanciran s strani Evropske komisije. Projekt se je začel februarja 2014 in se bo zaključil februarja 2017. Vključuje 26 partnerjev iz Evropske unije in več kot 100 sodelujočih partnerjev. Glavni cilj projekta je izdelava dokumenta *European Guide for Quality Improvement in Comprehensive Cancer Control*, ki bo ključno strateško orodje za politične odločevalce pri razvoju in implementaciji celovite obravnave raka. Dogodka sta se udeležili predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji Gordana Marinček Garič in Eva Kovačič v imenu Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti.

**Ob oddajanju poročil za tekoči mesec (okrog 24. v mesecu) žal ne moremo zajeti vseh aktivnosti, ki se bodo do konca meseca še odvijale na Zbornici - Zvezi. Naslednji Utrip bo izšel na začetku aprila, zato vas za ažurno spremljanje dogodkov vabimo na naše spletne strani. Prav tako so vam za različne informacije z veseljem na voljo predsedniki in predsednice regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij, pa tudi zaposleni na Zbornici – Zvezi. Uspešno in smelo torej pomladnim mesecem naproti. ■**

## Zbornica – Zveza je začela z izvajanjem upravnih nalog na področju vpisa v register oziroma podelitve ter podaljševanja licenc

Obveščamo vas, da sta bila v ponedeljek, 18. 1. 2016, v **Uradnem listu RS, št. 3/2016 objavljena** *Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege* (v nadaljnjem besedilu *Pravilnik*) ter *Pravilnik o strokovnem nadzoru s svetovanjem v dejavnosti zdravstvene in babiške nege*, ki sta stopila v veljavo **19. 1. 2016, z omenjenim dnem** pa je Zbornica – Zveza **začela z izvajanjem javnega pooblastila**.

V nadaljevanju vas seznanjamo s pojasnili Zbornice – Zveze v zvezi z nekaterimi najpogostejšimi vprašanji, ki se nanašajo na postopek vpisa v register oziroma podelitve ter podaljšanja licence.

### 1. Izvajalci, ki so vpisani v register

(2. člen Pravilnika)

V **register so vpisani** izvajalci zdravstvene ali babiške nege s **srednjo poklicno** oziroma **strokovno izobrazbo**, ki so določeni v 2. členu Pravilnika:

- **tehnik zdravstvene nege/tehničar zdravstvene nege, zdravstveni tehnik/zdravstvena tehničarka, medicinska sestra,**
- **medicinska sestra babica,**
- **bolničar negovalec/bolničarka negovalka.**

### 2. Izvajalci, ki so vpisani v register in imajo veljavno licenco

(2. člen Pravilnika)

V **register so vpisani** in morajo imeti **veljavno licenco** izvajalci zdravstvene ali babiške nege z **višjo** oziroma **visoko strokovno izobrazbo** oziroma **izobrazbo**, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe **prve stopnje**, ki so določeni v *Odredbi o seznamu izvajalcev zdravstvenih poklicev, ki morajo biti vpisani v register in imeti veljavno licenco* (Uradni list RS, št. 16/13) in v 2. členu Pravilnika:

- **diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik,**
- **diplomirana babica/diplomirani babičar,**
- **višja medicinska sestra/višji zdravstveni tehnik/višji medicinski tehnik.**



### 3. Postopek vpisa v register – velja za izvajalce s srednjo poklicno ali strokovno izobrazbo:

(7. Pravilnika)

Izvajalci zdravstvene oziroma babiške nege s srednjo poklicno ali strokovno izobrazbo:

- **izpolnijo OBRAZEC VLOGE ZA VPIS V REGISTER**,
- **vložijo vlogo** s predpisanimi dokazili pri Zbornici – Zvezi v 30 dneh po opravljenem strokovnem izpitu.

**OBRAZEC VLOGE ZA VPIS V REGISTER** je objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)) v zavihku – **JAVNA POOBLASTILA** – okence – **OBRAZCI**.

Zbornica – Zveza na podlagi popolne vloge in izpolnjevanja pogojev v Pravilniku izda odločbo o vpisu v register.

### 4. Postopek vpisa v register in podelitve licence - velja za izvajalce z višjo oziroma visoko strokovno izobrazbo:

(10. člen Pravilnika)

Izvajalci zdravstvene ali babiške nege z **višjo** oziroma **visoko strokovno izobrazbo** oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe **prve stopnje**:

- **izpolnijo OBRAZEC VLOGE ZA VPIS V REGISTER IN PODELITEV LICENCE**,
- **vložijo vlogo** s predpisanimi dokazili Zbornici – Zvezi po končanem študiju oziroma pred prvo zaposlitvijo v dejavnosti zdravstvene oziroma babiške nege.

**OBRAZEC VLOGE ZA VPIS V REGISTER IN PODELITEV LICENCE** je objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)) v zavihku – **JAVNA POOBLASTILA** – okence – **OBRAZCI**.

Zbornica – Zveza na podlagi popolne vloge in izpolnjevanja pogojev v Pravilniku izda **odločbo o vpisu v register** in **podelitvi licence** za samostojno opravljanje dela v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege.

### 5. Katere pogoje mora izpolnjevati izvajalec, da se mu licenca podaljša?

(17. in 19. člen Pravilnika)

Izvajalcu se **licenca podaljša za licenčno obdobje** (sedem let) na podlagi dokazil o strokovni usposobljenosti za nadaljnje delo v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege.

Za podaljšanje licence izvajalec v preteklem licenčnem obdobju zbere **najmanj 70 licenčnih točk** in ima opravljene **vse obvezne vsebine stalnega izpopolnjevanja**. **Obvezne vsebine stalnega izpopolnjevanja** v enem licenčnem obdobju se nanašajo na:

- **zakonodajo s področja zdravstva in poklicno etiko**, v trajanju najmanj 6 ur,
- **temeljne postopke oživiljanja**, v trajanju najmanj 6 ur,
- **kakovost in varnost v zdravstvu**, v trajanju najmanj 6 ur.

### 6. Kakšen je predviden postopek, če izvajalec nima zbranih vseh licenčnih točk oziroma nima opravljenih vseh obveznih vsebin?

(17., 35. in 36. člen Pravilnika)

V primeru, da izvajalec **nima zbranih vseh licenčnih točk** oziroma **nima opravljenih vseh obveznih vsebin** Zbornica – Zveza:

- izvajalcu **podaljša licenčno obdobje** za največ 12 mesecev ter ga napoti na  **dodatno strokovno izpopolnjevanje**. Izvajalec mora v roku, ki ga določi Zbornica – Zveza pridobiti tudi **manjkajoče število licenčnih točk** oziroma mora **opraviti manjkajoče obvezne vsebine** ali
- izvajalca napoti na **preizkus strokovne usposobljenosti**, če presodi, da dodatno strokovno izpopolnjevanje ne bi dovolj pripomoglo k njegovi strokovni usposobljenosti.

Če izvajalec v okviru podaljšanja licenčnega obdobja ne izpolni svoje obveznosti strokovnega izpopolnjevanja oziroma ne pristopi ali uspešno ne opravi preizkusa strokovne usposobljenosti, mu **licenca preneha veljati** in se **opravi izbris iz registra**. Po pravnomočnosti **odločbe o izbrisu iz registra** izvajalec **ne sme opravljati dejavnosti zdravstvene ali babiške nege** (14. člen Pravilnika).

### 7. Ali pravilnik predvideva podaljšanje licence?

(40. in 41. člen Pravilnika)

Izvajalcem, ki jim licenčno obdobje **poteče do 29. septembra 2016**, se **licenčno obdobje podaljša do 30. septembra 2016**.

### 8. Kje so objavljeni obrazci vlog?

Vsi obrazci so objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)) v zavihku – **JAVNA POOBLASTILA** – okence – **OBRAZCI**.

### 9. Kje lahko pridobim dodatne informacije?

## Dodatne informacije so vam na voljo:

Tel: 01 544 54 82,

Fax: 01 544 54 81

Uradne ure Zbornice – Zveze:

**torek: od 9.00 do 11.00 in od 14.00 - 15.00**

**sreda: od 9.00 do 11.00 in od 14.00 - 15.00**

**četrtek: od 9.00 do 11.00 in od 14.00 - 17.00**

Vse osnovne informacije **o vpisu v register** oziroma **podelitvi** ter **podaljšanju licenc** so objavljene na spletni strani Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)) v zavihku – **JAVNA POOBLASTILA**.

Na spletni strani Zbornice – Zveze so objavljeni tudi **navodili elektronske pošte** strokovnih sodelavcev Zbornice – Zveze, ki izvajajo naloge javnih pooblastil. ■

Andrej Vojnovič, univ. dipl. prav.  
Služba za javna pooblastila



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije  
Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana, tel. +01/544 54 80; e-mail: tajnistvo@zbornica-zveza.si

## Medicinske sestre že 15. leto med najbolj zaupanja vrednimi poklici

Izjava za javnost poslana vsem medijem

**M**edicinske sestre uživajo visoko zaupanje med ljudmi. Tako je pokazala tudi zadnja evropska potrošniška raziskava Trusted Brand 2015, ki jo že petnajsto leto zapored opravlja revija Reader's Digest. Ljudje po vsem svetu, tudi v Sloveniji, **visoko cenijo delo medicinskih sester**. Na prvem mestu tudi tokrat ostajajo gasilci, piloti pa si skupaj z medicinskimi sestrami delijo drugo mesto.

**Tudi Gallupov inštitut v ZDA**, ki vse od leta 1999, ko so bile medicinske sestre kot poklic dodane v Gallupovo raziskavo, za leto 2015 uvršča medicinske sestre kot **najbolj zaupanja vreden poklic v ZDA**, z izjemo leta 2001, ko so po terorističnih napadih ljudje najbolj zaupali gasilcem. Na vprašanje, kako ljudje ocenjujejo poštenost in etične standarde posameznih poklicev, je **85 % vprašanih** to dvoje le pri medicinskih sestrah ocenilo kot **zelo visoko** oziroma visoko. Povezava:

<http://www.prnewswire.com/news-releases/nurses-1-again-in-honesty-ethics-top-gallup-poll-ranking-in-15-of-16-years-300196045.html>

**Darinka Klemenc**, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, ki združuje več kot 15.000 članic in članov – medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, se v imenu zaposlenih v zdravstveni in babiški negi **zahvaljuje za zaupanje in visoko podporo pacientov, svojcev in drugih, ki cenijo delo zaposlenih v zdravstveni in babiški negi**.

»Zaupanje je topel objem, ki nam daje vedeti, da smo tu drug za drugega, da smo drug drugemu pomembni, da strokovno delo in odnosi štejejo.«

Vodstvo Zbornice - Zveze želi **ob novem letu vse dobro tudi zaposlenim v zdravstveni in babiški negi**, ustrezne pogoje za strokovno, kakovostno in varno delo, ki bodo tudi v prihajajočem letu omogočali visoko zaupanje pacientov in njihovih bližnjih v medicinske sestre. **Vsem ljudem**, zlasti pacientom in svojcem, pa vodstvo Zbornice - Zveze v prihajajočem letu **poleg zdravja želi učinkovitost, dostopnost, kakovost in varnost zdravstvenih storitev**, za kar si bosta stroki zdravstvene in babiške nege vedno prizadevali:

»Potrebe po **enakovredni obravnavi slehernega pacienta** se medicinske sestre, babice in tehniki zdravstvene nege, ki smo nenehno ob pacientih, v težkih časih še posebej boleče zavedamo. Zato bomo strokovnjaki zdravstvene in babiške nege, ki smo pacientom najbližje, **vedno zagovorniki zdravstva**, ki bo vsakemu posamezniku **dostopno v trenutkih**, ko gre za zdravje, za življenje, za človeka. **Zato podpiramo postopno uveljavitev pozitivnih sprememb v smeri pretežno javnega zdravstva**, enako tudi udeležanje *Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016-25* "Skupaj za družbo zdravja", ki jo je pred kratkim predstavilo Ministrstvo za zdravje, saj bomo le tako lahko ohranili strokovno, kakovostno, varno in humano zdravstveno obravnavo pacientov ter **do-stopno in učinkovito javno zdravstvo za vse**, v okviru možnosti, ki so nam v državi na voljo.« ■

Darinka Klemenc  
predsednica Zbornice – Zveze  
[www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)

## Kje lahko izvajalci pridobijo informacije o pridobljenih licenčnih točkah?

**Ministrstvo za zdravje** je od 4. 5. 2012 (potek javnega pooblastila Zbornice – Zveze) do 18. 1. 2016 (vnovičen začetek izvajanja javnega pooblastila Zbornice – Zveze) **izvajalo upravne naloge** vpisa v register, podelitve in podaljšanje licence ter licenčnega vrednotenja. *Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege* (Uradni list RS, št. 82/14) je stopil v veljavo 6. 12. 2014, Ministrstvo za zdravje pa je pristopilo k licenčnemu vrednotenju strokovnih izpopolnjevanj marca 2015.

**Ministrstvo za zdravje** je **licenčno ovrednotilo vse vloge organizatorjev strokovnih srečanj**, zaradi pozne uveljavitve Pravilnika pa **licenčne točke**, ki jih je izvajalec pridobil na podlagi udeležbe na posameznem strokovnem izpopolnjevanju, **ni vpisovalo** posameznemu izvajalcu **v register**. Iz omenjenega razloga se **izvajalcem od 4. 5. 2012 dalje licenčne točke niso več vpisovale v register**.

Na Zbornici – Zvezi **posodabljammo informacijski sistem** zahtevam novega Pravilnika, strokovne službe Zbornice – Zveze za javna pooblastila pa bodo **izvajale vpise licenčnih točk** posameznim izvajalcem v register. Zaradi obsežnosti navedenih nalog - potrebno je izvesti **10.000 in več individualnih ročnih vpisov licenčnih točk vse od 4. 5. 2012 dalje** in vzporednega poteka licenčnega vrednotenja individualnih vlog od 4. 5. 2012 dalje, je izvajalcem, ki jim licenčno obdobje poteče do 29. septembra 2016, **licenčno obdobje podaljšano do 30. septembra 2016**.

Na Zbornici – Zvezi vse izvajalce **prosimo za razumevanje**, ker jim zaradi navedenih razlogov še **ne moremo posredovati informacije o pridobljenih licenčnih točkah**. ■

# Izšel je prvi Kodeks delovanja funkcionarjev Zbornice – Zveze

Darinka Klemenc

V Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornici – Zvezi) se združuje enajst regijskih strokovnih društev, pod to »streho« deluje trideset strokovnih sekcij, več stalnih ali začasnih delovnih skupin, komisij in drugih teles, ki sestavljajo našo organizacijo v homogeno celoto, prepoznavni glas izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe v državi.

Ocenjujemo, da je v **neposredno delo v Zbornici – Zvezi** - organizaciji, ki bo drugo leto praznovala 90 let svojega obstoja,  **vključenih med tristo in petsto naših članic in članov**. Zato smo v želji, da vsem tem olajšamo delo, oblikovali in sprejeli **Kodeks delovanja funkcionarjev Zbornice – Zveze**.

Zavedamo se, kako dragoceno delo opravljajo prav naši funkcionarji. V novem Kodeksu za funkcionarje smo zapisali, da so to »člani Zbornice – Zveze, ki so bili izvoljeni ali imenovani na določeno mesto ali funkcijo za določen čas. To so: predsednik/ca, podpredsednik/ca, koordinatorja/ici regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij, drugi člani in članice Upravnega odbora, predsedniki/ce regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij, člani njihovih upravnih in izvršnih odborov, člani Častnega razsodišča 1. in 2. stopnje, člani Nadzornega odbora, stalne in začasne delovne skupine, komisije in druga telesa, uredništvu Obzornika zdravstvene nege in Utripa. Med funkcionarje sodijo tudi vsi člani, ki jih Zbornica – Zveza imenuje za predstavljanje stroke in/ali organizacije oziroma za specifične delovne naloge v ali izven organizacije (na ministrstvih, NIJZ, ZZZS, RSKZN, izven države v strokovnih in drugih združenjih in drugje). **Funkcionarji Zbornice – Zveze so odgovorni in zavezani lastnemu članstvu, kolegicam in kolegom, ki jih predstavljajo, in organom Zbornice – Zveze (Skupščina, Upravni odbor, predsednik, podpredsednik, drugi). Odgovorni so stroki, zgodovinskemu izročilu organizacije in strokovni ter splošni javnosti.**

**Funkcionarji s svojim delovanjem, z odnosom do članstva, do sodelavcev in do organizacije, ki ji pripadajo, s svojimi formalnimi in neformalnimi odločitvami, mnenji ter prepričanji, z vsebino svojega dela, z aktivnim prenosom in pretokom informacij, s promocijo in z vodenjem skupin/e, področja, ki jim je zaupano, pomembno vplivajo na Zbornico – Zvezo kot celoto.** S tem neposredno prispevajo k njenemu delovanju in nadaljnjemu razvoju. Funkcionarji Zbornice – Zveze **vlagajo v svoje delo veliko časa, znanja, energije in potrpljenja**, razvijajo na nacionalnem nivoju strokovne in druge dokumente, se srečujejo z organizacijskimi, komunikacijskimi, etičnimi in drugimi izzivi. **So prvi, ki so zavezani slediti viziji organizacije, udejanjanju poslanstva, delovati v skladu z vrednotami Zbornice – Zveze in izpolnjevati pričakovanja članstva, stroke, zdravstvene politike, posredno s tem pa tudi pacientov.**

V prizadevanjih po pomoči in za lažje delo funkcionarjev, tudi v želji, da se **krepi organizacijska kultura, raste prepoznavnost in se upošteva celostna podoba organizacije** ter njenih delov, je bil oblikovan Kodeks za funk-

cionarje. Gre za drobno knjižico, ki je nastajala skoraj leto dni. Dokument je bil vsebinsko oblikovan s sodelovanjem preko petdeset funkcionarjev Zbornice – Zveze 18. septembra 2015, zbranih na rednem letnem posvetu v Celju. Dokončno je bil oblikovan v manjši skupini. Kodeks je potrdil Upravni odbor Zbornice – Zveze na svoji 38. redni seji 18. novembra 2015. Vsem, ki ste sodelovali pri njegovem nastajanju, se zahvaljujemo.

Dokument je sestavljen iz štirih poglavij: Uvod, Funkcionarji Zbornice – Zveze, Odnos do članov Zbornice – Zveze in do stroke, Odnos do organizacije, Odnos do družbe in okolja, Odnos do samega sebe. Na koncu so dodane povezave na pomembne pravne akte Zbornice – Zveze. Vsem, ki ste sodelovali pri njegovem nastajanju, se zahvaljujemo in kodeks s ponosom in dobrimi željami, da čim bolje in čim prej zaživi, pošiljamo v branje in neposredno uporabo. ■

## Zahvala

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je namesto novoletnih čestitk donirala 200 evrov ICN (Mednarodnemu svetu medicinskih sester) v Sklad Florence Nightingale za pomoč deklicam v nerazvitih državah pri šolanju.

ICN se je zahvalila za prispevek.



V skladu s 4. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije  
in  
Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze

Upravni odbor Zbornice – Zveze s sklepom redne seje z dne 16. 12. 2015 objavlja

## RAZPIS ZA PODELITEV ZLATEGA ZNAKA ZBORNICE – ZVEZE za leto 2016

**Zbornica – Zveza bo v letu 2016 podelila do deset zlatih znakov**

Kandidatke/kandidate za zlati znak v skladu s *Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze* lahko predlagajo **posamezni člani z obvezno podporo** regijskega strokovnega društva, strokovne sekcije oziroma drugega organa ali delovnega telesa Zbornice – Zveze ter **regijska strokovna društva, strokovne sekcije in drugi organi** ter **delovna telesa** Zbornice – Zveze.

### Kriteriji za podelitev zlatega znaka:

- uspešno poklicno delo na področju zdravstvene/babiške nege,
- kakovostno in učinkovito organizacijsko delo v dejavnosti zdravstvene/babiške nege,
- prispevek k uspešnemu uresničevanju programov zdravstvene/babiške nege in zdravstvenega varstva,
  - prispevek k humanizaciji odnosov v zdravstvu,
- uspehi pri doseganju ciljev, uresničevanju ter uveljavljanju nalog Zbornice – Zveze,
  - prispevek k izboljšanju zdravstvenega stanja prebivalstva,
    - raziskovalno delo,
    - pomembno publicistično delo,
- najmanj 20 - letno obdobje dela na področju zdravstvene/babiške nege,
  - neprekinjeno članstvo v Zbornici - Zvezi zadnjih 10 let.

**Podelitev zlatih znakov bo na slavnostni akademiji ob 12. maju – mednarodnemu dnevu medicinskih sester in 5. maju – mednarodnemu dnevu babic.**

Predloge za dobitnike zlatega znaka 2016 predlagatelj pripravi **na obrazcu** »Predlog za podelitev ZLATEGA ZNAKA« ki je **dostopen** na spletni strani Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), v rubriki pravni akti, kot priloga *Pravilnika o priznanjih*).

V obrazec, ki je dostopen v Word formatu, lahko predlagatelj vnašate obrazložitve in utemeljitve, ki niso več prostorsko omejene.

**Predlog obrazca** z lastnoročnim podpisom predlagatelja **skupaj z življenjepisom** s priporočeno pošto pošljete na:

**Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom "Komisija za priznanja"**

Komisija za priznanja bo upoštevala le predloge, ki bodo ustrezali razpisnim pogojem  
In, ki bodo na sedež Zbornice – Zveze prispeli vključno **do 31. 3. 2016**.

*Predsednica Komisije za priznanja pri Zbornici - Zvezi*  
Milena Frankič

*Predsednica Zbornice – Zveze*  
Darinka Klemenc



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije  
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji

Na podlagi 4. člena Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in v skladu s Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze ter na podlagi sklepa 6/2/2015, Izvršilni odbor strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji objavlja:

### **razpis za podelitev priznanja strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji za dosežke na ožjem strokovnem področju.**

Prosimo, da predloge za dobitnike priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju pošljete v zaprti ovojnici s priporočeno pošto do **29. 2. 2016**. Celotno besedilo razpisa je objavljeno **na spletni strani Zbornice – Zveze** (zavihek aktualni razpisi).

*Nataša Piletič, predsednica strokovne sekcije*



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

### **Razpis za volitve predsednika/ce in članov/ic izvršnega odbora Strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih**

Na podlagi 13. in 15. člena Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in v skladu s Pravilnikom o volitvah in imenovanjih Zbornice – Zveze se razpisujejo volitve za naslednje štiriletno obdobje (2016 - 2020) za:

- 1. PREDSEDNIKA/CO STROKOVNE SEKCIJE in**
- 2. 5 (PET) ČLANOV/IC IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE,**

ki v skladu z regijskim principom predstavljajo naslednje regije: Ljubljana, Gorenjska, Celje, Zahodno štajerska in Koroška, Dolenjska. Rok za prijavo kandidatov je do vključno **20. 2. 2016**.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno **na spletni strani Zbornice – Zveze** v rubriki aktualni razpisi.

*Predsednica Zbornice - Zveze  
Darinka Klemenc*



#### **Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti**

Spoštovane kolegice in kolegi,

iskrene čestitke ob 15. februarju, dnevu operacijskih medicinskih sester Evrope.

Letošnja tema ob dnevu operacijskih medicinskih sester Evrope je »Multidisciplinarni tim za varnost pacientov v operacijski dvorani.«

V operacijski dvorani je pomembno timsko sodelovanje s skupnim ciljem zagotoviti varnost pacientov. Timsko delo je veliko več kot delati skupaj, je sodelovanje različnih strokovnjakov v skrbi zagotoviti najboljšo zdravstveno oskrbo. Perioperativna zdravstvena nega in varnost pacienta sta neločljivo povezana.

V okviru dneva operacijskih medicinskih sester Evrope 2016, EORNA spodbuja vse operacijske medicinske sestre k prepoznavnosti svoje stroke in zavedanju multidisciplinarnega sodelovanja.

**Varnost pacienta v operacijski dvorani gradimo skupaj, vsak član tima, korak za korakom.**

*Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti*



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije



Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti



Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji

## IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV SPECIALNIH ZNANJ S PODROČJA ZDRAVSTVENE NEGE PACIENTOV Z MOTNJAMI V URINIRANJU

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti ter Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji, ki delujeta pod Zbornico – Zvezo, s podporo in sodelovanjem Združenja urologov Slovenije, organizirata izobraževanje za pridobitev

**specialnega znanja s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju.**

**Namen:** opremiti medicinske sestre/zdravstvenike s specialnimi znanji s področij:

- zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju (urinska inkontinenca, zapora/retenca urina, druge tovrstne motnje),
- kateterizacije ženske in moškega,
- izbire in predpisovanja medicinskih pripomočkov za omenjene paciente,
- drugih znanj s tega strokovnega področja.

**Ciljni udeleženci:** diplomirane medicinske sestre/zdravstveniki, zaposleni na področju urologije, nevrologije, travmatologije in na drugih področjih zdravstvene nege, kjer bi jim to znanje koristilo.

**Lokacija in obseg izobraževanja:**

Izobraževanje bo potekalo v prostorih Zbornice Zveze ter v kliničnih okoljih, ki bodo opredeljena v podrobnejšem programu izobraževanja. Izobraževanje zajema 100 ur od tega 50 ur teoretičnih vsebin ter 50 ur praktičnega usposabljanja. Zaključilo se bo s pisnim in praktičnim preizkusom znanja. Program bo objavljen tudi na spletni strani Zbornice – Zveze.

**Teoretični del** izobraževanja bomo izvedli 4. 4. 2016, 5. 4. 2016 in 6. 4. 2016. Izobraževanje bo celodnevno in se bo zaključilo s pisnim preizkusom znanja. Praktični del izobraževanja bi izvedli od 11. 4. 2016 do 17. 4. 2016, oz. po dogovoru na predavanjih.

V izobraževanje bomo sprejeli največ 25 udeležencev, zato prosimo za pravočasno prijavo. Ob prevelikem številu prijav bodo prednost imeli tisti, ki že opravljajo omenjeno področje dela oz. določene aktivnosti, posege. Če bo zanimanje veliko, bomo izobraževanje ponovili.

**Cena:** 500 EUR v vključenim DDV; vanjo so vključeni: izvedba predavanj, kliničnega usposabljanja, okrepčilo v odmorih in pisno gradivo.

Najave udeležencev sprejemamo do 20. 3. 2015 na elektronski naslov: majda.topler@sb-sg.si.

*Predsednici strokovnih sekcij:*  
Veronika Vidmar  
mag. Tamara Štemberger Kolnik

*Predsednica Zbornice - Zveze*  
Darinka Klemenc



## Projekt nadgrajena celovita obravnava pacienta CPC +

Monika Ažman

**O poteku Projekta CPC +, v katerem Zbornica – Zveza sodeluje kot partner, vas sprotno obveščamo. Veseli nas, da se je projekt uspešno prevesil v drugo polovico brez večjih zapletov.**

Trenutno poteka obširna izvedbena faza s strani patronažnih medicinskih sester zdravstvenega doma Ljubljana. Petdesetim patronažnim medicinskim sestram smo v juniju in septembru pripravili osem izobraževalnih modulov, kjer so eminentne strokovnjakinje s področja medicine in zdravstvene nege svoje znanje in bogate izkušnje delile z obsežnimi predavanji, zanimivimi delavnicami in preverjanjem znanja. Vse udeleženske izobraževalnih modulov so izobraževanje uspešno zaključile in opremljene z novimi znanji in orodji od meseca oktobra dalje izvajajo presejanje za kronične nenalezljive bolezni na terenu. Prvi odzivi s terena so obetavni, model pa med pacienti dobro sprejet. Zbornica – Zveza je v vmesnem obdobju uspešno pripravila drugo vmesno poročilo o poteku projekta, ravno v času oddaje prispevka je v teku že priprava tretjega poročila.

Namen sodelovanja v projektu je bil morda na začetku nekoliko negotov, saj tovrstnih izkušenj s projekti do sedaj nismo imeli. Smo pa toliko bolj zadovoljni sedaj, ko se bliža ključna faza projekta. Razlogov za to je več. Skupaj s predsednicami nekaterih strokovnih sekcij in drugimi sodelavkami smo pripravili odlične izobraževalne module, izbrane patronažne medicinske sestre smo opolnomočili z dodatnimi in tudi novimi znanji, le te pa so dodale svojo vrednost pri obravnavi pacientov na področju preprečevanja in odkrivanja kroničnih nenalezljivih bolezni. Ne nazadnje smo zadovoljni tudi vsi, ki smo organizacijsko in tehnično sodelovali v programu Norveškega finančnega mehanizma 2009 – 2014. Projekt smo uspešno predstavili tudi na Generalni skupščini EFN v Londonu oktobra lani in poželi nemalo zanimanja zlasti zaradi izredne organizacije zdravstvene nege na primarnem nivoju zdravstvenega varstva. Prepričani smo, da bomo projekt maja tudi uspešno zaključili in s tem za našo organizacijo pridobili pomembno referenco, zaupanja vrednega partnerja v projektu.

Še več o vsebini projekta CPC + si še vedno lahko preberete tudi na spletni strani projekta: <http://www.zd-lj.si/cpc/index.php?lang=slo> ■

Univerza v Ljubljani



## Članstvo v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornici – Zvezi)

### Spoštovana kolegica, kolega,

veseli nas, da ste naša članica ali član. Hvala za zaupanje. Morda razmišljate, da bi to postali? Lepo povabljeni. Z vpisom se vključujete v enotno 85 let staro nacionalno stanovsko organizacijo, ki združuje 15.000 medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev v državi.

**Kratka zgodovina:** 27. novembra 1927 je bila ustanovljena "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani". Leta 1951 se je združenje preimenovalo v Društvo medicinskih sester, leta 1963 v **Zvezo društev medicinskih sester Slovenije** ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. 15. 12. 1992 je bila v okviru Zveze društev ustanovljena še **Zbornica zdravstvene nege Slovenije**; tako organizacija lahko izvaja tudi naloge regulacije stroke.

**Organiziranost:** Zbornica – Zveza je pravna oseba zasebnega prava (društvo) in je **ni mogoče deliti samo na »zbornični del« ali samo na »zvezo društev« oz. »društvo«**. Sestavlja jo **enajst regijskih strokovnih društev**; posameznik/ca se sam/a odloči, kateremu regijskemu strokovnemu društvu želi pripadati (Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj-Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje, Gorenjska). Obstaja tudi možnost vključitve **fizičnih članov** oz. aktiva fizičnih članov, če kdo ne bi želel biti član regijskega strokovnega društva. Člani regijskih strokovnih društev in aktiva fizičnih članov so tudi člani Zbornice – Zveze. V organizaciji deluje **31 strokovnih sekcij**, ki povezujejo izvajalke/ce na ožjih strokovnih področjih po vsej državi, ter več začasnih ali stalnih delovnih skupin in teles.

**Včlanitev:** preko pristopne izjave. Na osnovi slednje vsak/a član/ica prejme najprej začasno potrdilo o članstvu in nato še člansko

izkaznico, s katero lahko koristi ugodnosti članstva.

**Članstvo v Zbornici – Zvezi je prostovoljno.**

**Članarina** znaša 0,6 odstotka bruto mesečnega osebnega dohodka za redno zaposlene, za upokojene in študente 20 € letno, za čas porodniškega dopusta in brezposelnosti pa 3€ mesečno.

**Članstvo fizični osebi preneha:** na podlagi pisne izjave, da izstopa, in vrnjene članske izkaznice, če eno leto ne plačuje članarine in je ne plača tudi po opominu, z izključitvijo, če ne deluje v skladu s statutom, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali Kodeks etike za babice Slovenije, če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice – Zveze in s smrtjo. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izpisu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

**Ponovni vpis:** če se je član/ica izpisal/a iz organizacije in se v tekočem letu želi ponovno vpisati, za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plača pavšalno članarino od izstopa dalje. Če je član/ica prekinil/a članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, za ponovni vpis poravnava pavšalno članarino v višini 35€.

**Spremembe podatkov:** v pisarni Zbornice – Zveze si prizadevamo, da bi bili podatki o članstvu pravilni in ažurni. Zato vas prosimo, če nam spremembe, vezane na delodajalca, status (študent, zaposlen, upokojenec), naslov prebivališča, porodniški dopust ipd. pisno javljate na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana ali po e-pošti – [clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si). Najhitrejša možnost sporočanja vaših podatkov je preko portala članov na naši spletni strani [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si) – zavihek »pripombe«. ■

## Kupon ugodnosti

[www.tosama.si](http://www.tosama.si)

**10% popusta na celoten nakup**

**15% popusta na vse higienske vložke in tampone**

*Bela štacunca*

**TOSAMA**  
Since 1923

- **Vir**, Šaranovičeva cesta 35, 1230 Domžale
- **Maribor**, Jezdarska ulica 4, 2000 Maribor
- **Koper**, Pristaniška 4, 6000 Koper
- **Izola**, Ulica oktobrske revolucije 11, 6310 Izola
- **Ljubljana**, Šmartinska 152, BTC - Hala A, 1000 Ljubljana
- **Jesenice**, Center Tuš Jesenice, Cesta železarjev 4b, 4270 Jesenice
- **Idrija**, Drogerija Tuš Idrija, Lapajnetova ulica 33 5280 Idrija
- **Kranj**, Planet Tuš Kranj, Cesta Jaka Platiše 18, 4000 Kranj

Kupon ugodnosti velja do 31. 12. 2016 ob predložitvi ID kartice Zbornice-Zveze.

Popusti se ne seštevajo in ne veljajo na izdelke na naročilnico, ki jo predpiše zdravnik, na izdelke v akciji, darilne bone in izdelke z zaklenjeno ceno.





## Prednosti in ugodnosti članstva:

- **vođenje osebne mape** (portfolia) strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj;
- številne možnosti za **vseživljenjsko učenje**: izobraževalni dogodki v okviru strokovnih sekcij, regijskih strokovnih društev, delovnih skupin, drugo;
- vključevanje posameznikov ali skupin v področje **raziskovanja lastne stroke**;
- različne **interesne dejavnosti**: skrb za zdrav življenjski slog, izletništvo, kulturne, športne in druge prostochasne aktivnosti, zlasti v okviru regijskih strokovnih društev;
- možnost enkratnega letnega zaprosila za **sredstva iz sklada za izobraževanje**;
- možnost **pravnega svetovanja**;
- možnost **koriščenja različnih popustov**, odvisno od trenutne ponudbe;
- možnost **reševanja osebnih stisk in težav** tako na delovnem mestu kot v zasebnem življenju (v sodelovanju z SOS telefonom);
- možnost **individualnih obravnjav primerov nasilja na delovnem mestu** v sodelovanju z zunanjo strokovnjakinjo v okviru Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi;
- drugo.

## Pravice člana/ice:

voliti in imenovati ter biti voljen/a in imenovan/a v organe Zbornice – Zveze, uresničevanje poklicnih interesov preko svojih predstavnic/kov ali neposredno v organih Zbornice – Zveze, soodločanje o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno in babiško nego za izboljševanje kakovosti, varnosti, humanosti in učinkovitosti zdravstvene oskrbe, posredovanje idej, pobud, vprašanj organom in telesom Zbornice – Zveze, prejemanje informativnega biltena.

**Dolžnosti člana/ice**: spoštovanje statuta in drugih pravnih aktov in sklepov Zbornice – Zveze, delovanje v skladu z etičnimi načeli stanovskih kodeksov, širitev poslanstva in delovanje v skladu z vrednotami organizacije, redno plačevanje članarine in redno obveščanje odgovornih o spremembah podatkov, ki so potrebni za vođenje registra članstva in dobro delo pisarne Zbornice – Zveze.

***Združeni v enotni nacionalni stanovski organizaciji – za kakovostno in varno stroko, za solidarnost med nami, za boljšo prepoznavnost in več vpliva v družbi.***

Vaša Zbornica – Zveza ■

## OBVESTILO

Svetovalni telefon za pomoč osebam z izkušnjo nasilja na delovnem mestu, ki deluje v Društvu SOS telefon od leta 2011, je 1. 1. 2016 prenehal delovati.

**Svetovalno delo se bo nadaljevalo po spletu na e-naslovu: [mobing@drustvo-sos.si](mailto:mobing@drustvo-sos.si)**

**Svetovanje je anonimno in zaupno.**

**Vabimo vas, da se nam oglasite po e-pošti,**

- če imate izkušnjo spolnega nadlegovanja ali nadlegovanja zaradi vaše osebne okoliščine: invalidnosti, zdravstvenega stanja, starosti, politične, etnične ali verske pripadnosti, istospolne usmerjenosti ...
- če preživljate sistematično psihično nasilje, vas na delovnem mestu izločajo, vam škodujejo in onemogočajo vaš karierni razvoj,
- če ste zaradi izkušnje z nasiljem v stiski in potrebujete pomoč,
- če bi radi pomagali sodelavki ali sodelavcu in ustavili nasilje, pa ne veste, kako.



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

## Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege

naziv **PREHRANSKO SVETOVANJE ODRASLIM PACIENTOM, KI SE ZDRAVIJO S PERITONEALNO DIALIZO**

koda **14.03**

Ključne besede: **Peritonealna dializa, prehrana, zdravstvena vzgoja**

Namen aktivnosti:

**Pacientu moramo na razumljiv način predstaviti pomen pravilne prehrane in ga naučiti sestaviti primeren dnevni načrt prehranjevanja. Pacient mora poznati pomen posameznih hranil in znati pravilno načrtovati svojo prehrano, da s tem prepreči nastanek zapletov.**

Potrebni pripomočki:

- knjižica »Načrtovanje prehrane za ledvične paciente«
- obrazec »Načrt prehrane«
- izpolnjen obrazec za »Preračunavanje števila izbir za peritonealno dializo« za pacienta
- svinčnik in list papirja

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):

- prvo srečanje v predializnem obdobju; 45–60 minut \*1
- drugo srečanje 30 dni po začetku peritonealne dialize; 30–45 minut
- vedno, ko pacient potrebuje dodatne informacije ali spremembo prehranskih navad (ob spremembi zdravstvenega stanja ali odstopanja od želenega prehranskega statusa)
- osvežitev znanja vsakih 12 mesecev; 30–45 minut

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

**Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije**

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti:

1

odgovorna oseba protokola:

**Mirjana Rep, dipl. m. s.**

Aktivnost ZBN lahko izvede:

omejitve, pripombe

<b>bolničar</b>	<b>NE</b>
<b>tehnik zdravstvene nege</b>	<b>NE</b>
<b>diplomirana medicinska sestra</b>	<b>DA</b>
<b>diplomirana babica</b>	<b>NE</b>
<b>bolnišnični dietetik</b>	<b>DA</b>

## Nacionalni protokoli aktivnosti zdravstvene in babiške nege

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

Opombe:

1.	predstavimo se pacientu in svojcem ter se pozanimamo, koliko pacient že pozna prehranska načela pri peritonealni dializi	<i>spoznamo pacienta in svojce ter se seznanimo s stopnjo pacientovega predznanja</i>
2.	ponovimo pomen posameznih hranil in opozorimo na kritična hranila (kalij, fosfat, beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, tekočina)*	<i>pacient bo razumel pomen posameznih hranil in bo poznal možne posledice neprimerne prehrane</i>
3.	pacientu razložimo možne zaplete ob uživanju neprimerne prehrane in ga poučimo, kako ukrepa ob hipo- ali hiperkalemiji, hiperfosfatemiji, hipo- ali hipervolemiji	<i>pacient bo prepoznal zaplete nepravilne prehrane in ustrezno ukrepal</i>
4.	skupaj s pacientom pregledamo in dopolnimo prehransko anamnezo če pacient ni bil na prehranskem svetovanju v predializnem obdobju, ga seznanimo s posameznimi prehranskimi skupinami in ga poučimo, kako lahko s pomočjo knjižice »Načrtovanje prehrane za ledvične paciente« sestavlja svoj dnevni jedilnik	<i>seznanimo se s pacientovimi prehranskimi navadami pacient pozna razdelitev hranil po skupinah in zna sestaviti primeren jedilnik</i>
5.	pacientu razložimo vodenje bilance tekočine in preverimo njegovo poznavanje virov tekočine	<i>pacient zna voditi osebno bilanco tekočine</i>
6.	pacienta poučimo o tem, da dobi dodatne kalorije iz raztopin za peritonealno dializo in izračunamo, koliko kalorij dobi	<i>pacient ve, koliko kalorij dobi iz raztopin in to upošteva pri dnevnem načrtu prehrane</i>
7.	skupaj s pacientom dopolnimo predpripravljen prehranski načrt skupaj s pacientom oblikujemo vzorčni jedilnik zanj, ga naučimo sestavljati jedilnik s pomočjo zamenjave ledvičnih izbir in pri tem upoštevamo dopustne prehranske navade	<i>pacient dobi izračun števila posameznih ledvičnih izbir pacient zna izdelati zase primeren jedilnik</i>
8.	razložimo pomen in način jemanja zdravil, ki jih ima predpisane (vezalci fosfatov)	<i>pravilno časovno jemanje zdravil in s tem pravi učinek zdravil</i>
9.	pacienta poučimo o pomenu redne telesne aktivnosti in zanj primernih načinov rekreacije	<i>primerna telesna aktivnost pacienta</i>
10.	evalvacija pacientovega znanja in evidentiranje	

Opombe, omejitve protokola:

Temeljna literatura:

<p>Pridobljene podatke vpišemo v obrazec »Prehranska anamneza. V obrazec za preračunavanje števila izbir (Priloga 1) za peritonealno dializo vpišemo število posameznih izbir po izračunu za pacienta. Izpolnimo načrt prehrane.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Evropske smernice za prehranjevanje odraslih pacientov z ledvičnim obolenjem, 2002</li> <li>2. Ivanuša A, Železnik D. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Maribor: Univerza v Mariboru, Visoka zdravstvena šola, 2002.</li> <li>3. Kocjančič, A, Mrevlje, F. Interna medicina, 2005</li> <li>4. Kovač D, Lindič J, Malovrh M, Pajek J. Bolezni ledvic. 3. izd. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Univerzitetni klinični center; 2014.</li> <li>5. Lavrinec, J. Načrtovanje prehrane za ledvične paciente, Ljubljana 2005</li> <li>6. Ponikvar R., Buturovič-Ponikvar J. (ur.) .Dializno zdravljenje. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Interna klinika, Klinični center, 2006 EDTNA/ERCA.Peritonealna dializa. Priročnik za klinično prakso. 2009.</li> </ol>
--	--

Sklep	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
Sklep skrbnika nacionalnega protokola	<b>Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije</b>	3/2014	13.11.2014	Mirjana Rep
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	<b>Delovna skupina za protokole aktivnosti ZBN</b>	1/15	6. 2. 2015	Majda Oštir
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	<b>Upravni odbor Zbornice Zveze</b>	583/32	8. 4. 2015	Darinka Klemenc
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	<b>Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ</b>	04-03a/04-2015	17. 6. 2015	mag. Branko Bregar

Dokument objavljen na spletni strani  
Zbornice – Zveze dne **29. 9. 2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: 28. 9. 2017



**Univerzitetni rehabilitacijski inštitut**  
Republike Slovenije - Soča



Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča, Ljubljana, Linhartova 51

objavlja prosto delovno mesto

## **B017400 POMOČNIK DIREKTORJA, področje dela: ZDRAVSTVENA NEGA**

### **Ponujamo vam:**

- delovno razmerje za določen čas 4 leta, s polnim delovnim časom in 4 mesečnim poskusnim delom,
- možnost stalnega strokovnega izpopolnjevanja doma in v tujini,
- razvojno in raziskovalno delo,
- delo v sodelovanju s strokovnim timom,
- možnost sodelovanja pri nacionalnih in mednarodnih razvojnih projektih,
- enoizmensko delo, v dopoldanskem času.

### **Od vas pričakujemo:**

- izobrazbo VII/.1 stopnje – diplomirani zdravstvenik, diplomirana zdravstvenica oz. diplomirana medicinska sestra,
- specialna znanja iz rehabilitacijske zdravstvene nege,
- 6 let delovnih izkušenj,
- dodatna znanja s področja vodenja,
- fleksibilnost in komunikativnost,
- znanje enega svetovnega jezika,
- poznavanje osnov računalništva, visoka stopnja znanja slovenskega jezika.

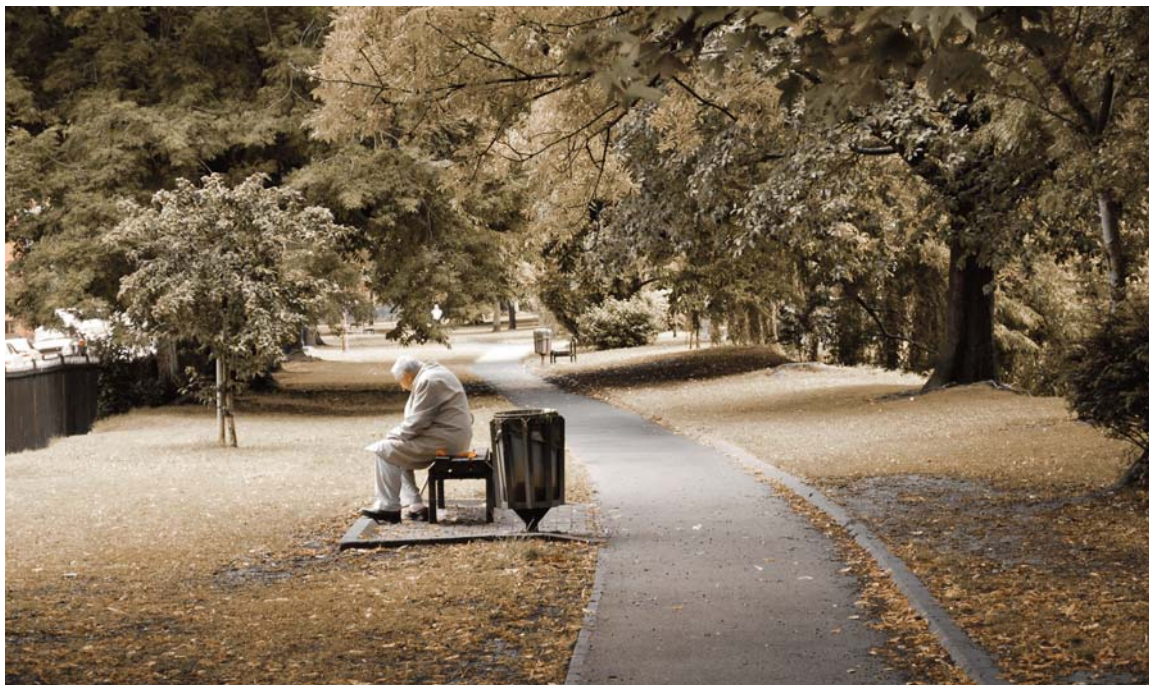
Svoje pisne prijave s predstavitvijo dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije - Soča, Ljubljana, Linhartova 51 ali na e-naslov: [secy.kadri@ir-rs.si](mailto:secy.kadri@ir-rs.si).

Kandidati/ke bodo o izbiri pisno obveščeni/-e v 8 dneh po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi z izbranim kandidatom.

# Institucionalno varstvo se nahaja na prelomnem prehodu

mag. Klavdija Kopal Straus

Floskula, ki jo beremo, poslušamo in živimo že več desetletij. Vendar zna biti tokratni prehod prelomen. Drugačen od predhodnih prehodov, ko smo morali zgolj še malo bolj zatisniti pas kakor običajno in sprejeti dejstvo, da je zahtevnost obravnave uporabnikov vedno večja, materialni, kadrovski in marsikje tudi prostorski viri pa vedno slabši.



Za tokratni prehod se zdi, da ima nekako namen izničiti vlogo in pomen zdravstvene nege v socialno varstvenih zavodih.

Socialno varstveni zavodi so bili na začetku zasnovani kot ustanove, v katerih bo bivala pretežno zdrava in samostojna populacija starejših od 65 let, ki jim bo ustanova nadomeščala funkcijo doma in zagotavljala varnost, po potrebi seveda tudi zdravstveno varstvo. Danes vemo, da že dolgo ni tako. Plačilna sposobnost starejših in njihovih družinskih članov skozi leta upada. Posledično starejši odlašajo z odhodom v institucijo vse dokler sami, v okviru lastne socialne mreže ali raznih legalnih in nelegalnih oblik pomoči, vsaj približno zmorejo zadovoljiti svoje potrebe v domačem okolju. Marsikdaj na škodo lastnega zdravja in socialne izključenosti ter izgorevanja socialne mreže. Kontrole nad tem, kako je za starejše poskrbljeno na njihovem domu, praktično ni. Tako se na eni strani srečujemo z zmanjševanjem povpraševanja po storitvi institucionalnega varstva starejših s strani oseb, za katere so bile ustanove v osnovi zasnovane, na drugi strani pa z vse večjo potrebo in pritiski za sprejem uporabnikov z visoko zahtevnostjo zdravstvene obravnave.

Sodobni trendi obravnave starejših gredo v smeri podaljševanja obdobja varnega in kakovostnega življenja v domačem okolju, kar podpiramo tudi izvajalci institu-

cionalnega varstva, vendar se je v našem okolju pozabilo, da so se s tem spremenile tudi vloga institucij in zahtevnost ter oblika dela v institucijah. Danes je v institucijah že 46 % uporabnikov starejših od 80 let in kar 17 % starejših od 90 let, s pogosto pridruženimi več zdravstvenimi težavami, hudo oviranostjo gibanja, najpogosteje nepomičnostjo in pogosto pridruženimi težavami v duševnem zdravju. Tako so socialno varstveni zavodi skozi leta prevzeli zdravstveno obravnavno starejše populacije, ki jo v drugih državah zagotavljajo specializirane negovalne bolnišnice. Zaradi sledenja potreb stroke in potreb uporabnikov socialno varstveni zavodi spodbujajo znanstveno raziskovalno delo in na dokazih temelječo zdravstveno nego, vpeljujejo nove oblike dela, usmerjajo se v integrirano obravnavo, vključujejo oblike dela referenčnih ambulant, vpeljujejo se modeli paliativne oskrbe, kajti zahtevnost obravnave uporabnikov je vedno večja. Kar 78 % populacije uporabnikov institucionalnega varstva starejših v Sloveniji potrebuje III. kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege. Zavod za zdravstveno zavarovanje v povprečju nameni 14, 57 € na dan, pri čemer višina plačila, gledano skozi leta, pada. Ne da je opravičljivo, ampak ob prej navedenem tako ne preseneča dejstvo, da je kadrovska struktura na področju zdravstvene nege neustrezna, da je vložek izvajalcev v izobraževanja skozi leta vse slabši.

Socialno varstveni zavodi so skozi leta prevzeli vlogo negovalnih bolnišnic, za kar pa jim nista bila zagotovljena niti ustrezno plačilo niti ustrezna kadrovska struktura zaposlenih. Medijski pomp in zavest o tem, da socialno varstveni zavodi obstajajo, se razvijeta, ko gre v obravnavi uporabnikov kaj narobe. Da narobe v trenutnih razmerah kaj gre, pri obstoječih virih in zahtevnosti obravnav uporabnikov sicer ni presenetljivo, je pa z vidika zagotavljanja varne in kakovostne obravnave nedopustno. Velik pozitiven premik v smeri zagotavljanja varne, kakovostne, po procesni metodi oblikovane, individualizirane in integrirane storitve prepoznavamo tudi na začetku strokovnih nadzorov, ki jih izvaja Ministrstvo za zdravje. Le ti so namreč pokazali, da določene nepravilnosti, ki pa so pogosto sistemske narave, kažejo na potrebo po priznanju stroke zdravstvene nege v socialno varstvenih zavodih kot strokovne discipline, primerljive tako v svojem aplikativnem kakor finančnem delu s stroko na drugih nivojih zdravstvenega varstva.

Tisti, ki v socialno varstvenih zavodih delamo, vemo, da se v danih možnostih trudimo izvajati varno in kakovostno storitev zdravstvene nege in oskrbe. Da smo moralno, etično in strokovno odgovorni, da smo skozi desetletja izoblikovali storitev, ki je kakovostna, ekonomsko učinkovita in rešuje obravnavno starejših takrat, ko druge oblike odpovedo. Zato nas še toliko bolj preseneča, da se zdi, da so na nas pozabili tako v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025 kakor v Predlogu zakona o dolgotrajni oskrbi, osebni asistenci in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Zdi se, kakor da socialno varstvenih zavodov v prihodnosti ne bomo potrebovali. Pa vendar na drugi strani tehtnice navzdol pritiska dejstvo starajoče se družbe, vedno zahtevnejše zdravstvene obravnave starejših, spremenjena vloga družine, ki starejšemu ne zmore zagotavljati tistega, kar mu je še desetletja nazaj lahko, vse slabši finančni standard tako posameznika kakor celotne družbe, potreba po zagotovitvi ekonomsko učinkovite oblike oskrbe starejših, ki bivanja doma ne bodo več zmogli.

**In tukaj je prelom.**

### **Prelom, ki bo še kako pomemben za prihodno obravnavo starejših v naši družbi.**

Pomembno se je vprašati, kje smo, kaj želimo in v katero smer bomo šli. Se bo zgodil premik socialno varstvenih ustanov v smer socialne oskrbe, gospodinjskih skupnosti? So domovi, grajeni in adaptirani po vzorcu domov novih generacij domov, primerni za generacijo jutrišnjih uporabnikov? Kakšen delež današnjih uporabnikov te storitve potrebuje in lahko koristi? Se bo zgodil premik socialno varstvenih zavodov v smer oblikovanja modela zdravstvenih ustanov za starejše oziroma negovalnih bolnišnic? Je to prav? Si to želimo za lastno starost? Obliko sicer kakovostne storitve, ki pa nas bo odtrgala iz našega okolja? Kam se bomo lahko po bolnišnični obravnavi vrnili?

Ali pa bomo končno začeli razmišljati v smer, ki si jo najbrž želimo za starost staršev, za lastno starost? Smer, kjer bi, ko ne bomo zmogli več življenja v domačem okolju, imeli možnost koriščenja storitev strokovno kakovostne in ekonomsko sprejemljive integrirane oskrbe v zavodih v svoji lokalni skupnosti, pa kakor se bodo že zavodi imenovali.

Današnji socialno varstveni zavodi z minimalnimi spremembami financiranja, organizacije in kompetenc lahko postanejo učinkovit model gerontoloških centrov, ki bodo zagotavljali oskrbo starejših tako v domačem okolju kakor v instituciji. Na ta način ne bomo dosegli le kontinuirane integrirane obravnave starejših s strani enega izvajalca v vseh okoljih, ampak omogočili spremljan, mehak in prožen prehod med različnimi oblikami storitve eni najbolj krhkih populacij. Hkrati pa bi s tovrstnim pristopom tudi vplivali na destigmatizacijo socialno varstvenih zavodov, ki kljub prepričanju mnogih, ki znajo biti zelo glasni, še vedno (žal) marsikdaj za posameznika predstavljajo večjo varnost in kakovost življenja, kakor so jo bili deležni v domačem okolju. ■

## Čestitka

»Uspeh ni ključ do sreče, sreča je ključ do uspeha. Če imaš rad, to kar delaš, boš uspešen.«

*(Alber Schweizer, zdravnik in misijonar)*

### **Ga. Jožica Nemec,**

zaposlena na Oddelku za perioperativno medicino – v intenzivni terapiji, je v čarobnem decembru (21. 12. 2015) na Alma Mater Europaea – ECM zagovarjala diplomsko delo z naslovom »Ugotavljanje znanja s področja zdravstvenih okužb med zaposlenimi na področju zdravstvene nege«. Z odliko je zaključila in opravila vse obveznosti dodiplomskega študijskega programa prve bolonjske stopnje – Zdravstvena nega in si pridobila naziv diplomirana medicinska sestra.

Ob prehojeni poti, ki ni bila ne hitra, ne lahka, ji iskreno čestitamo in želimo veliko profesionalnih uspehov in izzivov.

*Sodelavci Oddelka za perioperativno medicino in vodstvo Splošne bolnišnice Murska Sobotna*

# Prednosti, slabosti, ovire in nove priložnosti za zdravstveno nego v patronažnem varstvu

Martina Horvat, Andreja Krajnc

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti, ki že 40 let deluje v okviru Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – ZSDMSBZTS združuje blizu 850 izvajalcev zdravstvene nege v patronažnem varstvu.

**Naloga strokovne sekcije** so med drugim: proučevanje strokovnih vprašanj s svojega ožjega strokovnega področja zdravstvene nege, oblikovanje strokovnih doktrin in strokovnih smernic s svojega ožjega strokovnega področja, sodelovanje pri oblikovanju vsebin zdravstvene in babiške nege dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja, idr.

**Demografske in družbene spremembe** ter spremembe na drugih ravneh zdravstvenega varstva so v preteklih letih pomembno zaznamovale naše delo. Zaradi skrajševanja ležalnih dob in hitrejšega odpusta pacientov iz akutne bolnišnične obravnave se **intenzivnost obravnave pacientov v domačem okolju povečuje**, posledično pa se zaradi tega in tudi drugih vzrokov zmanjšuje obseg preventivnega dela diplomiranih medicinskih sester v patronažnem varstvu. **Staranje prebivalstva in naraščanje števila ljudi z različnimi kroničnimi stanji** zahteva, da stalno **prevzemamo nove vloge**. Tudi aktivnosti, ki potekajo v zvezi z izvajanjem paliativne oskrbe in koordinacija dolgotrajne oskrba predstavljata izživ, s katerim se bomo morali spoprijeti. V projektu **Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju** – »Skupaj za zdravje«, ima patronažno varstvo pomembno vlogo. Nadgradnja in krepitev patronažne dejavnosti sta predvideni tudi v **Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025** »Skupaj za družbo zdravja«, ki jo je vlada RS potrdila 23. 12. 2015.

Težave, s katerimi se srečujemo, so se z leti kopičile in kljub pobudam, ki smo jih podali, **nikoli ni prišlo do učinkovitega reševanja na sistemski ravni. Zato smo se zelo razveselili vabila na sestanek na Ministrstvu za zdravje**, na katerega smo bile vabljene predsednica in izvršna direktorica Zbornice – Zveze ter predstavnici patronažnih medicinskih sester, avtorici tega prispevka. **Državni sekretarki Nini Pirnat sva predstavili analizo sedanjega stanja v patronažnem varstvu in predlagane rešitve, kot jih vidimo izvajalci omenjenega področja.**

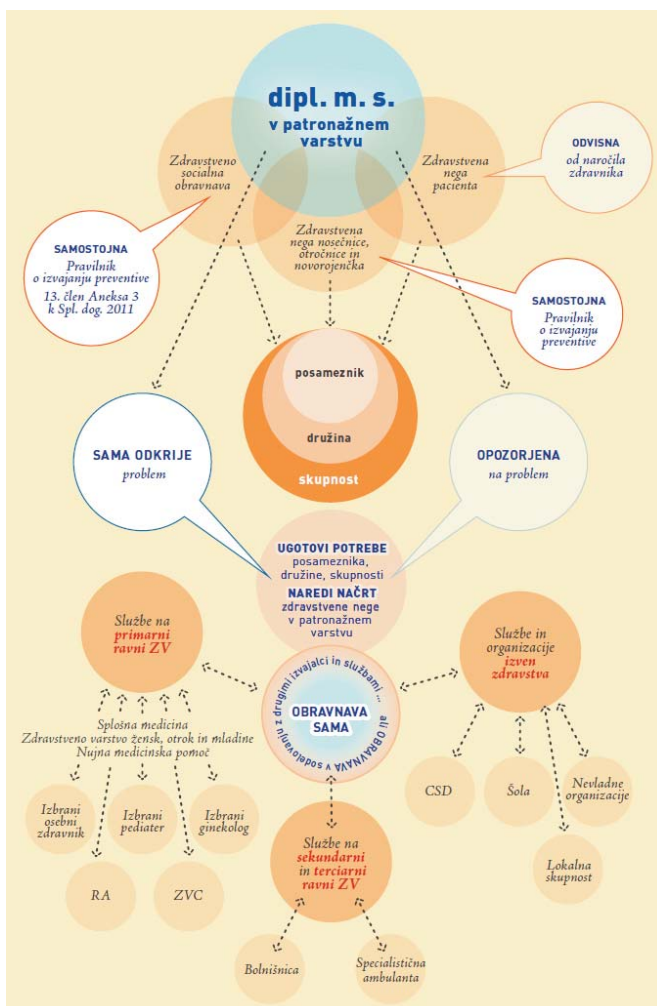
Na seji izvršilnega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti smo se odločili, da vsebino dokumenta Izzivi v patronažnem varstvu, ki smo jo pripravili na osnovi že obstoječih dokumentov in programov dela ter analize stanja, predstavimo tudi širši javnosti.

## IZZIVI V PATRONAŽNEM VARSTVU

(Martina Horvat, Andreja Krajnc)

### Uvod

Za patronažno varstvo je temeljni **terenski koncept dela na geografsko opredeljenem območju z družinsko obravnavo pacientov v vseh življenjskih obdobjih in v njihovem domačem okolju**. Diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu (PV), kot družinske medicinske sestre znajo upoštevati celotno sliko skupnosti in kulturnega konteksta, v katerem živi posamezna družina ter odnose med družinskimi člani.



1. Kritična analiza sedanjega stanja v patronažnem varstvu (SWOT analiza)	
<p><b>PREDNOSTI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• terenski koncept dela</li> <li>• vsa geografska območja SLO pokrita s PV</li> <li>• obravnava zdravih in bolnih v vseh življenjskih obdobjih</li> <li>• finančna učinkovitost polivalentne oblike dela</li> <li>• obravnava celotne družine v domačem okolju</li> <li>• prepoznavnost med uporabniki</li> <li>• prepoznavnost in vzpostavljeno sodelovanje z ostalimi izvajalci zdravstvenega varstva, še posebej z družinskimi zdravniki</li> <li>• prepoznavnost in sodelovanje v lokalni skupnosti</li> <li>• znanje in izkušnje</li> </ul>	<p><b>SLABOSTI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• izvajanje programa preventive v upadu</li> <li>• vedno večja potreba po kurativnih obravnava</li> <li>• ni ustreznih pravnih podlag za organiziranje, med obstoječimi pravili in pravilniki so neskladja</li> <li>• vodenje in koordinacija</li> <li>• povezovanje in sodelovanje z drugimi</li> <li>• organizacija in financiranje storitev</li> <li>• informacijska podpora in dostop do podatkov</li> <li>• kadri, izobraževanje in usposabljanje</li> <li>• ni izdelane mreže patronažnega varstva, ki bi bila pravno zavezujoča za ZZS</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• širitev izvajanja preventivnih programov s poudarkom na zmanjševanju neenakosti v zdravju</li> <li>• koordinacija in izvajanje paliativne obravnave</li> <li>• koordinacija in izvajanje zdravstvenih storitev v okviru dolgotrajne oskrbe</li> <li>• krepitev skrbi za ranljive skupine v povezavi z lokalno skupnostjo in nevladnimi organizacijami</li> <li>• preventivne obravnave v lokalni skupnosti z interdisciplinarnim povezovanjem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pritiski in želje po izvajanju »monovalence« (različna področja "vdirajo na teren")</li> <li>• ob povečanju potreb grozi finančna in kadrovska nevzdržnost PV</li> <li>• izobrazbeni deficit</li> <li>• rigidnost razmišljanja (ni pripravljenosti za spremembe)</li> </ul>
<p><b>PRILOŽNOSTI</b></p>	<p><b>NEVARNOSTI</b></p>

2. Ključne predlagane spremembe oziroma predlagane rešitve
<p><b>2.1. Spremembe in poenotenje organiziranja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Patronažno varstvo izvajajo in so nosilke diplomirane medicinske sestre s svojim pomočnikom (TZN).</li> <li>• Sistematično je treba urediti, da bo patronažno varstvo povsod organizirano kot <b>samostojna organizacijska enota/slужba</b>, katere vodja in nosilka dejavnosti je diplomirana medicinska sestra, lahko tudi s specializacijo s področja patronažne zdravstvene nege, fakultetno izobrazbo, magisterijem, doktoratom.</li> <li>• Potrebno je zagotoviti <b>transparentno in namensko porabo sredstev, ki jih nakazuje ZZS</b> za time, ki delujejo v patronažnem varstvu znotraj posameznih zdravstvenih domov.</li> <li>• Zagotoviti ustrezna <b>osnovna sredstva</b> vsem izvajalcem PV (avtomobili, računalniki, mobilni telefoni ...).</li> </ul>
<p><b>2.2 Načrtovanje in razvoj kadrov</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Urediti <b>mrežo v patronažnem varstvu</b>, da se bodo odpravile obstoječe neenakosti v številu prebivalcev na diplomirano medicinsko sestro v PV med posameznimi terenskimi področji, neenakosti v preskrbljenosti prebivalcev s patronažno službo (razlike v realizaciji delovnih programov) in neenakosti v izobrazbeni strukturi izvajalcev.</li> <li>• Za potrebe izvajanja preventivnih programov in predlaganih izboljšav je treba <b>nadgraditi znanje izvajalcev PV na terenu</b>, poenotiti vsebine potrebnih izobraževanj in določiti kriterije za zaposlitev v patronažnem varstvu.</li> <li>• Zaradi zahtevnosti dela in potreb sodobne družbe so smiselna prizadevanja za uveljavitev <b>specializacije</b>, ki je osnova za uspešno odgovarjanje na naraščajoče potrebe uporabnikov – slediti specializaciji družinske medicine.</li> </ul>
<p><b>2.3. Krepitev preventivnega delovanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Poenotiti vsebine preventivnega delovanja in programirane zdravstvene vzgoje, ki so določene s Pravilnikom za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni z vsebinami, ki jih priznavajo Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (<b>obrnava kroničnega bolnika, obrnava starejše osebe, obrnava družine, obrnava lokalne skupnosti</b>) ter jih dopolniti z novimi področji delovanja.</li> <li>• Urediti je potrebno, da bodo <b>opravljene in evidentirane preventivne storitve tudi finančno vrednotene</b> in plačane.</li> <li>• Zagotoviti je treba, da se bodo <b>kurativne storitve</b>, ki jih izvede diplomirana medicinska sestra, <b>ustrezno evidentirale in vrednotile</b> glede na vsebino in delež opravljenega <b>zdravstveno vzgojnega dela</b>, ločeno od kurativnih obravnava, ki jih izvede tehnik zdravstvene nege.</li> </ul>
<p><b>2.4. Ustrezna informacijska podpora</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Potrebno je <b>vzpostaviti nacionalni informacijski sistem</b> v okviru eZdravja, s pomočjo katerega bo imela diplomirana medicinska sestra v PV možnost dostopa do</li> </ul>



registra kroničnih bolnikov na njenem terenu, registra kroničnih bolnikov, ki so obravnavani v referenčnih ambulantah, registra neodzivnikov v nacionalnih preventivnih programih.

- Sistematično je treba **urediti obveščanje patronažne službe o porodih in rojstvih**, nosečnicah, vključenosti staršev v šole za bodoče starše.
- Povezati PV z e-kartonom pacienta zaradi izjemno hitrega razvoja področja in večanja obsega administrativnega dela.

## 2.5. Vzpostavitev avtonomije

- Diplomirani medicinski sestri v PV je treba omogočiti strokovno avtonomijo, neodvisno od delovnih nalogov, razen za izvajanje diagnostično terapevtskih posegov in postopkov. Osnova za uspešno delo na terenu je, da lahko samostojno načrtuje svojo dejavnost v okviru svojih kompetenc in na tak način pomaga vsem, ki ne morejo in ne znajo vstopiti v zdravstveni sistem. Pri tem je ključni akter pri zmanjševanju neenakosti pri dostopu do zdravstvenih storitev.
- Zaradi kakovosti in varnosti obravnave je treba diplomiranim medicinskim sestram v patronažnem varstvu **razširiti pooblastila na profesionalni KZZ** v smislu dostopa do informacij o zdravilih, ki jih imajo pacienti predpisana, alergijah na zdravila in drugih pomembnih podatkov.

## 2.6. Krepitev povezovanja

- Potrebno je vzpostaviti **sistematično povezovanje z drugimi** izvajalci preventivnih programov s ciljem sistematičnega horizontalnega in vertikalnega povezovanja.

## 2.7. Zaključek

Glede na izkušnje iz preteklosti, ko smo v stroki že pripravili strokovne podlage za nadgradnjo stroke (Patronažno varstvo in patronažna zdravstvena nega – nadgradnja in prilagajanje novim izzivom (Šušteršič in sod. 2006); Aktivnosti zdravstvene nege v patronažnem varstvu (Železnik in sod., 2011), pa se kljub temu v vseh delovnih okoljih spremembe niso upoštevale, vidimo rešitev v pripravi

### »Pravilnika o organizaciji in delovanju patronažne službe«

Z njim bi pravno formalno uredili področje organizacije, kadrov, mreže.

**Ostale predlagane spremembe pa bi glede na vsebino uvajali postopno z različnimi pristopi.**

*Šušteršič O, Horvat M, Cibic D, Peternelj A in sod. Patronažno varstvo in patronažna zdravstvena nega, nadgradnja in prilagajanje novim izzivom. Obzor Zdr N 2006; 40: 247-52.*

*Železnik D, Horvat M, Panikvar Žlahtič K, et al. Aktivnosti zdravstvene nege v patronažnem varstvu. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester babc in zdravstvenih tehnikov Slovenije; 2011. ■*

## Zaključki sestanka na Ministrstvu za zdravje, ki je bil zelo uspešen, so bili naslednji:

- Vse aktivnosti, ki se dogajajo v zvezi s spremembami in nadgradnjo patronažnega varstva, je treba združiti v en projekt.  
- MZ bo v vse nadaljnje aktivnosti, povezane z dokumentom mreže patronažne službe, povabilo k sodelovanju Martino Horvat in Andrejo Kranjc.

- Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti bo na podlagi izhodišč, zapisanih v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 – 2025 Skupaj za družbo zdravja (ResNPZV 2015 -2025), pripravila predlog osnutka »Strategije razvoja patronažne dejavnosti«, ki se jo, ko bo usklajena na Zbornici – Zvezi, pošlje v potrditev na Zdravstveni svet.

**Na predstavitvi zaključkov Analize zdravstvenega sistema**, ki je bila 8. januarja na Brdu pri Kranju, je bilo **ponovno poudarjeno, da se bo veliko pozornosti posvečalo krepitvi primarne ravni zdravstvenega varstva**, katerega **pomemben del je tudi patronažno varstvo.**

**V Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti verjamemo, da bomo pri aktivnostih, povezanih z urejanjem področja, lahko sodelovali in po dolgih letih področje patronažnega varstva vsebinsko nadgradili, prilagodili in poenotili organizacijo izvajanja, uredili mrežo in utrdili povezovanje z izvajalci zdravstvene dejavnosti na vseh ravneh zdravstvenega varstva, kot tudi okrepili medsektorsko povezovanje. ■**

## utrinek

Odgovor mimoidoče neimenovane gospe na vprašanje novinarka Vide Božičko, kakšna je ocena uporabnikov (slovenskega zdravstvenega sistema, op. uredništva) na ljubljanskih ulicah (11. 1. 2016, Radio Slovenija 1, povzeto po Mali ZIB 4028 dne 12. 1. 2016):

**Prijaznost medicinskih sester se mi zelo zdi v redu.**

# Analiza slovenskega zdravstvenega sistema

Tako strokovna kot laična javnost pričakujeta in zahtevata zdravstvene reforme, ki so vroča tema v zadnjih mandatih kar nekaj ministrov in ministric. Predlogov, želja, pričakovani in zahtev je veliko in med seboj se zelo razlikujejo.

Evropska komisija je leta 2014 za Slovenijo izdala priporočilo Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom (Country Specific Recommendations – CSR) v povezavi z makroekonomskimi neravnovesji, vzdržnostjo zdravstvenega sistema in dolgotrajno oskrbo. Izrazili so potrebo po pripravi pregleda izdatkov za zdravstveno varstvo, ki naj bi bil podlaga za pripravo sprememb in reformnih procesov.

Ministrstvo za zdravje je kot odgovor na priporočila sklenilo pogodbo z Evropskim uradom Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Evropskim observatorijem za spremljanje zdravstvenih sistemov in politik, da v sodelovanju s slovenskimi strokovnjaki izpeljeta projekt Analiza zdravstvenega sistema v Sloveniji. Namen je bil na eni strani podati priporočila Evropske komisije in na drugi pripraviti pregled delovanja zdravstvenega sistema kot podlago za reformni proces.

Analiza slovenskega zdravstvenega sistema je bila po devetih mesecih v roku zaključena.

**Ministrica Milojka Kolar Celarc, ki se je odločila, da bodo spremembe sledile temeljiti analizi, je na predstavitvi analize januarja 2016 na Brdu med drugim povedala:**

»Razmisleku o našem sistemu smo namenili dovolj časa, da smo zbrali mednarodno primerljive podatke, izvedli ankete in intervjuje s ključnimi deležniki ter pripravili poročila.

Zakaj smo sploh naredili analizo? Zato, da bi vedeli, kje smo, ker vemo, kam hočemo. Zdaj imamo celovit in z drugimi državami primerljiv pregled zdravstvenega sistema.

V analizi je sodelovalo več kot osemdeset naših in tujih strokovnjakov, pogledali smo vsa ključna področja. Gre za enega redkih tako celovitih pregledov zdravstvenega sistema v evropskem prostoru.

Rezultate analize smo upoštevali že pri pripravi predloga Nacionalnega plana zdravstvenega varstva – Skupaj za družbo zdravja. Analize bodo v prihodnje del rednega procesa vrednotenja zdravstvenega sistema.

Strokovni javnosti so bili rezultati predstavljeni na več posvetih že konec preteklega leta. S svojimi komentarji so še dodatno prispevali k jasnosti sporočil. V okviru procesa, v katerem se na ravni EU spremlja uspešnost zdravstvenih sistemov, je bila z rezultati seznanjena tudi Evropska komisija, ki je analizo ocenila kot zelo kakovostno.

Končuje se obdobje razmisleka in strateškega načrtovanja, v prihodnjih dveh letih je pred nami obdobje konkretnih aktivnosti in ukrepov na vseh prednostnih področjih.

Sedaj imamo analizo, pogovarjali se bomo na osnovi argumentov. Začrtali smo vizijo, določili prednostna področja in naloge za nadaljnji razvoj

Vlada razume, da je v zdravstvo potrebno vlagati, saj gre za ključno področje razvoja, ki prispeva k večji produktivnosti in zagotavlja tudi kakovostna delovna mesta. Analiza je pokazala, da sistem ni optimalen, je pa daleč od kolapsa in razsula. »

V nadaljevanju predstavljamo kratek povzetek glavnih ugotovitev iz analize, ki je v celoti na voljo na spletni strani Ministrstva za zdravje. ■

## Plusi in minusi našega zdravstvenega sistema, kot jih je pokazala Analiza zdravstvenega sistema

Prednosti našega sistema	Izzivi našega sistema
<p><b>Dobra univerzalna dostopnost, ki se kaže v</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nizkih plačilih iz žepa, ki so pri nas med najnižjimi v Evropi (13 %)</li> <li>- najnižji ravni nezadovoljenih zdravstvenih potreb (čeprav se je pojavilo metodološko vprašanje glede pravilnega prevoda vprašanja)</li> <li>- dobrem primarnem zdravstvenem varstvu</li> <li>- univerzalni košarici in širokem naboru pravic (priporočilo iz analize je, da tako naj tudi ostane)</li> </ul>	<p><b>Financiranje zdravstva</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- preveč odvisno od socialnih prispevkov in sprememb na trgu dela, kar dela sistem nevdzržen ob gospodarskih krizah (manjša zaposlenost) in v luči demografskih sprememb (staranje prebivalstva)</li> <li>- potrebno bo uvesti proticiklične ukrepe in razpršiti vire financiranja</li> <li>- DZZ je regresivno zaradi enake premije za vse, transakcijski stroški in dobički zavarovalnic se povečujejo, sistem je kompleksen in premalo transparenten, potrebna bi bila boljša regulacija ali preoblikovanje</li> <li>- razdrobljeno financiranje dolgotrajne oskrbe in rastoči stroški</li> </ul>
<p><b>Dosegamo dobre zdravstvene izide,</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nizka umrljivost dojenčkov in mater (v samem vrhu EU)</li> <li>- podaljševanje pričakovanega trajanja življenja in dohitevanje najrazvitejših v EU</li> <li>- prezgodnja umrljivost pada v Sloveniji hitreje od EU povprečja</li> <li>- to dosegamo z zdravstvenimi izdatki na prebivalca, ki so v višini med EU15 (stare članice) in EU13 (nove članice)</li> </ul>	<p><b>Izzivi na področju izidov so</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- visoka umrljivost zaradi raka</li> <li>- neenakosti med vzhodom in zahodom države, kakor tudi med družbenimi skupinami z različnim socioekonomskim statusom (dohodek, izobrazba)</li> <li>- dejavniki tveganja (debelost, tobak, alkohol)</li> </ul>
<p><b>Po kazalnikih učinkovitosti v EU povprečju</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- samo en ponudnik obveznega zdravstvenega zavarovanja (ZZZS), kar je za majhno državo ustrezno, saj bi več ponudnikov podražilo sistem, povečalo neenakosti in neučinkovitosti ter zmanjšalo transparentnost</li> <li>- povprečno število medicinskih sester</li> <li>- povprečno število bolnišničnih postelj za akutno obravnavo</li> <li>- primeri dobrih praks: referenčne ambulante, preventiva srčno-žilnih obolenj, koordinator odpusta</li> </ul>	<p><b>Izzivi na področju organizacije zdravstvene oskrbe in učinkovitosti</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- premalo pregleden in vzdržen sistem zagotavljanja storitev in pravic dolgotrajne oskrbe</li> <li>- preveč nepotrebnih hospitalizacij</li> <li>- premalo sodelovanja med ravnimi, profili in s socialnim varstvom</li> <li>- podpovprečno število zdravnikov</li> <li>- nejasno definirane vloge in odgovornosti na vseh ravneh v sistemu</li> <li>- šibke spodbude za učinkovitost in spremljanje kakovosti ter varnosti</li> <li>- prenoviti je potrebno obračunske modele ter izboljšati proces nakupovanja in plačevanja zdravstvenih storitev</li> <li>- institucionalizirati bo potrebno tudi vrednotenje zdravstvenih tehnologij (HTA)</li> </ul>

Povzeto po spletu ■



# Rok za uveljavitev posodobljene Direktive 2013/55/EU o poklicnih kvalifikacijah se je iztekel! Zagotovite skladnost nacionalne zakonodaje na področju zdravstvene nege z Direktivo EU!

Dvoletno obdobje prenosa posodobljene Direktive 2013/55/EU, ki spreminja Direktivo 2005/36/EC, je zdaj mimo in rok za njeno implementacijo v 28 državah članicah EU je 18. januar 2016.

Ob urejanju prostega pretoka reguliranih, sektorskih poklicev na območju Evropske unije je Evropska federacija združenj medicinskih sester (EFN) odločno lobirala za to, da so bili interesi in stališča medicinskih sester vključeni v proces modernizacije. **EFN se zaveda, da bo v luči sedanjega napredka v zdravstveni negi potrebno zviševati minimalne zahteve pri izobraževanju medicinskih sester v splošni negi**, ki prevzemajo delo pri promociji zdravja in preprečevanju bolezni, pri dolgotrajni negi, negi v skupnosti, pri e-zdravju, varnosti pacientov in v praksi, podprti z raziskavami in dokazi. Lobistično delo se je pozitivno odrazilo v krepitvi zahtev na področju izobraževanja za medicinske sestre (4600 ur v najmanj 3 letih) z dodanim sklopom 8 kompetenc za medicinske sestre, ki kažejo na to, da bo vsaka bodoča medicinska sestra samostojno zagotavljala kakovost zdravstvene nege. Klinična praksa postaja ključna kompetenca, saj z analizo kakovosti zdravstvene nege medicinske sestre v splošni negi izboljšujejo svoje delo. Iz člena 31 je tudi jasno razvidno, da se je v EU zdravstvena nega kot poklic okrepila, tako v pravnem kot v strokovnem pogledu. **Zdaj je pravi čas, da ministrstva na ravni držav uvedejo to evropsko zakonodajo. V nasprotnem primeru so postopki za ugotavljanje kršitev edina opcija.**

V podporo nacionalni zakonodaji, usklajeni z Direktivo, je EFN razvila *EFN kompetenčni okvir*, v katerem bolj podrobno opisuje osem zakonskih pristojnosti, ki so vodilo vsem šolam za zdravstveno nego v Evropski uniji pri uvažanju *EFN kompetenčnega okvirja*. Tako bodo medicinske sestre prihajale s šol za zdravstveno nego, ki so skladne s členom 31 Direktive.

**V naslednjem koraku bo EFN morala poskrbeti, da bodo zakonske zahteve Evropske unije pravilno in v celoti implementirane na nacionalni ravni, kar je bistvenega pomena za kakovost in varnost zdravstvenih storitev, ki jih opravljajo medicinske sestre.** Prvi študenti zdravstvene nege, ki bodo imeli korist od posodobljene Direktive, bodo morali spoštovati zakonodajo EU. V nasprotnem primeru bo njihovo avtomatično priznavanje ogroženo, ko bodo iskali zaposlitev znotraj EU, saj bodo uvrščeni pod splošni sistem in podvrženi analizi za vsak posamični primer. V preteklosti smo lahko videli, da so te »medicinske sestre«, uvrščene v splošni sistem, v državah članicah dobile zaposlitev kot pomočnice v zdravstvenem varstvu, čeprav so v domovini to medicinske sestre. Izguba dragocene delovne sile v zdravstveni negi, ki jo nujno potrebujemo!

**Omenjeno obvestilo za javnost, ki smo ga z EFN prejeli 19. 1. 2016, smo posredovali tudi na Ministrstvo za zdravje. ■**

Prevod: Male misli d. o. o.

## VIRUS ZIKA

### Verjetno se bo razširil po celotnih Amerikah

**Virus zika, ki ga prenašajo komarji, kriv pa naj bi bil za hude deformacije glave in možganov pri novorojenčkih, se bo po pričakovanjih WHO razširil po vseh državah na ameriški celine. Komarji, ki ga prenašajo, so že zdaj navzoči v celotni regiji z izjemo Kanade in Čila.**

Virus zika, ki pri večini obolelih sproži le kratkotrajne gripi podobne simptome, velja za zelo nevarnega za nosečnice oz. plod. Kriv naj bi namreč bil - kar sicer še ni dokazano - za mikrocefalijo, prirojeno napako pri novorojenčkih, ko se ti rodi z nenavadno majhno glavo. To lahko povzroči možganske poškodbe. Za okužbo ni ne zdravila ne cepiva. Ziko prenašajo komarji *Aedes aegypti*, ki širijo tudi virusa denge in chikungunija. Zika je bil naravno navzoč v Afriki, dokler se ni maja lani pojavil v Braziliji, piše britanski BBC. Odtlej se je razširil v 21 od 55 držav v Amerikah, je v nedeljo objavila WHO. Hkrati je opozorila, da je komar, ki virus prenaša, že navzoč v vseh državah na celine z izjemo Kanade in Čila, poroča francoska tiskovna agencija AFP. WHO je izpostavila, da ljudje v Amerikah doslej niso bili izpostavljeni ziki, zaradi cesar nanj niso odporni, to pa omogoča hitro širjenje virusa. WHO zaradi tega domneva, da se bo virus še naprej širil in verjetno dosegel vse države in ozemlja v regiji, kjer so tudi komarji *Aedes aegypti*. Direktorica WHO Margaret Chan je včeraj na srečanju izvršnega odbora organizacije posvarila, da "je eksplozivno širjenje virusa zika na nova geografska območja, kjer je populacija le malo odporna, razlog za zaskrbljenost, še posebej zaradi morebitne

povezave med okužbo med nosečnostjo in otroki, rojenimi z majhnimi glavami". Chenova je dejala, da vzročna povezava med okužbo z ziko v nosečnosti in mikrocefalijo ni bila dokazana, a dodala, da nanjo namigujejo posredni dokazi, kar je izjemno zaskrbljujoče. Zaradi porasta otrok z deformacijo glave v Latinski Ameriki, še posebej v Braziliji, so ZDA in druge države nosečnice posvarile pred potovanjem v regijo. To so slabi obeti za Brazilijo, ki se pripravlja na poletne olimpijske igre. V Braziliji so od zaskrbljujočega porasta primerov mikrocefalije na severovzhodu države oktobra lani zabeležili že 3893 primerov te deformacije. Pred tem so na leto v povprečju zabeležili 160 primerov mikrocefalije. Zaradi virusa so Kolumbija, Ekvador, Salvador in Jamajka ženskam svetovali, naj odložijo nosečnost. To je svetoval tudi visok brazilski zdravstveni uradnik, čeprav Brazilija uradno ženskam svetuje zgolj, naj se izogibajo komarjem. WHO za zdaj ni izdala svaril pred potovanjem. Poudarila je, da je najučinkovitejši način preprečevanja okužbe odstranjevanje stoječe vode, v kateri se razmnožujejo komarji in osebna zaščita pred ugrizi teh insektov, kot je uporaba repelentov in mrež proti komarjem. Svetovna zdravstvena organizacija je še poudarila, da je jasno, da ziko prenašajo komarji vrste *Aedes aegypti*, dokazi za druge vrste prenosa virusa pa so le omejeni. Je pa hkrati poudarila, da bi se virus lahko prenašal s krvjo, izolirali so ga tudi že v spermi. Po podatkih WHO za zdaj obstaja en primer opisa spolnega prenosa okužbe. Vir: STA, 25. 1. 16, ZIB 4037, 26. 1. 2016. ■

## NA KRATKO

## Minute z Zdenko Kramar

### Zakaj ste se odločili za poklic medicinske sestre?

Mogoče bom zvenela malo klišejsko, vendar sem želela postati medicinska sestra, ko sem bila še majhna deklica. Že v osnovni šoli sem tekmovala na tečajih prve pomoči. Vsekakor je na mojo odločitev pomembno vplivalo, da sem odraščala ob hudo bolnem očetu. Zato je bilo meni, po končani osnovni šoli, popolnoma jasno, kaj bom v življenju delala in na katero šolo se bom vpisala.

Na delo medicinske sestre sem vedno gledala z občudovanjem in ponosom, čeprav sem že kmalu spoznala, da vsi niso mojega mnenja. Položaj zdravstvene nege se je seveda v dolgih letih mojega službovanja zelo spremenil, tako na področju samega načina dela, kot tudi na področju medsebojnih odnosov znotraj zdravstvenega in negovalnega tima. Delo medicinske sestre je bilo dolgo časa usmerjeno samo v izvajanje zdravnikovih navodil in zelo malo je bilo tistega dela, pri katerem smo bili zaposleni v zdravstveni negi samostojni. Skozi čas se je to seveda spremenilo. Danes smo medicinske sestre bolj izobražene, pridobile smo ustrezna znanja in kompetence, vendar avtonomnosti in soodvisnosti od ostalih članov tima si ne znamo pridobiti, lahko rečem, da včasih tudi ne obdržati. Veliko pomembnih trenutkov smo na tem področju zamudili predvsem zato, ker se ne znamo povezati, stopiti skupaj, za skupni cilj, ki je in mora biti razvoj zdravstvene nege v dobrobit pacientov. Velikokrat nanj pozabimo in se ukvarjamo sami s seboj, ali z razmerji znotraj tima.

Delo ob pacientu je tisto vodilo, ki bi moralo biti najpomembnejše za vsako medicinsko sestro/zdravstvenega tehnika. Zavedati bi se morali, da smo mi, na poti skozi življenje pacienta, njegovi gostje in bi morali tako tudi delovati in to upoštevati.

### Katera je bila vaša prva zaposlitev?

Moja prva zaposlitev je bila v Splošni bolnišnici Jesenice na internem oddelku. V tej bolnišnici sem bila zaposlena 36 let in pol. Delala sem skoraj na vseh oddelkih in enotah, zelo kmalu sem postala glavna medicinska sestra intenzivne terapije in kasneje kirurškega oddelka. Zadnjih trinajst let sem bila pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege.

### Od koga ste na poklicni poti največ pridobili?

Danes, ko se ozrem nazaj na svojo poklicno pot, lahko rečem, da sem imela ob sebi izredne učitelje, mentorje in tudi nadrejene, ki so prispevali k temu, da sem se lahko poklicno razvijala in nadgrajevala svoje znanje. Teh je bilo kar veliko in do nikogar ne bi bila rada krivična, bi pa vseeno izpostavila mojo predhodnico, glavno medicinsko sestro bolnišnice Jesenice, gospo Olgo Blažič, VMS, ki me je s svojo mirnostjo in preudarnostjo vodila po zapletenih poteh zdravstvene nege, me ob tem podpirala in mi dajala možnost razvoja in uvajanja novega znanja in idej v neposredno delo s pacientom. Prav tako sem imela izjemne sodelavke, ki so imele na delo v zdravstveni negi podoben pogled in smo skupaj sooblikovale zdravstveno nego v bolnišnici. Izpostavila bi gospo Sonjo Dor-



nik, VMS in gospo Nevenko Marinšek, VMS. Tudi pri nadrejenih oz., sodelavcih na področju medicine bi rada izpostavila dva, zame pomembna človeka. Prvi je prim. Tone Lah, dr. med., ki je že v zgodnjih devetdesetih letih podpiral razvoj zdravstvene nege na sodobnih temeljih in drugi, prim. mag. Miran Rems, dr. med. Z njim sva v dolgih pogovorih in izmenjavi mnenj, včasih tudi ob kresanju iskric, vzpostavila temelje celostne zdravstvene obravnave pacienta, timskega dela in postavila pacienta v središče naše pozornosti. Vedno ni bilo vse gladko, velikokrat sva usklajevala mnenje, vendar z močjo argumentov znanja, podprto z različnimi študijami, začeto idejo tudi dokončala in vpeljala v neposredno delo s pacientom. Seveda je bilo v tem času celotno vodstvo naravnano v razvoj in kakovostno delo na vseh področjih bolnišnice.

### Kakšen nasvet bi danes dali nekemu ob začetku poklicne poti?

Za vsako medicinsko sestro/zdravstvenega tehnika mora biti najpomembnejši pacient in izvajanje kakovostne ter varne zdravstvene nege. Pomembne so naše vrednote kot je etičnost, prijaznost, potrpežljivost, humanost, čujčnost in še bi lahko naštevala. Pomembno je tudi znanje v stroki in njegovo stalno nadgrajevanje. Zaposleni v zdravstveni negi bi morali biti bolj ponosni na svoj poklic, bolj bi morali ceniti to, kako nas ocenjujejo pacienti, ki nas uvrščajo na drugo mesto zaupanja vrednega poklica, takoj za gasilci.

### Kako ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Sedaj sem dobro leto zaposlena na Pediatrični kliniki UKC Ljubljana, kjer delam kot koordinatorica vodenja sistema kakovosti. Z delom sem zelo zadovoljna, delo je dinami-

čno in zahtevno. Vsekakor moram pri tem poudariti, da so moji sodelavci in sodelavke izredno prijazni in da so me zelo lepo sprejeli, upoštevajo moje predloge in mnenja. Počutim se sprejeto in spoštovano.

### **Kako se začne vaš delovni dan v službi?**

V službo prihajam pol ure pred uradnim začetkom, takrat pregledam elektronska sporočila, temu sledi obvezna jutranja kava in jutranji sestanek z vodstvom klinike. Potem nadaljujem delo, ki je zelo raznoliko in razgibano, vedno je nekaj novega, drugačnega.

### **Na kaj ste najbolj ponosni v dosedanji poklicni karieri?**

V Splošni bolnišnici Jesenice smo začeli z uvajanjem kakovosti, kulture varnosti, kliničnih poti, na nekaterih ključnih področjih se je spremenila organizacija in s tem tudi vloga zdravstvene nege. Z argumenti in z dokazi podprti novimi podatki sem imela možnost in priložnost vzpostaviti nove organizacijske in strokovne oblike dela, kot je npr. vzpostavitev delovnega mesta **koordinatorskega oddelka in kasneje koordinatorske zdravstvene obravnave pacienta**, ki je postal pomemben člen pri celostni oskrbi pacienta, pred sprejemom, med bivanjem v bolnišnici in po odpustu iz bolnišnice. Na ta način se je krepila tudi avtonomnost zdravstvene nege in soodvisnost ter sodelovalnost na ključnih področjih obravnave pacienta. Veliko projektov in aktivnosti bi lahko še izpostavila, ki sem jih uspela s pomočjo svojih kolegic in kolegov v bolnišnici vpeljati v delo, vendar bi bilo verjetno za to premalo prostora.

### **Kako komentirate trenutne razmere v zdravstveni negi?**

Danes v slovenski zdravstveni negi pogrešam sodelovanje, prenos dobrih praks, predvsem pa medsebojno spoštovanje in sodelovanje. Velikokrat sama rečem in slišim tudi marsikatero kolegico, ki pravi, da v zdravstveni negi ne potrebujemo drugih sovražnikov, ker smo včasih sebi čisto dovolj. Vsi skupaj in vsak posameznik, ki deluje v zdravstveni negi, bi si moral postaviti ogledalo in se s seboj dogovoriti, na kakšen način deluje in bo deloval in s tem prispeval delček k izboljševanju in razvoju kakovostne in varne zdravstvene nege.

Slovenski menedžment zdravstvene nege bi moral stremeti k razvoju na dokazih temelječi zdravstveni negi, tako na strokovnem, kot tudi na organizacijskem področju. Bolj aktivni bi morali biti pri prenosu aktivnosti in kompetenc, navzdol in navzgor. Nenehno bi morali slediti strategiji razvoja zdravstvene nege, ki so jo in jo bodo še dopolnjevali strokovnjaki iz našega področja.

Pomočnice direktorjev za področje zdravstvene nege/glavne medicinske sestre bolnišnic in drugih zdravstvenih in socialnih ustanov, se morajo zavedati in upam, da je temu tako, da je razvoj zdravstvene nege, tako na strokovnem kot tudi organizacijskem področju v ustanovah, kjer delujejo, v veliki meri odvisen od njih in da so one promotorka tega razvoja. Ob tem pa naj ne pozabijo zaščititi sebe in svojega dela, ki je velikokrat izredno naporno in nevidno. Naredijo naj vidnega in priznanega.

### **Kaj bi v zdravstveni negi spremenili?**

V 21. stoletju bi bil že čas, da se stroka zdravstvene nege tudi zakonsko opredeli. Vsem nam je znano, da smo ena redkih držav, ki tega področja še nimamo urejenega.

Na koncu lahko rečem, da smo v slovenski zdravstveni negi veliko postorili na vseh področjih delovanja. Veliko imamo narejenega, kar nam zavidajo tudi drugi, izven naših meja, kot tudi sodelavci drugih poklicnih skupin. Na nekaterih področjih smo postavili dobre temelje in moramo še naprej graditi, kar smo začeli. Jasno pa je, da je še veliko izzivov. Prepričana sem, da se strinjate z menoj, da naše delo ni nikoli dokončana zgodba. Velikokrat moramo teči ponovni krog in izgubljam dragoceno energijo in čas, ki bi ga lahko usmerili v nekaj novega ali izboljšali že začeto delo. Verjetno se bo tudi to enkrat spremenilo, bomo optimisti.

Med letom 2009 in 2014 sem bila predsednica Razširjenega strokovnega kolegija zdravstvene nege, kjer smo dokončali predlog kadrovskih normativov v slovenski zdravstveni in babiški negi, pa se nam vedno nekaj izmakne, da do danes še niso bili sprejeti in uveljavljeni. Upam, da se bo to kmalu uredilo, kot verjetno še veliko drugih aktivnosti, ki so jih pripravili različni forumi na področju zdravstvene nege.

### **Katerega izobraževanja bi se radi udeležili?**

O, teh je pa zelo veliko, tako na področju zdravstvene nege, kot na področju kakovosti in varnosti v zdravstvu. Moja največja želja, ki jo nosim s seboj že več kot 30 let je, da bi se lahko udeležila usposabljanje v neki priznani tuji bolnišnici. Če povzamem misli bivšega predsednika države, da so danes dovoljene sanje, jutri je nov dan, jaz sanjam, da bi šla na usposabljanje na Mayo kliniko. S to izjavo bom verjetno med bralci požela malo posmeha, pa nič zato. V mojih letih si lahko privoščim tudi kakšno posebno izjavo.

### **Kako preživljate prosti čas?**

V svojem poklicnem življenju sem velikokrat postavila družino na drugo mesto in sem se vsa predala delu v bolnišnici. Veliko časa, ki bi ga morala preživeti med svojimi, sem posvetila delu. V zadnjem času sem spoznala, da je bila to moja velika napaka, zato se danes z velikim veseljem posvečam vsem opravilom, ki jih imam kot babica štirih vnukinj in enega vnuka, ki je tudi ponos dedka. Oni mi dajejo smisel življenja in me s svojo otroško igrivostjo in radovednostjo v popolnosti osrečujejo in ob njih velikokrat pozabim na vse težave, ki mi jih v tem trenutku prinaša življenje.

### **Najlepši kotichek v Sloveniji?**

Sem Gorenjka, zato je odgovor zelo enostaven, naši vršaci so tisti, ki me vedno znova vlečejo in me s svojo lepoto vedno znova presenečajo. Z možem rada zahajava v Julijce in Karavanke, kjer se stopim z naravo in kljub naporem uživam v teh prelepih izletih.

### **Vaše sanjske počitnice?**

Tako rada, kot imam hribe, imam rada tudi morje. Zato so moje sanjske počitnice jadrnanje na morju, skupaj z mojo družino in vnuki. ■

# Kako pa vaš življenjski slog?

Mirna Nemanič

»Vzgoja uma brez vzgoje srca ni nobena vzgoja« ARISTOTEL

Verjetno se boste strinjali z mano, da je življenje danes pravi izziv. Hitenje, naglica, pomanjkanje časa, preveč »nepotrebnih« obveznosti, slabi medsebojni odnosi ... vodijo v razvade oz. nezdrav življenjski slog.



Medicinske sestre, ki delujemo na preventivnem področju, se včasih preizkušamo tudi v vztrajnostnih športih, saj je preventiva tek na dolge proge, ljubljanski maraton, oktober 2015

Sodobni način življenja torej spodbuja nastanek in razvoj t. i. civilizacijskih bolezni in ima številne negativne posledice za javno zdravje. Zmanjšanje bremena srčno žilnih bolezni je zato zelo odvisno od primarne preventive. Imam to srečo, da sem zaposlena na področju promocije zdravja in zdravstvene vzgoje. Zagotovo se sprašujete: »Čemu razlog za veselje?«

Zame je privilegij, da se vsak dan znova razmislim: »Kako pa kaj moje zdravje? Kaj sem danes naredila za dobro počutje?«

Vsak izmed nas, ki smo zaposleni v zdravstveni negi in delamo na različnih področjih – primarnem, sekundarnem in terciarnem nivoju zdravstvenega varstva, bi bili verjetno bolj prepričljivi in zadovoljni, če bi tudi sami bolj zdravo živeli. To navajajo tudi raziskave, saj so zdravstveni delavci, ki sami živijo zdrav življenjski slog, pri svetovanju tudi bolj verodostojni.

Vprašali se boste: »V katerem grmu tiči zajec?«

Pa pogledjmo, kako visoko Slovenci uvrščamo vrednoto ZDRAVJE v skupni lestvici vrednot. Zagotovo ste že kje zasledili, da pri Slovencih zdravje sodi v sam vrh v osebni hierarhiji vrednot. Težave se seveda pojavijo v vsakdanjem življenju, ko nam zmanjka časa, smo preutrujeni, nerazpoloženi in premalo motivirani oz. vztrajni, da bi postorili kaj zase. Tako slaba volja ostane, težave (zdravstvene in druge) pa se še poglobijo.

Ko izvajam zdravstveno vzgojne delavnice za odrasle, mi udeleženci povedo, da imajo veliko teoretičnega znanja, samo ... v praksi, v življenju se zatakne. Takoj se mi porodi misel: Ali so potemtakem priporočila za zdrav življenjski slog preveč enostavna, da bi jim verjeli?

Iz lastnih izkušenj vemo (mogoče pa tudi ne), da je proces spreminjanja dolgotrajen proces in bolečine v procesu spreminjanja so neizbežne, kar je pa ravno v nasprotju z merili današnje družbe – vse naj bi potekalo s turbo hitrostjo in to kar počnemo naj bi bilo »fajn«.

Na področju odgovornosti za zdravje ni nobenih dvomov – največjo odgovornost za lastno zdravje nosi vsak posameznik.

Z izvajanjem zdravstvene vzgoje si prizadevamo, da bi vsak posameznik, pa tudi družba, sprejeli zdravje za največjo vrednoto, izoblikovali pozitivna stališča do zdravja in jih v življenju tudi uresničili.

Zdravstvena vzgoja je trajen proces, ki spremlja človeka od spočetja, prek nosečnosti, rojstva, dobe otroštva in odrasčanja, odraslega in starostnika. Zato zaposleni na področju zdravstvene vzgoje delujemo na vseh treh ravneh:

- zdravstvena vzgoja na primarni ravni je namenjena zdravemu prebivalstvu (krepitev zdravja in preprečevanje zbolevanja),
- zdravstvena vzgoja na sekundarni ravni zajema rizične skupine prebivalstva, vendar še vedno zdrave ljudi (samoopazovanje, samopomoč, pomoč v obliki nasveta),
- zdravstvena vzgoja na terciarni ravni pomeni skrb za ljudi, pri katerih je že prišlo do sprememb oz. je zdravje že prizadeto.

Zdravja ne smemo dojemati kot primarni cilj življenja, temveč kot vir (sredstvo) za vsakdanje življenje.

Upam, da vas ob prebiranju zgornjih vrstic nisem spravila v slabo voljo. Moj namen je bil namreč, da vas spravim v akcijo – čas za spremembo je vsak dan. V razmislek pa še to:

Ko so Dalailamo vprašali, kaj ga najbolj preseneča, je odgovoril da človek;

»Ker žrtvuje svoje zdravje, da bi zaslužil denar.

Potem žrtvuje denar, da bi spet dobil svoje zdravje. In potem je tako zaskrbljen za prihodnost, da ne uživa sedanjosti.

Rezultat tega je, da ne živi v sedanjosti ali v prihodnosti – živi, kot da nikoli ne bo umrl, in potem umre, ne da bi kdaj zares živel«. ■

## VIR:

Hoyer S., Pristopi in metode v zdravstveni vzgoji, Ljubljana: Visoka šola za zdravstvo: 2005: 1-10

# Pojavnost in oblike nasilja usmerjenega proti zaposlenim v reševalnih službah

dr. Branko Gabrovec

Zdravstveni delavci se soočajo s številnimi zdravstvenimi tveganji med opravljanjem zdravstvene dejavnosti posameznikom ali skupnosti (Ozturk & Babacan, 2014). Clements in sodelavci (2005) ugotavljajo, da se zdravstveni delavci (še posebej zaposleni v zdravstveni negi) najpogosteje soočajo z nasiljem pacientov.

Od 35 – 80 % zdravstvenih delavcev se je vsaj enkrat soočilo s fizičnim nasiljem na delovnem mestu, od tega je bila skupina zaposlenih v zdravstveni negi najbolj izpostavljena (Clements, et al., 2005). V Švedski raziskavi (Soares, 2000) avtor ugotavlja, da je večina sodelujočih v raziskavi (85 %) bilo v svoji karieri izpostavljenih nasilju, od tega 57 % v zadnjem letu. Izsledki švicarske raziskave (Hahn, et al., 2010) kažejo, da je 72 % medicinskih sester doživelo verbalno nasilje s strani pacientov in obiskovalcev, 42 % jih je doživelo fizično nasilje v zadnjem letu. V obsežni raziskavi v letu 2013 (Gabrovec, et al., 2014) je bilo ugotovljeno, da je v zdravstveni negi na področju psihiatrije v zadnjem letu 92,6 % sodelujočih v raziskavi doživelo verbalno nasilje, kar 84,2 % fizično nasilje in 40,9 % jih je doživelo verbalno nasilje s strani svojcev. V svoji delovni karieri jih je bilo 63,5 % poškodovanih (Gabrovec, et al., 2014). Zeller in sodelavci (2009) ugotavljajo tudi pogostost nasilja nad zaposlenimi v zdravstveni negi v domovih starejših občanov. Enako tudi Franz in sodelavci (2010), ugotavljajo, da je bilo kar 83,9 % zaposlenih v zdravstveni negi izpostavljenih fizičnemu nasilju. Najvišjo stopnjo nasilja nad zaposlenimi v Združenih državah Amerike ugotavljajo pri zdravstvenih asistentih, ki so zaposleni na področju dolgotrajne oskrbe (Gates, et al., 2005).

Raziskav na področju nasilja nad zaposlenimi v reševalnih službah je manj. Navajamo nekatere. Boyle in sodelavci (2007) poročajo, da je bilo 87,5 % reševalcev izpostavljenih vsaj eni obliki nasilja. Najpogostejše je bilo verbalno nasilje (82 %), sledijo grožnje (55 %), fizično nasilje (38 %), spolno nadlegovanje (17 %) in spolni napad (4 %). V Kanadski raziskavi (Bigham, et al., 2014) so ugotovili, da so reševalci v zadnjem letu v 75 % doživeli vsaj eno obliko nasilja. Najpogostejše je bilo verbalno nasilje (67 %), sledijo grožnje (41 %), fizično nasilje (26 %), spolno nadlegovanje (14 %) in spolni napad (3 %). Visoko stopnjo verbalnega nasilja, predvsem z grožnjami (66 %) ugotavlja tudi Petzáll s sodelavci (2011).

## Opis metod in vzorca

K raziskavi smo povabili 36 reševalnih postaj v Sloveniji, od katerih se jih je 29 odzvalo. Od skupno 360 poslanih je bilo vrnjenih 246 (68,3 %) vprašalnikov. Uporabili smo enostavni slučajnostni vzorec z naključnim vzorčenjem. Vprašalniki so bili razdeljeni naključno med zaposlene, ki so želeli sodelovati v raziskavi, vsakdo je lahko odgovorjal na en vprašalnik. Od 1231 aktivnih zaposlitev v dejavnosti reševalnih prevozov (Register izvajalcev zdravstvene dejavnosti, BPI - IVZ 16, 18. 6. 2015) smo v vzorec zaje-

li 29,2 % vseh zaposlenih v dejavnosti. Populacija zaposlenih v dejavnosti reševalnih prevozov je bila na delovnem mestu zaposlena pod naslednjo izobrazbeno strukturo: srednja medicinska sestra/tehnik zdravstvene nege (83,7 %), višja medicinska sestra/višji zdravstveni tehnik (0,4 %), diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik (15,6 %) in magister zdravstvene nege/magistrica zdravstvene nege (0,3 %). Struktura populacije po spolu je bila 88 % moških in 12 % žensk (BPI - IVZ 16, 18. 6. 2015). V celotnem vzorcu je v raziskavi sodelovalo 166 moških (67,5 %) in 80 (32,5 %) žensk. Srednja starost anketiranih je bila 37,5 s = 8.64 let. Najstarejši anketirani je bil star 58 let, najmlajši pa 20 let. Srednja vrednost delovnih izkušenj je bila 15,43 s = 9.80 let. Anketiranje je potekalo aprila 2015.

## Rezultati

Ugotovili smo visoko ogroženost zaposlenih v zdravstveni negi reševalnih služb. Najpogostejše je verbalno nasilje s strani pacienta, sledi mu fizično nasilje, nato spolno nasilje.

Verbalno nasilje s strani pacienta je v zadnjem letu doživelo 78,0 % vseh anketiranih. 49,6 % jih je v zadnjem letu doživelo fizično nasilje. Poškodovanih s strani pacienta je bilo 26,8 % anketiranih. Spolno nadlegovanje je s strani pacienta v zadnjem letu doživelo 24,4 % anketiranih. Zaskrbljujoč je tudi odstotek vertikalnega in horizontalnega nasilja v poklicni skupini. Vsak 5. anketirani je v zadnjem letu doživel tudi verbalno nasilje s strani nadrejenih ali sodelavcev. Ugotovili smo pomembne statistične povezave med spolnim nadlegovanjem in poškodbo, spolnim nadlegovanjem in fizičnem nasiljem, fizičnem nasiljem in poškodbam, ter verbalnim nasiljem in fizičnem nasiljem. Med najpomembnejšimi povezavami nekaterih čustev in stanj lahko izpostavimo negotovost in strah, nerazumevanje sodelavcev in nerazumevanje nadrejenih, ter nemoč in negotovost. Negativno vrednost korelacije so med drugimi imeli spremenljivki nerazumevanje sodelavcev in ogroženost, kar pomeni, da se anketirani, katerih stiske razumejo drugi sodelavci, počutijo manj ogrožene na delovnem mestu. ■

## Literatura

- Bigham, B. L., Jensen, J. L., Tavares, W., Drennan, I. R., Saleem, H., Dainty, K. N., et al., 2014. Paramedic self-reported exposure to violence in the emergency services (EMS) workplace: a mixed-methods cross-sectional survey. *Prehospital Emergency Care*, 18(4), pp. 489-494.
- Boyle, M., Koritsas, S., Coles, J. & Stanley, J., 2007. A pilot study of workplace violence towards paramedics. *Emergency Medicine Journal*, 24(11), pp. 760-763.
- Clements, P. T., DeRanieri, J. T., Clark, K., Manno, M. S. & Kuhn, D.W., 2005. Workplace

violence and corporate policy for health care settings. *Nursing Economics*, 23(3), pp. 119–124. PMID: 16033140

Franz, S., Zeh, A., Schablon, A., Kuhnert, S. & Nienhaus, A., 2010. Aggression and violence against health care workers in Germany – a cross sectional retrospective survey. *BMC Health Services Research*, 10, p. 51.

Gabrovec, B., Eržen, I. & Lobnikar, B., 2014. The prevalence and the nature of violence directed at the medical staff in psychiatric health care in Slovenia. *HealthMED*, (8), pp. 228–234.

Gates, D., Fitzwater, E. & Succop, P., 2005. Reducing assaults against nursing home care receivers. *Nursing Research*, 54(2), pp. 119–127.

Hahn, S., Müller, M., Needham, I., Dassen, T., Kok, G. & Halfens, R. J., 2010. Factors associated with patient and visitors violence experienced by nurses in general hospitals

in Switzerland: a cross-sectional survey. *Journal of Clinical Nursing*, 19(23–24), pp. 3535–3546.

Ozturk, H. & Babacan, E., 2014. The occupational safety of health professionals working at community and family health centers. *Iranian Red Crescent Medical Journal*, 16(10), p. e16319.

Petzäll K., Tällberg J., Lundin T., & Suserud B.O. Threats and violence in the Swedish pre-hospital emergency care. *Int Emerg Nurs*. 2011 Jan; 19(1): 5–11.

Soares, J. J. F., Lawoko, S. & Nolan, P., 2000. The nature, extent and determinants of violence against psychiatric personnel. *Work and Stress*, 14(2), pp. 105–120.

Zeller, A., Hahn, S., Needham, I., Kok, G., Dassen, T. & Halfens, R. J. G., 2009. Aggressive behavior of nursing home residents toward caregivers: a systematic literature review. *Geriatric Nursing*, 30(3), pp. 174–187.

## Duhovna podpora v paliativni oskrbi bolnika

Dr. Klelija Štrancar

**Ko naletimo na pojem duhovnost, izgubimo kar nekaj časa ob vprašanju, kaj natančno ta pojem pomeni. Ima to zvezo z Bogom? So ta vprašanja vezana na iskanje pomena, smisla, ljubezni? Je ta koncept morda neka fikcija ali pa je dejansko pomembna in pozabljena dimenzija v zdravstveni oskrbi?**

Ne glede na navedena vprašanja, strokovne pogovore, zdravstveno literaturo, raziskovalne članke ne more nihče ponuditi natančnega odgovora, kaj duhovnost je (Mayers, Johnston, 2008). Nekaj skupnega, s čimer lahko soglašamo, pa ta pojem le ima: to je glas bolnikov in njihovih oskrbovalcev, ki se srečujejo s trpljenjem in bolečino, vprašani pomena, smisla in upanja. Je sploh pomembno, kako imenujemo te globoke izkušnje? Verjetno da, pravi Janice Clarke, avtorica knjige *Spiritual Care in Everyday Nursing Practice* (2013). Jezik duhovnosti, tako nadaljuje, ostaja neizogiben, saj nas opozarja na tisti aspekt skrbi v praktičnem delu, ki ga zlahka puščamo za seboj in ga spregledamo zaradi pomanjkanja časa in s poudarkom na obvladovanju tekočih nalog.

Duhovnost ni tako zapleten koncept, da bi moral biti nujno pojasnjen in izboljševan z nenehno akademsko refleksijo. Duhovnost odkrivamo z izkušnjo človeškega trpljenja, ko se učimo, kaj pomeni biti sočlovek, tako v boleznih kot tudi v zdravju. Na duhovnost naletimo, ko pozorno poslušamo in odkrivamo pomene, ki jih bolniki dajejo svojim izkušnjam, zato duhovnosti ne bomo našli v znanosti, temveč v vsakodnevnih skrbi za bolnika (sočloveka). Iz navedenih razlogov zato ne bomo toliko razglabljali o definiciji duhovnosti, temveč prepoznali, da so globlje izkušnje, ki jih predstavlja pojem »duhovnost«, temeljni aspekt zdravstvene nege oz. skrbi, ki jemlje resno celovitost in enkratnost drugega. V tem kontekstu duhovnost ni nekaj, kar bi poimenovali, temveč to, kar kot ljudje živimo in izkušamo.

Izolacija in zapuščeni sta pogosta občutka v obdobju neozdravljive bolezni, še zlasti v času umiranja. Povezanost z zdravstvenimi delavci je zato temeljna potreba pri spopadanju s temi občutki. Clarke (2013) ugotavlja, da sodobni pristop zdravstvene oskrbe temelji na ločevanju med potrebami in problemi na eni strani ter duhovnostjo kot dodatnim delom na drugi. V ozadju ni le dediščina dualističnega pogleda na človeka (telo-duh), temveč predvsem zadrega, kako nuditi tovrstno podporo; gre za precej nejasnosti o tem, kaj duhovna oskrba je in kakšna

je vloga zdravstvenih delavcev pri tem (Collins et al., 2005). Biti postavljen oz. soočen s konkretnimi vprašanji o smislu življenja in smrti, o doživljanju krivde, o problemu odpuščanja itd., ki jih postavljajo bolniki, ni lahka naloga, ki bi jo opravili rutinsko. Da bi zaslutili globino tega odnosa, ga bomo poimenovali v Levinasovem jeziku, kot ga povzema Kovač, da je v ozadju le-tega neka modrost, »nad-etika«, ki ni opredeljena z zakonom, temveč samo z bolečino Drugega (Kovač 2000, p. 69). To je odnos, ki spregovori že sam po sebi, zato velikokrat ne potrebuje iskanih primernih besed, ne tolažečih odgovorov.

Svetla točka na obzorju prepoznavanja potreb po duhovni podpori se kaže v našem zdravstvenem sistemu sočasno z razvojem paliativne oskrbe v Sloveniji. Ob tem pa moramo poudariti, da ta prostor le ni tako zanemarjen in pozabljen, saj za religiozno duhovno podporo (kot delom duhovnosti v širšem smislu) ves čas skrbijo bolniški duhovniki. V ospredju te oskrbe je podpora upanju, ki človeku daje moč, da se v potrpežljivosti sooča s težavami in ne beži od njih (Klun 2006, p. 228). V fokusu mnogih religij ni le vera v posmrtno življenje, temveč podpora pri sprejemanju bolezni, trpljenja, umiranja in smrti (Cobb 2001, p. 33).

Raziskave na področju duhovnosti, ki so bile opravljene v tujini v okviru paliativne oskrbe, vedno znova poudarjajo zajemanje človeka v njegovi celovitosti, tj. v fizični, emocionalni, socialni in duhovni dimenziji. Christina Puchalski (2001, p. 352) in nekateri drugi avtorji, kot npr. Moss in Dobson (2006, p. 286), pravijo, da je takšna oskrba sama po sebi duhovna dejavnost, ker je njen namen pomagati bolnikom pri iskanju smisla v času trpljenja in odgovorov na duhovne potrebe. V članku o duhovnosti in o iztekanju življenja kot času za poslušanje in času za skrb se Puchalski (2002, p. 290) sprašuje, kako pomaga duhovna podpora umirajočim osebam pri soočanju z lastno smrtjo. Kot pomemben dejavnik te podpore izpostavlja upanje, katerega cilji se v poteku bolezni spreminjajo. Na začetku zdravljenja se upanje nanaša na ozdravitev, pozneje, ko se zdravljenje izkaže za neučinkovito, najde upa-



nje drugačne cilje, kot npr. dokončati pomembne naloge/projekte, opraviti zelena potovanja, doseči mir s svojimi bližnjimi in/ali Bogom, na koncu pa izkušnjo mirne smrti. Gre za upanje, ki podpira zdravljenje in se kaže kot nov odnos do sebe v potrditvi lastne vrednosti (smisla). To zdravljenje se seveda ne razume v smislu ozdravljenja bolezni, temveč gre, tako pravi Puchalski (2002, p. 292), za zdravljenje kot obnovo celovitosti, v doživljanju katere lahko bolnik živi do svoje smrti. In to je mogoče doseči s celostno obravnavo bolnika, ne pa samo z obravnavanjem njegove bolezni. ■

## Literatura

Clarke, J. 2013. *Spiritual Care in Everyday Nursing Practice: A New Approach*. Palgrave Macmillan. Kindle Edition.

Cobb, M. (2002). *The Dying Soul: Spiritual Care at the End of Life*. 2. izd. Philadelphia: Open University Press.

Collins, J.S., S. Paul and J. West-Frasier. 2001. *The utilisation of spirituality in occupational therapy: beliefs, practices and perceived barriers*. *Occupational Therapy in Health Care*, 14 (3/4): pp. 73-92. doi:10.1300/J003v1403\_05.

Klun, B. (2006). *L'approccio esistenziale e il contributo teologico al fenomeno di speranza*. *Bogoslovni vestnik* 66: pp. 223-237.

Kovač, E. 2000. *Modrost o ljubezni*. Ljubljana: Brat Frančišek.

Mayers, C. and D. Johnston. (2008). *Spirituality-the emergence of a working definition for use within healthcare practice*. *Implicit Religion*, 11 (3): pp. 265-275. doi:10.1558/imre.v11i3.265.

Moss, E.L. and K.S., Dobson. 2006. *Psychology, Spirituality, and End-of-Life Care: An Ethical Integration?* *Canadian Psychology* 47: pp. 284-299.

Puchalski, C. 2001. *The role of spirituality in health care*. *Baylor University Medical Center Proceedings* 14: pp. 352-357.

Puchalski, C.M. 2002. *Spirituality and End-of-Life care: A Time for Listening and Caring*. *Journal of Palliative Medicine* 5: pp. 289-294.

## Priporočeno branje

(Branje s področja paliativne oskrbe priporočajo članice Delovne skupine za paliativno zdravstveno nego)

Green, John. (2012). *Krive so zvezde*.

Prevod: Boštjan Gorenc. Ljubljana: Mladinska knjiga



Kot pravijo tisti, ki so knjigo prebrali, je ne moreš odložiti, dokler je ne prebereš do konca. Zgodba pripoveduje o mladem, za rakom obolelim dekletom, ki skozi prizmo bolezni oblikuje svoj pogled na svet. V njenem svetu so starši, zdravstveni delavci ter člani podporne skupine. Obseg tega okolja je ujet in zaznamovan z osredotočenostjo na bolezen. Ko Hazel, tako je dekletu ime, skuša razširiti meje tega sveta, spoznava, kako so ljudje zaradi zadrege ob dejstvu bolezni rak nerodni in nepristni v odnosu do nje. Rak, kot sinonim smrti, je na neki način grožnja in motnja v vsakodnevnem načinu življenja. Svetel trenutek v tako zaznamovanem svetu je bil srečanje z deklico, kjer je Hazel doživela spontanost in čistost odnosa. To je trenutek pristne svobode, ki uide nadzoru razuma in vztrepetu v občutju enkratnosti življenja. Kako drugačno je to počutje od tistega »stvarnega«, ki človeka potiska v okvire kategorij, na katerih se gradi objektivna podoba in posredno samopodoba človeka. Hazel je ravno skozi ta pogled zgradila podobo o sebi, saj se je poistovetila z diagnozo in sprejela oz. uporabljala medicinski žargon, ki človeka več ali manj popredmeti in mu jemlje njegovo enkratnost in dostojanstvo. Koliko trpljenja in bolečin je zaradi izkrivljene pogleda nase skritega v človekovem srcu in duši? Toda tudi za takšno, od raztrganosti telesa in duha povzročeno bolečino, obstaja zdravilo! Ne razbija le meja omejenosti in ujetosti, ne prinaša samo svobode, temveč tudi in predvsem hvaležnost za dar življenja.

Preberite in nagovorjeni boste. ■

# 90 let od ustanovitve babiškega društva do danes

Anita Prelec, Renata Nahtigal

Na Brezovici pri Ljubljani smo se 20. 11. 2015 zbrali na strokovnem srečanju babic in medicinskih sester. Po strokovnem delu je nastopil čas spominov, zgodovine in pregled popotnice, ki so jo zapustile naše prednice. V letu 2005 smo namreč obeležili 90-letnico organiziranega delovanja babic na Slovenskem.



Razgovor z avtorjema brošure ob 90.letnici babiškega združenja

Kako so se babice združevale in povezovale v strokovna združenja pred letom 1920, žal ne vemo. Vemo pa, da je veliko vlogo pri krepitvi tradicije babiškega poklica in stanovskem povezovanju imelo **Društvo diplomiranih babic**, ustanovljeno leta 1920 v Ljubljani. Pod imenom Slovensko babiško društvo je začelo delovati leta 1925. Strokovno je sodelovalo z drugimi babiškimi društvi v državi. Osnovni namen društva je bil: skrb za strokovni dvig stroke in za njeno strokovno in družbeno afirmacijo, proučevanje strokovnih problemov in dajanje rešitev, skrb za strokovno izpopolnjevanje, varstvo zdravja matere in otroka, razvijanje ljubezni do poklica, medsebojnega razumevanja in delovnega elana, skrb za zakonsko zaščito znaka in uniforme babic.

Leta 1929 je začel izhajati **Babiški vestnik**, strokovno glasilo Društva diplomiranih babic. V njem so izhajali strokovni prispevki babic, obogateni z izkušnjami in dogodki na terenu. Časopis je skrbel za seznanjenje z novostmi in smernicami razvoja ginekologije in porodništva, zato so v njem pogosto sodelovali tudi zdravniki. Izhajal je vse do leta 1968. Društvo je pod imenom Slovensko babiško društvo prenehalo delovati 31. 12. 1975 in začelo ponovno delovati 28. 2. 1976 pri Zvezi društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije kot Sekcija medicinskih sester - babic. Ob preimenovanju Zveze društev v krovno organizacijo Zbornico zdravstvene nege Slovenije je tudi sekcija spremenila ime v Sekcijo medicinskih sester in babic.

Na slovesnosti je sodeloval mešani pevski zbor in literarna sekcija KD Svetega Mihaela z Grosuplja. Skozi zgodovino so nas popeljali z babiško himno, Persego za babice in recitacijami slovenskih avtorjev Toneta Pavčka, Cirila Zlobca, Vere Štebe in Franceta Leder Lisičjaka. Ob tem pomembnem mejniku je Sekcija medicinskih sester in babic

izdala tudi brošuro, ki temelji na zgodovinskem orisu delovanja dveh babic na Koroškem, avtorjev **Mirka Kogelnika** in **Hermine Ropoša** iz Društva za ohranitev kulturne dediščine in umetnosti Radlje ob Dravi. Gordana Njenjič je vodila razgovor z avtorjema brošure, ki sta na svojstven način opisala delovanje babic in opravila intervjuje z mnogimi ženskami, ki so jim babice pomagale v severni Sloveniji.

Podelili smo priznanja trem predsednicam, ki so vodile strokovno združenje v preteklosti: **Marjana Drčar**, **Alenka Zega** in **Gordana Njenjič**. Spomnili smo se tudi posameznikov in organizacij, s katerimi je združenje tesno povezano in dobro sodeluje: Hrvatska udruga primalja, Zdravstvena fakulteta v Ljubljani – Oddelek za babištvo, Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Mirko Kogelnik, Hermina Ropoša ter **Tilka Kramer** kot najstarejša registrirana babica, članica združenja.

Proslavo smo zaključili ob klepetu starejših in mlajših generacij babic. ■



Podelitev priznanja Hrvatski udrugi primalja



Kulturni program KD Sv. Mihaela

## Razvojne usmeritve zdravstvene in babiške nege

Druda Sima

V Ljubljani smo pod naslovom »Razvojne usmeritve zdravstvene in babiške nege« 27. novembra 2016 izpeljali že 16. simpozij Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Na tokratnem srečanju so domači in tuji strokovnjaki osvetljevali aktualne teme, kot so stroškovna učinkovitost zdravstvene oskrbe, vloga menedžmenta pri na dokazih temelječem delu, etika zdravstvene in babiške nege, razvojni mejniki v zadnjem desetletju in mnoge druge.

Vsebinski del simpozija se je začel s predstavitvijo študije RN4CAST, ene največjih kadarkoli izvedenih študij o medicinskih sestrah. Študijo, katere cilj je bil preučiti, kako delovno okolje in strokovna usposobljenost vplivata na delovanje zaposlenih, izgorelost med medicinskimi sestrami in izide zdravljenja pri pacientih, je v imenu konzorcija RN4CAST predstavil red. prof. dr. Walter Sermeus z Univerze v Leuvnu.

»Starajoča se populacija, veliko število nenalezljivih boleznih ter vse večje število evidentnih težav v duševnem zdravju prinaša večje finančne breme za nacionalno zdravstveno blagajno. Slaba izraba preventivnih ukrepov za ohranjanje zdravja oziroma zdravstvena pismenost krepi zahteve, da se poklicna skupina medicinskih sester in babic predstavi populaciji kot ustrezno usposobljena, ki deluje v prid ohranjanja in pridobivanja zdravja v široki razsežnosti. Ekonomska sporočila niso zanemarljiva, posebej v vidika razporejanja medicinskih sester in babic v številne ključne vloge, kjer pomembno vplivamo na dober izid zdravljenja z nižjimi stroški,« je bilo pomembno izhodišče za predstavitev in razpravo na simpoziju.

Raziskava RN4CAST<sup>1</sup> je pokazala, da imamo v Evropi velike razlike na področju zdravstvene nege v bolnišnicah. Zadovoljstvo pri delu med medicinskimi sestrami se je med 12 evropskimi državami močno razlikovalo, prav tako tudi vzroki za nezadovoljstvo. Nobena država ni bila imuna na negativno zaznavanje dela med medicinskimi sestrami. **2–5 medicinskih sester izmed 10 je namreč izrazilo namero, da bodo v naslednjem letu zapustile trenutno delovno mesto.** Izmed teh, ki so izrazile svojo namero o odhodu, bodo 2–4 izmed 10 iskale zaposlitev zunaj stroke zdravstvene nege. Kljub zaznani visoki stopnji nezadovoljstva pa je manj kot ena izmed štirih medicinskih sester poročala o nezadovoljstvu s svojo izbiro poklica v zdravstveni negi (razen v Grčiji, kjer je z izbiro nezadovoljnih 40 % medicinskih sester in 28 % na Irskem). Povprečne kadrovske kapacitete oziroma število pacientov na medicinsko sestro se po ocenah študije med različnimi državami gibljejo med 4 in 5 pacientov na medicinsko sestro na Norveškem, Nizozemskem, v Švici in na Švedskem ter med 9 in 10 pacientov na medicinsko sestro v Belgiji, Grčiji, Nemčiji, Španiji in na Poljskem. Medtem ko je večina medicinskih sester v praktično vseh državah poročala o dobrih odnosih med zdravniki in medi-

cinskimi sestrami, je večina poročala o nezadostnem številu medicinskih sester ali podpornih mehanizmov ter o pomanjkanju elementov, ki so povezani s podporo strokovnega vodstva kadru medicinskih sester, denimo, kako vodstvo posluša in se odziva na skrbi zaposlenih in kakšne priložnosti jim nudi pri sprejemanju odločitev. **Vsak dodatni pacient na medicinsko sestro je povečal verjetnost, da so medicinske sestre poročale o izgorelosti, nezadovoljstvu pri delu in nameri o odpovedi delovnega razmerja v naslednjem letu.** Prav tako je bilo ugotovljeno, da povečan obseg dela za enega pacienta na medicinsko sestro poveča verjetnost za smrtnost v bolnišnici v roku 30 dni po sprejemu za 7 odstotkov.

»Opaziti je precej visoko raznolikost med težavami, s katerimi se soočajo medicinske sestre po Evropi. Zanimivo je, da se ta raznolikost veliko bolj odraža znotraj posamezne države ter med različnimi državami,« je poudaril **red. prof. dr. Walter Sermeus.** »Študija RN4CAST prispeva k prikazu razmerja med težavami delovne sile v zdravstveni negi in izkušnjami pacientov, njihovimi izidi zdravljenja, kot so stopnja umrljivosti, izidi zdravljenja, povezani z zdravstveno nego zaradi stopnje izgorelosti, in delovanja zaposlenih. Glavna dodana vrednost študije pa je ta, da pomaga medicinskim sestram, menedžerjem in oblikovalcem politik razumeti in pojasniti, kako zdravstvena nega vpliva na oskrbo pacientov.«

Vloga menedžmenta pri izgradnji na dokazih temelječega dela v zdravstveni negi z rezultati raziskave iz slovenskih bolnišnic je predstavila izredna profesorica Brigita Skela Savič. Poudarila je pomembnost izvajanja raziskav in njihovo implementacijo v klinično delo kot ključne naloge zdravstvene nege. Kljub zavedanju o pomembnosti in koristnosti raziskovanja, nam v zdravstveni negi še vedno kroji čas tradicionalni pristop. Rezultati ankete, izvedene v 19 slovenskih bolnišnicah po Sloveniji, so pokazali, da se anketirani strinjajo z uvedbo na dokazih temelječe prakse (DTP), vendar anketa pokaže, da ne povezujejo korakov dela v DTP, niso prepričani, da DTP lahko uvedejo v prakso, ter, da imajo dovolj znanja. Rezultati cele raziskave so spodbudni za menedžment ZN, kot navaja avtorica in zato kaže smer paradigme spremljanja in izboljševanja lastnega dela.

Racionalna poraba sredstev, namenjenih za zdravstvene storitve je več kot pogosta tema informativnih oddaj, ra-

1 Študija RN4CAST je bila izvedena v dvanajstih evropskih državah (Belgija, Anglija, Finska, Nemčija, Grčija, Irska, Norveška, Poljska, Španija, Švedska, Švica in Nizozemska), ki so bile izbrane na podlagi raziskovalne strokovnosti, dostopnosti podatkov odpustnih pisem pacientov iz bolnišnic, geografske porazdelitve in trajanja članstva v Evropski uniji. Poleg tega so v konzorciju projekta sodelovale tudi tri partnerske države Evropske unije (Bocvana, Kitajska in Južna Afrika). Dve od treh držav sta izvedli študijo in prispevali tudi zelo široko mednarodno perspektivo na rezultate študije.

2 Splošni operativni posegi, starost pacientov 50 let ali več.



## AKNE



## ZANOHTNICA



## VNETJE LASNEGA MEŠIČKA

# IALUXID GEL

## Učinkovita inovativna terapija z VODIKOVIM PEROKSIDOM

Prepreči širjenje okužbe in  
pospeši obnovo prizadetega predela kože.



Ključne sestavine: vodikov peroksid, natrijev hialuronat, glicin

V lekarnah in specializiranih prodajalnah

[www.ialuxid.si](http://www.ialuxid.si) **Dr. Gorkič**

zličnih razprav in poročanj, zato smo ji na 16. simpoziju namenili mesto med uvodnim delom. Temo je predstavil mag. Peter Požun. V uvodu se je dotaknil povečanega povpraševanja po zdravstvenem varstvu in dolgotrajni oskrbi. Vzrok za to so demografski trendi. V povzetku nas avtor nagovarja kot poklicno skupino k združevanju znanja in informacij o učinkoviti porabi sredstev v zdravstvu. Po mnenju avtorja, se medicinske sestre in babice morajo seznanjati s tekočo družbeno problematiko, se vključevati v dialog, obiskovati javna srečanja, sodelovati z interesnimi organizacijami, kot so združenje pacientov in podobno. Potrebno je povezovali energije v sinergije.

Teme s področja etike so predstavili trije predavatelji, Vera Grbec, Darja Ovičaj in izredni profesor Igor Pribac. Skozi zgodovinski presek, razvoj in transformacijo etičnih vrednot družbe so na obzorju spremembe tudi za poklicno skupino medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov.

V prispevku o medicini včeraj, danes in jutri je avtor dr. Nikola Bešić predstavil oris razvoja medicine skozi zgodovino človeštva. Navedeni so pomembni mejniki v medicini v 19. in 20. ter 21. stoletju, ter ocena bodočega razvoja.

Babištvo na razpotju je bil naslov avtorice prispevka Anite Prelec, ki je predstavila babištvo, kot nov izziv, glede na zgodovinske, socialne in družbene spremembe. Avtorica je posebej poudarila vpliv ekonomskih in socialnih migracij, ter s tem v zvezi nove tendence v zdravju žensk.

Psihiatrična zdravstvena nega danes in jutri, kdo in kje smo, kam si želimo in kje se vidimo jutri je skozi pregled podatkovnih baz z uporabo vzporednic doma in v tujini pripravila Zlata Živič. Medicinske sestre v psihiatriji so v preteklosti pisale o stigmi, etičnih dilemah, obvladovanju nasilnega vedenja in vlogi psihiatrične zdravstvene nege za duševno bolne. Pregled literature vidi kot iztočnico za nadaljevanje analiziranja, analizo dejavnosti zaposlenih in podobno.

Z zadnjim prispevkom letošnjega simpozija sta kolegici Zorica Mihajlo in Zorica Čosić orisali trenutne razvojne usmeritve zdravstvene nege v Srbiji. Cilj predavanja in prispevka je bil osvetliti sedanje težave v izobraževanju in zaposlovanju v Republiki Srbiji. Proces reforme je medicinskim sestram prinesel osnovni strokovni študij ali akademski študij. Evropska unija prinaša spremembe tudi v srbsko zdravstveno nego, za kar so kolegice izrazile veliko pripravljenost in obenem velika pričakovanja v spremembah po poti trajnostnega razvoja stroke in vseživljenjska učenja v zdravstveni in babiški negi.

Simpozij smo zaključili v duhu mednarodnega sodelovanja, poleg navedenih predavateljev so naš simpozij obiskale delegacija Hrvaške, Srbije in Republike Srpske. V uvodnem delu simpozija so nam izrazile uspeh, zadovoljstvo pri delu, ter dobre izsledke simpozija. Na simpoziju, ki je letos pritegnil več kot 140 udeleženk in udeležencev, so bila podeljena tudi letošnja priznanja Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana – srebrni znaki za aktivno delo v društvu ter plakete za dosežke v praksi zdravstvene in babiške nege ter za osebni prispevek k delu in razvoju društva.

Priznanja so članicam podelili Đurđa Sima, predsednica DMSBZT Ljubljana, Nada Sirnik, podpredsednica za področje interesnih aktivnosti pri DMSBZT Ljubljana in predsednik komisije za priznanja Peter Koren. ■

# Prednovoletno srečanje upokojenih članic DMSBZT Gorenjske

Jana Zupan



Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

Po programu dela DMSBZT Gorenjske Sekcija upokojenih članov vsako leto povabi svoje člane na že tradicionalno prednovoletno srečanje. Letos smo se, kot že nekajkrat do sedaj, zbrale v Brunarici Štern, na Kokrici pri Kranju, 15. 12. 2015.

Starejši, ko smo, hitreje nam mineva čas in prav je, da si ga včasih vzamemo tudi zase. Da ga namenimo tudi za naše medsebojno druženje. Zato sem bila vesela odločitve vsake posameznice, da preživi prijetno popoldne v družbi stanovskih kolegic. Saj tudi s takšnimi družabnimi srečanji ohranjamo in povečujemo čut stanovske pripadnosti, ki je potrebna za dobro organiziranost in delovanje društva – katerega redne članice smo ostale tudi po upokojitvi. Glede na dolgoletno delo na področju zdravstvene in babiške nege je prav, da se zavedamo, da smo bile, smo in bomo medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki, z bogatim znanjem in moдрostjo starejših ljudi.

Po izreku dobrodošlice sem vse prisotne obdarovala z doma narejenim darilom, za katerega idejo sem dobila iz zakladnice modrosti naših babic, ki so menile: «Če kdaj kaj zaboli, topla ovsena vrečka lahko bolečino omili». Članicam Ožjega odbora sekcije pa v imenu društva izročila darilo za njihovo pomoč pri obveščanju. Saj je logistika obveščanja o številnih aktivnostih društva zahtevnejša kot pri zaposlenih kolegicah – glede na to, da naše upokojene članice živijo v vseh gorenjskih občinah. Kar precej pa jih ne uporablja računalnika. Njim je bila namenjena tudi zloženska, z vsemi potrebnimi osnovnimi podatki o organiziranosti DMSBZT Gorenjske in dodanim opisom pomena slikovnega znaka – logotipa društva, ki predstavlja cvetlico kot prisposodbo za lepoto našega poklica. Rumeni krog med dvema zelenima poloblama pa je sonce, ki ponazarja medicinsko sestro.

Na srečanju so se nam pridružile tudi kolegice: ga. **Monika Ažman**, izvršna direktorica Zbornice – Zveze, ga. **Alenka Bijol**, predsednica DMSBZT Gorenjske in študentki Fakultete za zdravstvo Jesenice: gdč. **Zala Marn** in gdč. **Kim Peternelj**. Povabljene gostje srečanja so nas v uradnem delu seznanile s: potekom delovnih aktivnosti na Zbornici – Zvezi, s potekom dela našega društva, s potekom študija na FZJ in z izkušnjami študentske izmenjave na Škotskem.

Srečanje smo zaključile s prednovoletno večerjo in prijetnim medsebojnim druženjem poklicnih kolegic in nekdanjih sodelavk.

V imenu sekcije se zahvaljujem: ge. Moniki Ažman, ge. Alenki Bijol, gdč. Zali Marn in gdč. Kim Peternelj za njihov prijazen odziv na moje povabilo.

Za konec pa bi rada z vami podelila tudi misli Andreja Rozmana Roze, ki je v svoji pesmi Nekaj ti moram povedati, zapisal:



Za vsakogar mora obstajati nekdo, kateremu tako zaupa, da se mu lahko zaupa, ko mu je težko.

Za vsakogar mora obstajati nekdo, ki ga razume in posluša, ko mu je zmrznjena duša in mu je v srcu slabo.

Nekdo, kateremu lahko zaupa tudi tiste težave, ki bi jih najrajši izbrisal iz glave, in mu lahko pove tudi to, kar ni povedat lahko.

A pogovarjanje je za človeka še bolj pomembno kot obleka in hkrati danes redka stvar za katero ni potreben denar.

Pogovarjanje ni le za zabavo, zdravilno je tudi, ko imamo težavo in se v lastnih mislih dušimo, dokler jih še z nekom ne delimo.

Pogovarjanje je bližina in toplina, s pogovarjanjem smo družina in skupina. S pogovarjanjem se človek s človekom prepleta, s pogovarjanjem smo mreža tudi zunaj interneta. ■

## Božični izlet Pravljica v okrašenem Mozartovem mestu Salzburg

Zorica Panić

Prišli so božični prazniki in novoletna noč. Čas obdarovanja, čas čarobnih lučk, čas, ki prinaša veliko želja, voščil, rokovanj, objemov, daril, tudi čas zaobljub in sprememb. To je čas druženja in veselja.



Skupinska fotografija udeležencev izleta

Društvo MSBZT Gorenjske se je odločilo, da 12. decembra 2015, v predbožičnem času, obiše rojstno mesto znamenitega Mozarta. V Mozartovem mestu Salzburg v mestni podobi prevladujejo cerkve, dvorci, gradovi in palače. Nič čudnega torej, da je bilo slikovito staro mestno jedro proglašeno za svetovno kulturno dediščino.

Ta predbožični čas lahko začutimo tudi, ko se sprehodimo skozi mesto, saj se trgovci še posebej trudijo zadovoljiti vse želje kupcev. Da se bližajo prazniki, nas spomnijo tudi praznično okrašene mestne ulice in božične pesmi na vseh radijskih postajah.

V jutranjih urah smo se odpravili iz Slovenije. Sledila je vožnja skozi karavanški predor proti Solnograški. V mesto ob reki Salzach smo prispeli v dopoldanskih urah. Mesto je svetovno slavo pridobilo kot rojstni kraj velikega skladatelja Mozarta in po slaščici Mozartove kroglice. Skupaj smo se sprehodili po slikovitih praznično okrašenih ulicah starega dela mesta, ki je znano po svoji nepozabni baročni arhitekturi. Videli smo Mozartovo rojstno hišo, rotovž, veličastno mestno katedralo in številne svečano okrašene trge. Ustavili smo se tudi na mestni tržnici. Prosti čas smo izkoristili za nakupe in samostojne ogledе ter nepozabne fotografije med raznovrstnimi stojnicami in tisočnimi okrasnimi lučkami. Agencija, s katero smo potovali, nam je organizirala dva čudovita izleta. Del skupine se je odpravil do vasice Oberndorf, kjer je nastala slavna pesem Sveta noč in tam poslalo božične pozdrave s priložnostno znamko, ki jo tam vedno izdajo ob božiču. Drugi del skupine pa si je ogledal slavni ultramoderni Hangar 7 v bližini mesta, kjer je muzej aviacije in vesolja, ki ga je postavil lastnik pijače Red Bull. Pozno zvečer smo še zadnje trenutke pred odhodom domov uživali v čudovito osvetljenem mestu. ■

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

## Vabilo

Spoštovane članice in člani,  
vabimo vas na slovesnost

### ob odkritju spominske plošče prve skrbstvene medicinske sestre Angele Boškin,

ki bo 3. marca 2016, ob 13. uri v dvorani Kolpern na Jesenicah.

Prijave na slovesnost sprejemamo na naslov: nina.trifoni@gmail.com.

V dopoldanskem času bo potekalo strokovno srečanje, v nadaljevanju redni občni zbor DMSBZT Gorenjske in slovesnost – odkritje spominske plošče Angele Boškin.

Vabljeni k ogledu programa strokovnega srečanja na spletni strani Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske: <http://www.dmsbzt-gorenjske.si/>

**Vljudno vabljeni.**

*Alenka Bijol,  
predsednica DMSBZT Gorenjske*

*Darinka Klemenc,  
predsednica Zbornice - Zveze*



Spoštovane članice in člani DMSBZT Ljubljana, vabimo vas na ustvarjalno delavnico

### KAKO IN ZAKAJ IZDELATI NARAVNI DEZODORANT,

ki bo potekala v prostorih DMSBZT Ljubljana, na Poljanski ul. 14, v Ljubljani, 30. 3. 2016, ob 16.30 uri.

Delavnico bo vodila gospa Katjuša Reja Mozetič

Sodoben človek v tem hitrem tempu življenja potrebuje sredstva za preprečevanje neprijetnega telesnega vonja. Velikokrat pri tem posegamo po izdelkih, ki lahko škodijo našemu zdravju ali celo preprečujejo naraven fiziološki proces znojenja.

Na delavnici bomo:

- izvedeli številne informacije o antirespirantih in dezodorantih;
- se seznanili z naravnimi sestavinami, ki učinkovito preprečujejo nastanek neprijetnega vonja;
- izdelali popolnoma naraven dezodorant, ki ga odnesemo domov;
- dobili informativno gradivo z recepti.

**Prijave** sprejemamo preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana na:

- [www.drustvo-med-sester-lj.si](http://www.drustvo-med-sester-lj.si) do zapolnitve prostih mest (20),
- ali na telefonski številki: 041 754 695 - ga. Irma Kiprijanović,
- Osebni prispevek za člane DMSBZT Ljubljana je 5 €.

Za člane ZZBN 15 €, za ostale udeležence znaša 25 €.

*Za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana  
Nada Sirmik*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana  
Đurđa Sima*

## Motivacijski dan UO DMSBZT Ljubljana

Nada Sirnik

Januarsko zgodnje sobotno jutro. Skupina se počasi nabira na avtobusu. Odpravljamo se, na že tradicionalen, motivacijski dan za člane upravnega odbora DMSBZT Ljubljana.



Skupaj zmoremo več in bolje

Živahen klepet in smeh navkljub zgodnji uri. V Zrečah nas je pričakala predavateljica in voditeljica dneva gospa Helena Zajec. Sledila je priprava na sejo, ki je potekala v duhu povezanosti z nekaj vajami, s katerimi smo spoznali ter ozavestili povezanost in moč, ki jo kot poklicna skupina gradimo. V nadaljevanju dneva, po zaključeni seji smo se spopadali z gradniki učinkovite komunikacije skozi prizmo znanj in modelov NLP-ja.

Kreativno in razigrano smo spoznavali pasti na poti do proaktivnega in sodelujočega komuniciranja. Odkrivali smo moč filtrov v medsebojni komunikaciji in nastajanje komunikacijskih šumov ter se obenem zavedali lastnih notranjih zemljevidov, ki niso vedno kompatibilni z ljudmi, ki nas obkrožajo. Znotraj homogene skupine smo skozi slike, zvoke in občutke spoznali različne tipe osebnosti med nami. Cilj vseh je bil, da poskusimo stremeti k večji osebni fleksibilnosti ter skupaj strnemo čim več zemljevidov in medsebojnih razlik ter na ta način obogatimo svoje osebno, profesionalno in društveno delovanje. Učili smo se odgovorno izraziti nestrinjanje in načine, kako to izvajamo v praksi brez konfliktov. Vse elemente komunikacije smo spoznali skozi praktično povezavo teorije in prakse. Vse vsebine so bile prilagojene dejavnostim in potrebam, ki jih ima društvo.

Pridobili smo dragocen vpogled v različnost delovanja našega zaznavanja sveta in posledice, ki jih ta različnost prinaša v vsakodnevno komunikacijo.

Sledilo je prijetno druženje ob kavi in medsebojni delitvi doživetega. Občutek prijetnega druženja ob zanimivem, koristnem in pestrem dnevu smo odnesli s seboj.

Za aktivnostmi DMSBZT Ljubljana vedno stoji dober namen. To se je ponovno izkazalo na tokratnem motivacijskem dnevu. ■



Delovno vzdušje med delom v skupini



Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na srečanje z naslovom

## SRČNO POPUŠČANJE IN VISOK KRVNI PRITISK

v prostorih Onkološkega inštituta Ljubljana, predavalnica stavba C, v ponedeljek, 7. marca 2016,  
s prihodom ob 8.45 uri in začetkom predavanja ob 9. uri

### Pozdravne besede

**Predavatelj: prof. dr. Igor Zupan, dr. med., specialist kardiolog**

Strokovno srečanje oziroma predavanje bo trajalo do 12.30 ure.

Prispevek za predavanje je 10 evrov.

Prijave sprejema ga. Olga Koblar, GSM 031 495 456 3. 3. 2016 med 16. in 18. uro.

Dodatne informacije in prijave – Irma Kiprijanović, GSM 041 754 695 od 9. do 15. ure.

*Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana  
Olga Marija Koblar*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana:  
Đurđa Sima*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na delavnice

## ZVOČNE KOPELI S PLANETARNIM GONGOM

od 18. do 19.30 ure v prostorih DMSBZT Ljubljana, na  
Poljanski ul. 14, Ljubljana

Vodila jo bo medicinska sestra **Zlatka Pražnikar Vrbnjak**.

Gong je zvočna kopel, ki izjemno hitro in močno sprošča psihofizične blokade. Planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridijane in organe. S tem pomagajo urediti čustveno energijo in občutja, ki nato vplivajo tudi na telesno strukturo človeka, ta pa na njihov um.

Tudi letos bodo delavnice gonga potekale enkrat mesečno:

- 15. februarja
- 21. marca in
- 18. aprila

**Prijave** sprejemamo preko e-prijavnici na spletni strani društva <http://www.drustvo-med-sester-lj.si>, do zasedbe prostih mest (15).

**Prispevek** udeleženke/ca znaša 8 evrov.

Za udobnejše počutje s seboj prinesite odejo, podloge imamo na društvu.

**Dodatne informacije** ga. Irma Kiprijanović na tel. številki 041 754 695

*Za komplementarno in naravno zdravlilstvo v zdravstveni  
negi pri DMSBZT Ljubljana  
Nada Sirmik*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana  
Đurđa Sima*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana - Sekcija upokojenih medicinskih sester vabi na strokovno srečanje/predavanje

## NAJPOGOSTEJŠA KRVNA BOLENJA

v prostorih Onkološkega inštituta Ljubljana,  
»predavalnica stavba C«  
v torek, 16. februarja 2016,

s prihodom ob 8.45 uri in  
začetkom predavanja ob 9. uri

Pozdravne besede

Predavateljica:

**doc. dr. Irena Preložnik - Zupan, dr. med.,  
specialistka-hematologinja**

Strokovno srečanje oziroma predavanje bo trajalo do 12.30 ure.

Prispevek za predavanje je 10 evrov.

Prijave sprejema ga. Olga Koblar, GSM 031 495 456 11. 02. 2016 med 16.00 in 18.00 uro.

Dodatne informacije in prijave –

Irma Kiprijanović,  
GSM 041 754 695 od 09.00 do 15. ure.

*Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih  
sester pri DMSBZT Ljubljana  
Olga Marija Koblar*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana  
Đurđa Sima*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na delavnico z naslovom

## VIDNI IN NEVIDNI DEL ČLOVEKA IN SVETA

### »ALI SMO RES VEČNI IN VSEMOGOČNI«

**Delavnica bo 8. in 9. aprila 2016, v petek od 16. do 20. ure, v soboto od 9. do 15. ure v društvenih prostorih na Poljanski cesti 14 v Ljubljani.**

Vodila jo bo priznana strokovnjakinja na področju komplementarnega zdravljenja  
**Milena Plut Podvršič dr. med., ki pravi:**

Medicina nas je podrobno seznanila z zgradbo in delovanjem materialnega ali vidnega dela človeka, premalo pa z energijskim ali nevidnim delom. Vse bolj pa se zavedamo, da imajo naše misli pomembno vlogo pri upravljanju življenja.

Na delavnici se bomo seznanili z vsemi tremi nivoji delovanja našega telesa: materialnim, energijskim in informacijskim. Spoznali bomo moč življenjske sile, ki je v vsakomur od nas. Sebe in druge bomo prepoznali v drugačni luči, kot smo navajeni. Potem bomo lažje delovali, sodelovali in se prilagajali vsem okoliščinam, poskrbeli za svoj obstoj, duhovno rasti in živeli v blagostanju.

Odkrivali bomo vzorce obnašanja, ki smo jih ustvarjali s svojim umom in nam ne koristijo več. Seveda, tudi razgradili jih bomo - tiste, ki smo jih pripravljene opustiti.

Med izvajanjem tehnik bomo meditirali in se podali v svet izven časa in prostora, v svet barv, zvokov in vibracij.

Delavnica je aktivna, zato pridite v udobnih oblačilih.

#### **Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest (20)**

- preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana
- na tel. številko: 041 754 695 (ga. Irma Kiprijanovič)
- prispevek za člane DMSBZT Ljubljana znaša **35 €**, za člane ZZBN **45 €** za nečlane **70 €**.

*Za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana  
Nada Sirk*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana  
Đurđa Sima*

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na srečanje z naslovom

## OD PRANE DO SKALARNE TERAPIJE

**Srečanje bo v petek, 26. februarja 2016, ob 16. uri v društvenih prostorih na Poljanski cesti 14 v Ljubljani.**

Na srečanju se boste seznanili z različnimi vrstami energij, od prane do skalarne energije in kako le te vstopajo v naš sistem, kako se mi povezujemo z njimi in kako jih zavestno uporabiti za dobro življenje doma in v službi.

Srečanje bo vodila gospa **Andreja Novak**

#### **Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest (30)**

- preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana
- na tel. številko: 041 754 695 (ga. Irma Kiprijanovič)
- osebni prispevek za člane DMSBZT Ljubljana znaša **5 €**, za člane ZZBN **15 €**, za ostale udeležence pa **30 €**.

*Za komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana  
Nada Sirk*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana  
Đurđa Sima*

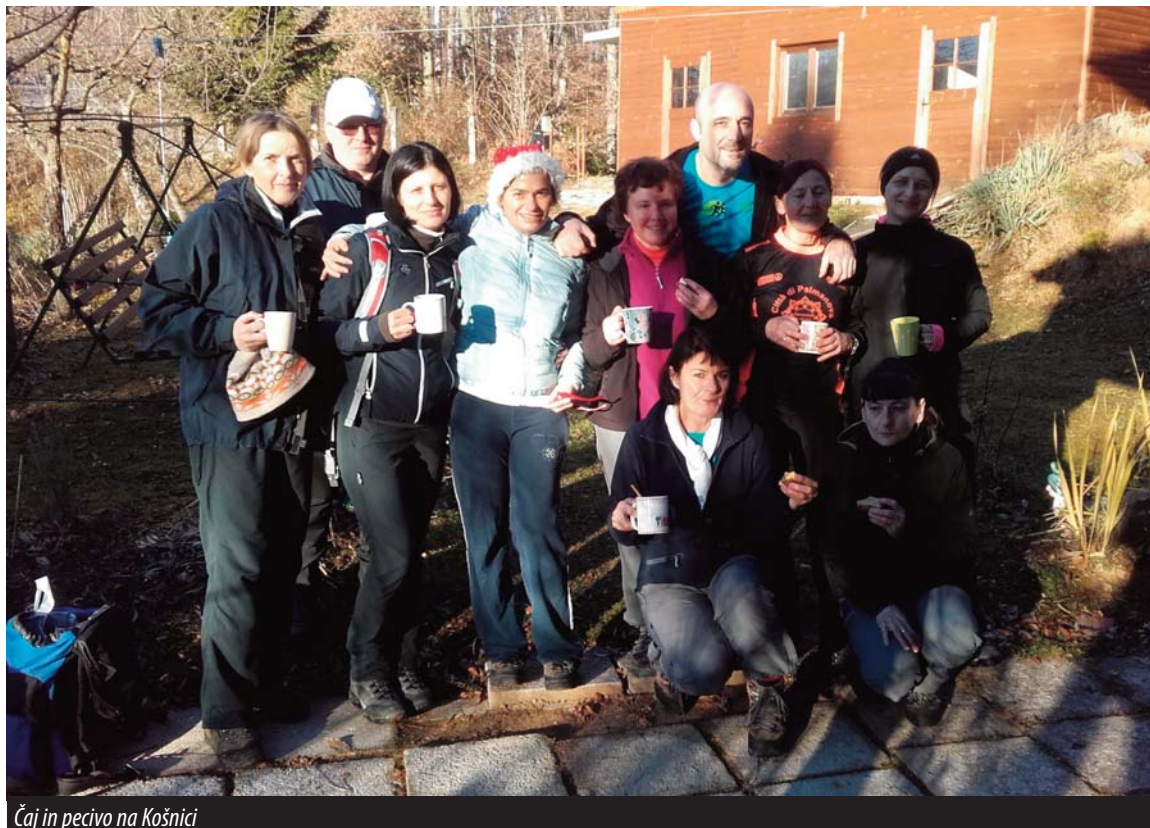
# Pohod po Žerdonerjevi poti DMSBZT Celje

Tomica Kordiš

Bilo je čudovito sončno jutro dan po Božiču. Članice in člani našega društva so se pred tremi leti združili v pohodništvo in vsako zadnjo soboto v mesecu obiščejo bližnje in bolj oddaljene planinske poti.



DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER,  
BABIC IN ZDRAVSTVENIH  
TEHNIKOV C E L J E



Čaj in pecivo na Košnici

Tokrat nas je pot vodila po Žerdonerjevi poti, ki smo jo prehodili že lani in smo rekli, da bi bila tradicionalna za zaključek pohodniške sezone.

Pot nas je vodila preko mosta na Čopovi ulici v Celju, mimo Hladinovega ribnika na Anski vrh nato v smeri proti Košnici, na Hom, nato na Brnico in ob Savinji proti Celju. Po borovem gozdu smo krenili do Brnice od tam pa do mosta na Savinji in zaključili pot na Špici, kjer smo se okrepčali. S postanki smo porabili nekje pet ur. Ustavili smo se tudi na Košnici, kjer smo dobili čaj in pecivo. Pot je potem seveda lažja. Vsi se vedno prilagajamo skupini, četudi je kdo počasnejši, ga počakamo in potem skupaj nadaljujemo. Smisel pohodov je seveda druženje in rekreacija, ki nam vsem zelo manjka. Na takih pohodih je vedno veselje in smeh, ter kaže na dobro skupinsko sodelovanje in prilagajanje, kar pa je tudi v vsakodnevem življenju pomembno. Dejansko nihče ne hiti, pomembno je priti na cilj. Seveda se dogajajo tudi kakšne nezgode, če je pot poledenela. Naše planinsko pohodništvo ne bi zaživel, če ne bi bilo **Jane Petelinšek**, **Anice Kremžar** in **Marinke Krašovic** in seveda vseh drugih, ki se redno pridružujejo skupini. Pobuda, ki je bila podana pred tremi leti, je bila zelo dobrodošla za društvo in smo jo vsi z navdušenjem sprejeli. Pohodništvu se lahko pridružijo vsi člani in tudi svojci.

V naslednjem letu pa vas vabimo, da se nam pridružite, poti bodo objavljene na naši spletni strani DMSBZT Celje. ■

## Obvestilo

**Naslednja številka  
Utripa izide  
v začetku aprila.**

**Prispevke za to  
številko morate  
oddati do 20. marca.**

*Uredništvo*



Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper  
 Associazione infermiere, ostetriche e infermieri professionali di Capodistria  
 Dellavallejeva 3, 6000 Koper

V skladu s 33. členom Statuta Strokovnega društva medicinskih sester,  
 babic in zdravstvenih tehnikov Koper  
 in  
 Pravilnikom o priznanjih društva

Upravni odbor društva s sklepom redne seje z dne 12. 1. 2016 objavlja:

## RAZPIS ZA PODELITEV SREBRNEGA ZNAKA za leto 2016

**Društvo bo v letu 2016 podelilo do pet srebrnih znakov**

Kandidatke/Kandidate za priznanje lahko predlagajo posamezni člani, skupina članov, organi zavodov/koncesionarjev ali organi društva.

**Kriteriji za podelitev srebrnega znaka so:**

- uspešno večletno poklicno delo na področju zdravstvene in babiške nege, ki je doprineslo k večji prepoznavnosti zdravstvenega, izobraževalnega ali socialno-varstvenega zavoda ali
- kakovostno in učinkovito večletno organizacijsko delo v dejavnosti zdravstvene in babiške nege ali
- aktivno delovanje v okviru SDMSBZT Koper na strokovnem, izobraževalnem, raziskovalnem, socialnem, kulturnem ali športnem področju ali
- prispevek k humanizaciji odnosov med člani društva, razvijanju stikov med člani ter društvu ali
- krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

**Podelitev srebrnih znakov bo potekala, 20. maja 2016 v Kongresnem centru Bernardin v Portorožu, na slavnostni akademiji ob 12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester in 5. maju – mednarodnem dnevu babic.**

Pisne vloge z lastnoročnim podpisom predlagatelja je treba poslati po pošti na naslov:

**Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper, Dellavallejeva 3, Koper, s pripisom: NE ODPIRAJ "Komisija za priznanja".**

Komisija za priznanja bo upoštevala le predloge, ki bodo ustrezali razpisnim pogojem in bodo na sedež SDMSBZT Koper prispeli vključno do 23. 3. 2016.

*Predsednica komisije za priznanja SDMSBZT Koper  
 Tina Furlan*

*Predsednica SDMSBZT Koper  
 Doroteja Dobrinja*

## UTRIP V LETU 2016

**Utrip bo leta 2016 izšel še sedemkrat:**

- aprila
- maja
- junija (izide dvojna številka junij/julij)
- avgusta (izide dvojna številka avgust/september)
- oktobra
- novembra
- decembra

### 3. božična zgodba s pevskim zborom La Vita

Anemarija Smonkar in Klementina Mikec Korpič



DRUŠTVO  
MEDICINSKIH  
SESTER, BABIČ IN  
ZDRAVSTVENIH  
TEHNIKOV  
MARIBOR

Tone Pavček je zapisal: »Tisoč in tisoč zvezd je nad nami, tisoč in tisoč zvezd med nami, da gre po svetu – rama ob rami, svetloba z nami ...« Pa je znova prišel ta lepi čas božičnega veselja in pričakovanja novega leta, ko smo La Vitke z našo zborovodkinjo Klementino Mikec Korpič, z ramo ob rami pripravile popotnico v božično-novoletni čas.



Božična zgodba za bolnike v kapeli Antona Martina Slomška v UKC Maribor

Foto: M. Bezjak

Najprej smo v cerkvi Marija, Mati cerkve na Pobrežju poklonile našo zgodbo članom društva, svojim najdražjim, gostom ter vsem, ki dobro v srcu mislijo ... V 3. božični zgodbi smo s pesmijo slavili veselje, novo rojstvo, novo življenje, nove poti, nove priložnosti in nove začetke ... V svojem pevskem izražanju smo se prepustile glasbenemu popotovanju, ki nas je vodilo preko božičnih napevov različnih evropskih narodov, med katerimi pa vedno najlepše zazveni prav naš, domači, ki v nas prebujata marsikateri lepi spomin. Da je bila naša zgodba popolna, so poskrbeli dragi gosti. Dramski umetnik Bojan Marošević je božično zgodbo povezoval s prečudovitim besedilom, pod katerega se je znova podpisala naša draga zborovodkinja. S svojo izraznostjo je božično zgodbo dopolnil z žarom, da smo lahko s pesmijo prižigale božično svetlobo in upanje za boljši svet ... Posebni praznični pridih je naredila tudi odlična klavirska spremljava prof. Otmarja Plavčaka. Klara, Barbara in Damijan Kolarič pa so nas navdušili s svojim izborom melodij in ubranim družinskim petjem. Prof. Damijan Kolarič se je poslušalcem predstavil tudi kot virtuoz na klarinetu. Ob klavirski spremljavi prof. Otmarja Plavčaka smo lahko slišali vrhunsko izvedbo dveh odličnih interpretov.

Z našo božično zgodbo smo plamen božičnega bistva ponesli tudi na koncert za bolnike, ki smo ga že tretjo leto zapored pripravili v kapeli Antona Martina Slomška v UKC Maribor. S prostovoljci Srednje zdravstvene in kozmetične šole v Mariboru, ki so poskrbeli za spremstvo bolnikov na koncert, smo želeli povedati, da smo medicinske sestre bolniku vedno v oporo, tudi v najtežjih trenutkih življenja in zato tudi v prazničnih dneh gledamo nanje s posebno pozornostjo. Ob koncu božične zgodbe za bolnike je gospod msgr. dr. Jožef Smej, upokojeni pomožni škof Mari-

borske nadškofije in častni občan mesta Maribor, podelil vsem navzočim božično poslanico, v kateri je med drugim poudaril pomen našega poklica in se nam prisrčno zahvalil za skrbni in čuteči odnos do bolnikov. Poslovil se je s prošnjo, da bi lahko dočakal 4. božično zgodbo za bolnike. Nekaj dni po novem letu smo z našo božično zgodbo že drugo leto zapored pobožali stanovalce v SVZ Hrastovec. Z radostjo v srcu, da smo jim polepšali popoldan, da smo naredili nekaj za drugega, nekaj dobrega zanje ..., smo nadaljevali z božično zgodbo v cerkvi sv. Lenarta v Lenartu. Zaključek naše božične zgodbe je bil na pravo snežno noč in Privškova »Na snežno noč«, je prišla ta večer še kako do izraza ...

V veselje nam je, da smo lahko 3. božično zgodbo delili z mnogimi poslušalci in z vsakim izmed vas, ki je prebral te vrstice ... In zato, tako kot v pesmi Fran Milčinski Ježek pravi ... LJUDJE, PRIŽGIMO LUČ! Po celem svetu hkrati! Naj sveti kdo ve kam, saj kdaj že plamen sveče pokaže pot do sreče, človeku, ki je sam. PRIŽGIMO LUČ, LJUDJE! Po celem svetu hkrati! ■



Pevski zbor La Vita s solistkama Klaro in Barbaro Kolarič

Foto: M. Bezjak

# Januarski pohod v Društvu MSBZT Nova Gorica

Damjana Polanc



S pohodom skozi nedrja Tolminsko - Bohinjskih gora smo v Društvu MSBZT Nova Gorica zakorakali v leto 2016.



Pohodnice in pohodniki pred predorom v Podbrdu

Foto: Stanica Babič

Leto 2015 smo v društvu zaključili z izobraževanjem. Prisluhnili in sodelovali smo na dveh strokovnih srečanjih. Novembra smo poslušali teme, ki razlagajo kako se ženske spreminjamo skozi čas in kaj lahko same naredimo, da ostanemo zdrave in lepe. Poudarek je bil na ohranjanju telesne aktivnosti in skrbi za zdravo, sijočo kožo ter lepega nasmeha. Deležne smo bile tudi skodelice poslovnega bontona in napotkov, kako obdržati lepo celovito podobo ter kako ostati pozitivno naravnane v svet. Decembra pa smo se urili na delavnici Temeljnih postopkov oživiljanja z uporabo AED. Srečno in zdravo v letu 2016 smo si voščili na prednovoletnem srečanju članov društva.

Zdravje smo okrepili pohodniki 16. januarja letos. Z vlakom smo se v zgodnjih jutranjih urah podali iz Nove Gorice proti Bohinjski Bistrici. Med pohodom smo bili deležni veliko zanimivih zgodovinskih podatkov, ki so se nanašali na kraje, skozi katere smo šli. Z zanimanjem smo poslušali gospoda Jožeta Dakskoblerja, ki je opisoval gradnjo Bohinjskega predora. Letos bo minilo 110 let, kar je bil zgrajen in razen manjših vzdrževalnih del ni bil deležen popravil, kot so jih deležni nekateri sodobni predori v Sloveniji. Bohinjski predor je najdaljši železniški predor (6.327,3 metrov) v Sloveniji, povsem na slovenski zemlji med Bohinjsko Bistrico in Podbrdom. Tudi v Podbrdu smo slišali veliko zanimivega o tem majhnem kraju, ki leži na ozkem dnu zgornje Baške grape. Naselje je nastalo v 16. stoletju. Sedanje podobo je Podbrdo dobilo z ureditvijo stare italijanske vojašnice in dograditvijo te v tovarno - Tovarna volnenih izdelkov Bača leta 1955, v kateri je bila zaposlena večina prebivalstva. Zaprtje tovarne leta 2002 je kraj hudo prizadelo. Večina ljudi se danes vozi na delo v bližnje in daljne kraje. Pohodniki smo bili deležni ogleda gasilskega doma, Turistično informativnega centra, spre-

hodili smo se mimo lepega Doma upokojevcev v Podbrdu in pohod zaključili z obedom v Osnovni šoli v Podbrdu. Navdušeni smo bili nad entuziazmom skupine krajanov Podbrda, ki s prostovoljnimi delom in prostovoljnimi akcijami omogočajo, da kraj živi. Ena največjih prireditelj Turističnega društva Podbrdo je mednarodni tekaški maraton z več različno dolgimi progami, tudi 100 km. (PTRF-Podbrdo Trail Running Festival), ki se bo letos odvijal od 17.-19. junija. Prav na dan našega pohoda so se popoldne srečali nekateri organizatorji, seveda ni manjkal vodja prireditve gospod Jože Dakskobler, ki nas je zjutraj vodil na pohodu, za kar smo mu zelo hvaležni.

Lepo vreme nas je spremljalo cel dan in nam lepšalo druženje, ki sta ga za nas pripravili naši članici Tatjana Valentinčič in Dunja Tasič. Pozno popolne smo utrujeni in siti, za kar so poskrbele krajanke Podbrda, čakali na vlak, da nas pelje nazaj v Novo Gorico.

Hvala vsem, ki ste nam polepšali dan, zagotovo še pride mo k vam. ■



Pred gasilskim domom v Podbrdu

Foto: Stanica Babič

# Izmenjava študentk iz JAMK University of Applied Sciences, School of Health and Social Studies iz Finske na Fakulteto za zdravstvo Jesenice

dr. Katja Pesjak, Marta Smodiš

V študijskem letu 2015/2016 sta v sklopu mednarodnih izmenjav Erasmus plus, v mesecu septembru v Slovenijo prišli dve študentki iz JAMK University of Applied Sciences, School of Health and Social Studies iz Finske.



Na izletu

Opravili sta trimesečno klinično usposabljanje. Annamiina Matilda Myllymäki in Anni Maria Aleksandra Saarinen sta klinično usposabljanje opravljali na Internističnem oddelku Univerzitetne Klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik, na Kirurškem in Pediatričnem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice in v Dispanzerju za otroke in mladostnike v Zdravstvenem domu Kranj. Preden sta študentki odšli na klinična usposabljanja, sta se na Fakulteti za zdravstvo Jesenice udeležili vaj v kabinetu, tečaja slovenskega jezika, srečanja s strokovnim osebjem in študenti tutorji. Študentki sta pred odhodom domov zapisali, da sta delo opravljali na različnih oddelkih, kar ni bila težava, ker so ju mentorji kakovostno usmerjali in uvajali v nova okolja in delo. Zaradi samoiniciativnosti in fleksibilnosti, jima je delo minevalo hitro, pridobili sta načrtovana oz. predvidena znanja. Razlog za njuno študentsko izmenjavo je bila želja izkusiti drugo kulturo in videti, kako delujejo drugi zdravstveni sistemi. V kliničnem okolju sta spoznali, da je delovanje finskega in slovenskega zdravstvenega sistema primerljivo, kar jima je tudi omogočalo enostavnejše pridobivanje znanja in kompetenc, slovensko kulturo pa sta v veliki meri odkrivali s pomočjo študentk tutork – Kim Peternel in Mance Stare.

Konec tedna so se študentke običajno odločale za izlete po Sloveniji in v sosednje države kjer so obiskovale mesta in naravne znamenitosti. Annamiina Matilda in Anni Maria Aleksandra sta zapisali, da sta se imeli super, da sta srečali čudovite ljudi in, da se morda nekega dne vrneta nazaj v Slovenijo. ■



Annamiina Matilda Myllymäki in Anni Maria Aleksandra Saarinen

## Pogled na izmenjavo s strani študenta tutorja

Izmenjava študentk iz JAMK University of Applied Sciences, School of Health and Social Studies iz Finske na Fakulteto za zdravstvo Jesenice

Kim Peternel

**Pred Božičem sta našo malo deželo na sončni strani Alp zapustili dve študentki Zdravstvene nege iz Finske, Annamiina Matilda Myllymäki in Anni Maria Aleksandra Saarinen. Kot njun študent tutor sem z njima preživela kar nekaj časa med njuno izmenjavo na naši fakulteti, ki je trajala od 21. 9. 2015 do 22. 12. 2015.**



Študentki s Finske s tutorkama

Foto: Kim Peternel

Prvi dan sva ju z Manco Stare pričakali na letališču. Kljub temu, da prvi teden še nista imeli prakse, sta imeli precej obveznosti. Že takoj naslednji dan smo imeli uvodno srečanje na šoli s koordinatrico za mednarodne izmenjave in učiteljem tutorjem. Da bi jima olajšali transport in prehranjevanje, smo se dogovorili, da gremo po uvodnem srečanju uredit subvencijo za avtobus in študentske bone. Naslednje dni pa sta imeli »Schnell Kurz« iz slovenščine in vaje v kabinetu. Dobili sta uniforme z logotipom naše fakultete, saj sta v naslednjem tednu že začeli s klinično prakso. Glede poteka in zadovoljstva s klinično prakso sta bili lahko vedno v kontaktu z nama z Manco ali z odgovornimi na fakulteti. Ob srečanjih sem jih vprašala, kako jima je všeč klinična praksa. Pa so bili odgovori različni, nekatera področja so jima bila bolj zanimiva kot druga. Povedali sta, da je klinična praksa zelo odvisna od mentorja. Tam kjer so mentorji bolje govorili angleščino, sta se bolje počutili in po njihovih besedah sta tudi več odnesli od klinične prakse. Izpostavili sta, da se jima je zdelo zanimivo, kako so slovenske medicinske sestre pogosto zadržane glede sporazumevanja v angleščini. Ni bilo malokrat, da sta naleteli na stavek: »I don't speak english so good.« Pa sta po nekaj dnevih ugotovili, da znanje angleščine sploh ni slabo, je le nekaj, kar jim je nevsakdanje in so zato bolj zadržane. »Prva dva dni sta bila vedno najtežja, saj smo vsi potrebovali kakšen dan, da smo se navadili eden na drugega in da so začele medicinske sestre brez večjih težav govoriti z nama, potem pa

je steklo gladko.« S prakso pri nas sta bili zadovoljni in sta bili na koncu izmenjave veseli, da sta si izbrali Slovenijo, čeprav pred tem nista točno vedeli, kam gresta. Seveda pa tutorstvo tujim študentom ni namenjeno podpora študentom samo v smislu šole in prakse, pač pa je tudi zanimivo doživetje z izmenjavo kulturnih navad, podobnosti, različnosti in priložnost, da tujcem predstavimo našo lepo Slovenijo. Podale smo se na nekaj izletov, v katerih smo vse uživale. Tako smo obiskale dolino Krme, Planinski Dom na Zelenici, kjer smo preživele vikend, sankanje na starem Ljubelju, obisk Adrenalinskega parka na Bledu, dolino reke Soče ... Bile smo v Gradcu, se družile ob bowlingu, hrani na bone in pečenju potice. Tudi moja družina je zelo odprta za spoznavanje tujcev, zato smo jih povabili na kosilo, da sta imeli možnost poskusiti kisló zelje s pečnico in ajdovimi žganci. Moram reči, da smo preživele kar nekaj čudovitih trenutkov. Vesela sem, da sem bila lahko del njune izmenjave in da sem spoznala dve novi osebi, s katerima smo si po treh mesecih postale kar blizu. Moram priznati, da mi je bilo malo težko, ko sta odšli in upam, da se bomo nekega dne spet srečali. Mogoče že poleti, ena od njiju je bila zelo navdušena nad idejo, da pride v poletnem času pogledat Piran in osvojiti vrh kakšne naše gore. Temo o prostem času bi zaključila z eno od njihovih izjav: »Čeprav se nisva imeli veliko priložnosti družiti z drugimi Erazmus plus študenti, pa sva spoznali, kako Slovenci živite, kaj počnete v prostem času ter kako se speče odlična slovenska potica.« ■



## Pomembna nepomembnost prehranskih vlaknin

Jože Lavrinec

Prehranske vlaknine so ena najbolj kontroverznih sestavin živil rastlinskega porekla. Od sredine osemdesetih let preteklega stoletja, ko so začele pridobivati na pomenu, se je znanje o njih namnožilo v skoraj nepregledno kopico. A kljub številnim raziskavam, ki namigujejo, da so pomembne celo v preventivi raka na dojkah (ste mogoče že kdaj razmišljali, kako, ko vendarle ne vstopijo v krvni obtok), kolorektalnega raka, sladkorne bolezni tipa 2 in srčno-žilnih obolenj, z njimi ravnamo zelo mačehovsko. Maksimalno razumevanje laične javnosti (in pogosto tudi strokovne!) je uporaba prehranskih vlaknin v urejanju prebave. In še to pogosto na povsem neustrezen način. Je pač tako, živimo v svetu instant rešitev, saj si za kaj več skorajda ne vzamemo dovolj časa.



Imamo neverjetno lastnost poenostavljanja na zelo zapleten način. To se še posebej pogosto dogaja v poskusu razumevanja zdrave prehrane. Čeprav točno vemo, da je od vsebnosti prehranskih vlaknin objektivno odvisna hitrost postprandialnega glikemičnega odziva, bomo pri predvidevanju le-tega rajši uporabljali zelo subjektivno obarvano ter zelo grobo tehniko – glikemični indeks. Ta je odvisen od količine prehranskih vlaknin (določljivo), časa in tehnike termične obdelave (na videz določljivo, vendar težko sledljivo), občutka lakote oz. sitosti (ha, smo že na spolzkem terenu), trenutnega nivoja glukoze v krvi in zapolnjenosti glikogenskih rezerv (določljivo, vendar tega nihče ne nadzoruje in ne upošteva) in, kar je najbolj smešno, tudi od trenutnega emocionalnega stanja, kjer pa vsak individuum reagira nekoliko drugače. Ampak glikemični indeks je vseeno zakon, mar ne?

Tudi, ko se igramo z urejanjem prebave, točno vemo, da igrajo prehranske vlaknine izredno veliko vlogo: tako topne kakor netopne vlaknine vežejo veliko tekočine, s tem se poveča volumen ostankov hrane, peristaltika se spodbudi in hitrost prehoda skozi črevesje se pospeši. Ob tem imajo topne vlaknine še dodatno vlogo, saj ob kontaktu s tekočino nabrekajo v sluz, ki gladko prevleče črevesno

steno, jo zaščiti in istočasno omogoči hitrejši prehod. Nutritionisti, ki istočasno iščejo še kakšno komercialno korist, bodo opozarjali tudi na prebiotike in njihov pomen za črevesno ter splošno zdravje. Prebiotiki so v bistvu drugo ime za tiste prehranske vlaknine, ki v debelem črevesu postanejo hrana za nepregledno množico črevesnih bakterij. Samo pomislimo na modno nujnost dodajanja prebiotikov različnim probiotičnim izdelkom, tako jih imamo ne samo v fermentiranih mlečnih napitkih, temveč tudi v siru in celo v mesnih izdelkih! Potrebno? Nepotrebno, predvsem pa tržno! In prebiotike je moč prodajati tudi kot prehranska dopolnila. Vse za zdravje. Prehranske vlaknine v obliki dopolnil celo koristijo – seveda ne več v celi paleti, za kar se oglašujejo, pač pa samo kot pomoč pri urejanju prebave in kot hrana za črevesne bakterije.

Prehranske vlaknine so veliko, veliko več, kakor samo to! Vse ugledne raziskave to potrjujejo! Čeprav so sestavljeni ogljikov hidrat, jih naši prebavni encimi ne razcepijo. Deloma jih razcepijo šele črevesne bakterije v debelem črevesu, ki v zahvalo povrnejo nekaj malega svojih presnovkov v obliki omega-3 maščobnih kislin. A je tudi teh praviloma le toliko, da pomagajo nekoliko prehraniti lokalne enterocite in čeprav prehrana, bogata s prehranskimi



vlakninami, spodbuja nastajanje žolča, zaradi rednega praznjenja žolčnika ne povzroča vnetja žolčnika. Ker se istočasno nekoliko zmanjša nastajanje serumskega holesterola, bo ob dodatni vezavi na žolčne kisline (te pa se vežejo na prehranske vlaknine) opazen upad LDL holesterola. Zaradi prehranskih vlaknin se upočasnijo absorpcija makrohranil ter istočasno zaradi nižjega postprandialnega glikemičnega odziva, lahko pričakujemo tudi izboljšanje metabolizma glukoze, nižje tveganje za porast telesne mase in manjše tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2. Do podobnega rezultata pridemo tudi, če opazujemo praznjenje želodca, občutek sitosti in energijsko redčenje obroka, bogatega s prehranskimi vlakninami (čeprav so vlaknine OH-molekula, jih ne prebavimo – torej so praktično brez energije).

Nižje tveganje za razvoj kolorektalnega raka si lahko zložimo z vezavo različnih toksinov na vlaknine po eni strani ter s hitrejšo pasajo skozi črevesje na drugi strani. A tudi sama zaščita črevesne sluznice s sluzjo iz topnih vlaknin ter okrepljena črevesna flora in sekundarno nekoliko boljša prehranjenost enterocitov nista od muh ter imata svojo vlogo. Kako pa zmanjšamo tveganje za razvoj raka na dojkah, si z opazovanjem prebavnih poti ne moremo razložiti.

Za nadaljevanje še nekaj preproste statistike. Ljudje, ki po preživetem prvem miokardnem infarktu povečajo prehranski vnos vlaknin, zmanjšajo tveganje za naslednjega. S slehernimi zaužitimi sedmimi grami prehranskih vlaknin se zmanjša tveganje za ponovitev miokardnega infarkta kar za 9 %. Bi torej pomenilo, da zaužitje po 77 g vlaknin dnevno povsem prepreči neugoden razplet? Te količine namreč ne bi bilo težko zaužiti. Nekaj z naravnimi živili, večino s prehranskimi dopolnili

Tu pa je kar naenkrat zvodnela celotna čudežnost prehranskih vlaknin. Čeprav bi bilo logično, da bi morala biti suplementacija s prehranskimi dopolnili enako učinkovita kakor običajna z vlakninami bogata prehrana, se to ni zgodilo. Vse naknadne raziskave, ki so preverjale uspešnost prehranskih dopolnil z vlakninami, so se zaključile z neuspehom. No, ne ravno, saj je tudi negativni rezultat neke vrste uspeh. Tako so raziskave pokazale, da prehranska dopolnila v najboljšem primeru zagotovijo nekoliko bolj urejeno prebavo, mogoče nekaj manj kolorektalnega raka, to pa je vse. Zgodba o uspehu se je razblinila kakor milni mehurčki. Kako to?

Rekurzivne analize so opozorile na nekaj najbolj logičnega. Raziskave vpliva prehranskih vlaknin na zdravje so običajno opravljali zdravniki z različnim medicinskim a šibkim prehranskim znanjem. Želja po »one shoot« rešitvi jih je vodila v ozko proučevanje prehranskih vlaknin, ob tem pa so zanemarjali celotno paleto mikrohranil in šte-

vilnih rastlinskih učinkovin, ki so vezana na prehranske vlaknine. Tako je – nekaj vpliva v preventivi različnih obolenj vedno lahko pripišemo delovanju prehranskih vlaknin, za večino drugih pa bo treba napisati povsem druge zgodbe. Kar precejšen del preventive srčno žilnih obolenj bo treba pripisati posrednim vplivom, vezanim na rastlinske učinkovine pridružene vlakninam v rastlinskih živilih. In isto bo treba ugotoviti v preventivi rakastih obolenj, pa v preventivi vnetnih stanj in, in ...

Pa tako enostavno bi bilo! V obliki prehranskih dopolnil bi z nekaj tabletami ali praški hitro in enostavno zlahka zaužili vse tiste ogromne količine vlaknin, potrebnih za preventivo, tako pa ... Tako nam ostaja le ena preverjena, vendar ne najbolj enostavna tehnika: načrtovana, mešana, uravnotežena in z rastlinskimi živili bogata prehrana, v kateri prednostno posegamo po s prehranskimi vlakninami bogatih živilih. In tudi tu je poudarek na mešani in raznoliki prehrani. Živila, ki vsebujejo veliko prehranskih vlaknin, vsebujejo tudi veliko antioksidantov ter drugih za zdaj še neidentificiranih učinkovin, ki igrajo svojo veliko vlogo v spodbujanju in dopolnjevanju protivnetnega delovanja, s tem pa tudi zaščiti pred razvojem srčno-žilnih ter rakastih in degenerativnih obolenj. Zapleteno? Pač nekaj podobnega, kakor bi si segali z desno roko v levi zadnji žep.

Raziskave v nekoliko bolj razvitih afriških deželah nam povedo, da tam, kjer prebivalci še vedno pogosto posegajo po **nepredelanih živilih rastlinskega porekla** (samo takšna dejansko vsebujejo še vse potrebne, koristne, naravne učinkovine), še ni opaznega porasta debelosti in srčno žilnih obolenj.

Nič ne pomaga! Bo pač potrebno jesti osnovna, čim manj predelana živila. Si speči mladi krompirček v olupku, redno pojedite svojo krepko porcijo presne solate, poseči po zadostni količini kuhanih stročnic (in ne industrijsko predelanih sojinih izdelkih!), pogosteje uživati čim bolj »polno moko« in razne kaše ter se ne poigravati s poseganjem po prečiščeni »beli« pirini moki, pa čeprav je pira takoo zelo zdrava. In se seveda prisiliti k redni porciji zelenjavnih jedi. Kakor je videti, bližnjic pri tem ni. Nič ne pomagajo blenderji in sokovniki! Tudi prebiotiki in probiotični izdelki imajo le omejeno korist na enem samem polju. Vračanje k navadam naših starih staršev? Težko. Svet se spreminja in mi z njim. Gotovo obstaja kompromis. In tega bo treba najti, zase. Za domače in vse druge.

### **Nekoliko priporočljivega branja, ki je bilo osnova za prispevek:**

*D E Threapleton, D C Greenwood, C E L Evans, C L Cleghorn, and more. Dietary fibre intake and risk of cardiovascular disease: systematic review and meta-analysis. BMJ 2013; 347.*

*R B Baron. Eat more fibre. BMJ 2013; 347.*

*A Satija, F B Hu. Cardiovascular benefits of dietary fiber. Curr Atheroscler Rep. 2012 Dec;14(6):505-14.*

*S Li, A Flint, J K Pai, J P Forman, F B Hu, W C Willett, K M Rexrode, K J Mukamal, E B Rimm. Dietary fiber intake and mortality among survivors of myocardial infarction: prospective cohort study. BMJ. 2014 Apr 29;348:g2659.*

*J K Schmier, P E Miller, J A Levine, V Perez, K C Maki, T M Rains, L Devareddy, L M Sanders, D D Alexander. Cost savings of reduced constipation rates attributed to increased dietary fiber intakes: a decision-analytic model. BMC Public Health. 2014 Apr 17;14:374.*

*R Landberg. Dietary fiber and mortality: convincing observations that call for mechanistic investigations. Am J Clin Nutr. 2012 Jul;96(1):3-4.*

*C J North, C S Venter, J C Jerling. The effects of dietary fibre on C-reactive protein, an inflammation marker predicting cardiovascular disease. Eur J Clin Nutr. 2009 Aug;63(8):921-33.*

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>OBVEZNE IN PRIPOROČENE VSEBINE: KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU</b>	<b>REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA IN STROKOVNI KLINIČNI VEČER V FEBRUARJU</b>	<b>ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: PREHRANJEVANJE IN PITJE OSKRBOVANČEV</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
Petek, 12. februar 2016, ob 8. uri, v veliki predavalnici kirurške stolpnice UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, Maribor.	Četrtek, 18. 2. 2016 ob 16. uri v veliki predavalnici stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor	Ponedeljek, 22. 2. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev do 15.15 do 15.30 ure
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
Enodnevno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi. Več o programu preberite na spletni strani društva: <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a>	SODOBNA BIOLOŠKA ZDRAVILA Motivacijski pogovor z bolnikom mag. Metka Koren Krajnc, dr. med., spec. revmatolog Aplikacija biološkega zdravila na domu, mag. Mojca Dobnik, dipl. m. s., univ. dipl. org.	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor).	Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)	DMSBZT Ljubljana
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
Višina kotizacije za strokovno izpopolnjevanje z učnimi delavnicami znaša 60 EUR za člane Zbornice - Zveze, 120 EUR za nečlane Zbornice - Zveze, v ceno je vključen DDV.	Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice - Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.	Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi in priporočenimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU« v licenčnem obdobju.	Strokovno izobraževanje je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice - Zveze Slovenije za leto 2016. Izobraževanje je v postopku pridobivanja LT.	Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
Kotizacija se nakaže na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 90 pri Nova KBM d.d., po prejetem računu. Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani društva, <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a> pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE. Vljudno vabljeni.	Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a> pod: PRIJAVA NA STROKOVNI KLINIČNI VEČER Vljudno vabljeni.	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 16. 02. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>KLINIČNO POPOLDNE: SPANJE IN NESPEČNOST V KLINIČNEM OKOLJU</b>	<b>ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: ODVAJANJE IN IZLOČANJE OSKRBOVANECV</b>	<b>KONTINUIRANA ZDRAVSTVENA NEGA TER POVEZAVA MED RAZLIČNIMI NIVOJI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
<p>Četrtek, 25. 2. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 16. uri Registracija udeležencev od 15.30 do 16.00 ure.</p>	<p>Ponedeljek, 29. 2. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev od 15.15 do 15.30 ure</p>	<p>Petek, 4. 3. 2016, Slovenj Gradec, registracija od 8. do 8.30</p>
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na internistično – infektološkem področju</p>
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
<p>Kotizacije za člane DMSBZT Ljubljana ni.</p>	<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 20 evrov, za nečlane 40 evrov in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.</p>	<p>Kotizacija z DDV znaša za člane ZZBNS 95 €, za nečlane 190 €. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZDMSZTS: št. 02015-0258761480, sklic na številko 00 02256 - 04032016 s pripisom Za sekcijo MS in ZT na internistično-infektološkem področju.</p>
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
<p>Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk.</p>	<p>Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi</p>	<p>Izobraževanje se vodi v evidenci strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj pri ZZBNS in je v postopku licenčnega vrednotenja.</p>
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (priimek in ime, številka članske izkaznice, številka licence) do 20. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 22. 2. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Prijavite se lahko preko e-prijavnice na strani Zbornice-Zveze ali jo pošljite na e naslov <a href="mailto:veronika.jagodic@gmail.com">veronika.jagodic@gmail.com</a> ali na naslov Veronika Jagodic Bašič, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja, Japljeva 2, Ljubljana</p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>STROKOVNI SEMINAR Z MEDNARODNO UDELEŽBO ZAPLETI IN PRISTOPI V REHABILITACIJSKI ZDRAVSTVENI NEGI</b>	<b>SVETOVALNE IN MOTIVACIJSKE TEHNIKE ZA DELO S PACIENTI IV.</b>	<b>POKLICNA ETIKA V PRAKSI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
<p>Četrtek, 10. 3. 2016. Naravno zdravilišče Topolšica d. d., Topolšica 77, Topolšica Registracija udeležencev od 8. do 8.30. Začetek ob 8.30. Potekal bo elektronski način registracije, zato imejte s seboj člansko izkaznico.</p>	<p>ČETRTEK, 10. 3. 2016 in PETEK, 11. 3. 2016 Rogaška Slatina. Hotel Sava Rogaška Registracija prvi dan od 9.00 do 9.45 in drugi dan od 8.15 do 9.00 GLEDE NA INTERES, SE LAHKO UDELEŽENCI PRIJAVIJO SAMO ZA PRVI ALI DRUGI DAN</p>	<p>Četrtek, 10. 03. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8.30 uri Registracija udeležencev od 8.00 do 8.30 ure.</p>
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
<p>Predstaviti bomo zaplete, s katerimi se srečujemo pri zdravstveni negi pacienta v fazi rehabilitacije in pristope za njihovo reševanje. Program bo v celoti objavljen na strani Zbornice - Zveze: <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a> in strokovne sekcije <a href="http://sekcija-ms-v-rehabilitaciji-in-zdraviliski-dejavnosti.si">http://sekcija-ms-v-rehabilitaciji-in-zdraviliski-dejavnosti.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je na spletni strani Zbornice Zveze in spletni strani Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji <a href="http://www.sekcijapsih-zn.si/">http://www.sekcijapsih-zn.si/</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
<p>Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdravilski dejavnosti</p>	<p>Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji</p>	<p>DMSBZT Ljubljana</p>
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
<p>Kotizacija z DDV-jem za člane Zbornice - Zveze s 50 % popustom znaša 95,00 €, za nečlane pa 190,00 €. Kotizacijo nakažite na TRR Zbornice - Zveze pri NLB d.d. številka 02015-0258761480, sklic 00 0213-10032016.</p>	<p>Kotizacija z DDV za dva dni je 320 EUR. Udeleženci se lahko glede na interesno področje prijavijo tudi samo za prvi ali drugi dan. V tem primeru znaša kotizacija za posamezen dan 190 EUR. Člani Z-Z imajo 50 % popust. Nečlani Z-Z se lahko z organizatorjem strokovnega srečanja dogovorijo za popust.</p>	<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 60 €, za nečlane 120 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 32.</p>
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
<p>Program bo vrednoten s pedagoškimi in licenčnimi točkami.</p>	<p>Izobraževanje je v postopku licenčnega vrednotenja in pridobitve pedagoških točk na Zbornici - Zvezi.</p>	<p>Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.</p>
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
<p>Prijave bodo možne preko spletne strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a> preko e-prijavnica. V naboru izobraževanj poiščite strokovno izpopolnjevanje ZAPLETI. Prijave bodo odprte do 4. 3. 2016. Dodatne informacije in prijava tudi na e-naslov: <a href="mailto:romana.petkovsek@ir-rs.si">romana.petkovsek@ir-rs.si</a>, tel: 01/4758212</p>	<p>Zaradi prostorskih omejitev je število prijav omejeno na 100 udeležencev! Dodatne informacije preko prijava.psihsekcija@gmail.com ali na številko 041 363 933 (ga. Petra Kodrič)</p>	<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 29. 02. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>OBVEZNE IN PRIPOROČENE VSEBINE: TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED</b>	<b>NOŠENJE OTROK V ERGONOMSKIH NOSILKAH</b>	<b>PREPOZNAVA ŽIVLJENJSKO OGROŽENEGA PACIENTA IN REANIMACIJA</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
<p>Petek, 11. marec 2016, ob 8. uri, v prostorih društva, Ulica heroja Jevtiča 5, 2000 Maribor</p>	<p>Petek, 11. 3. 2016, Ljubljana DMBZT Ljubljana, Poljanska 14 Začetek ob 16. uri Registracija udeležencev med 15.45 in 16.</p>	<p>11. 3. 2016 Izola, Hotel Delfin, Tomažičeva ulica 10 Registracija 8. - 9.</p>
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
<p>Enodnevno strokovno izpopolnjevanje z učnimi delavnicami je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi. Število udeležencev je omejeno na 35. Več o programu preberite na spletni strani društva: <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Temeljni postopki oživljanja odraslih in otrok, uporaba AED, ukrepi pri tujkih v dihalni poti, zdravila v NMP, ohlajanje po srčnem zastoj, etične dileme, komunikacija ... Program bo v obliki predavanj in učnih delavnic s preverjanjem znanja ter bo v celoti objavljen na spletni strani Z - Z.</p>
<p><b>Organizator</b></p> 	<p><b>Organizator</b></p> 	<p><b>Organizator</b></p> 
<p>Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor) v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu pri Zbornici - Zvezi.</p>	<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>Zbornica – Zveza Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci Organizator bo poskrbel tudi za gradivo predavanj, osvežitev med odmorom in kosilo.</p>
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
<p>Višina kotizacije za strokovno izpopolnjevanje z učnimi delavnicami znaša 80 EUR za člane Zbornice - Zveze, 160 EUR za nečlane Zbornice - Zveze, v ceno je vključen DDV.</p>	<p>Kotizacije za člane DMSZT Ljubljana ni. Za člane ZZBN znaša 15 €, za ostale udeležence 30 €. Število udeležencev je omejeno do 12.</p>	<p>Kotizacija z DDV znaša za člane Z - Z s 50 % popustom 95 €, za nečlane 190 €. Kotizacijo nakažite na TR – NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, Zbornica – Zveza, št.: 02015 – 0258761480, sklic na strokovno mesto 00 0224 – 11032016. Število udeležencev je omejeno.</p>
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
<p>Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi in priporočenimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »TPO« v licenčnem obdobju.</p>	<p>Program izobraževanja je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk.</p>	<p>Vloga za pridobitev licenčnih točk za strokovno izpopolnjevanje/izobraževanje in za pridobitev pedagoških točk za vpis strokovnega srečanja/dogodka v register izpopolnjevanj/izobraževanj je bila oddana na Zbornico - Zvezo.</p>
<b>Dodatne informacije in prijave</b>	<b>Dodatne informacije in prijave</b>	<b>Dodatne informacije in prijave</b>
<p>Kotizacija se nakaže na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 90 pri Nova KBM d.d., po prejemu računu. Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani društva, <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a> pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE. Vljudno vabljeni.</p>	<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustvo-med-sester-lj.si">www.drustvo-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 07. 03. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Prijave preko e-prijavnice, ki se nahaja na spletni strani Zbornice - Zveze. Dodatne informacije pri ga. Bračko na telefon 041 909 328 ali na e-naslov: <a href="mailto:vida.bracko@gmail.com">vida.bracko@gmail.com</a></p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<p><b>ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: GIBANJE IN USTREZNA LEGA OSKRBOVANECV</b></p>	<p><b>STROKOVNI KLINIČNI VEČER V MARCU</b></p>	<p><b>NOVOSTI V OFTALMOLOŠKI ZDRAVSTVENI NEGI IN OFTALMOLOGIJI</b></p>
<p><b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b></p>	<p><b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b></p>	<p><b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b></p>
<p>Ponedeljek, 14. 3. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev od 15.15 do 15.30 ure</p>	<p>Četrtek, 17. 3. 2016, ob 16. uri v veliki predavalnici stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor</p>	<p>Datum: 18. 3. 2016 Kraj: Ljubljana, Radisson Blu Plaza Hotel Ljubljana, Bratislavska 8 Registracija: 8. do 8.45</p>
<p><b>Program izobraževanja</b></p>	<p><b>Program izobraževanja</b></p>	<p><b>Program izobraževanja</b></p>
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>PRIPRAVLJEN SEM NA SPREMEMBO ŽIVLJENJSKEGA SLOGA – KAJ PA TI? Pred. Nataša Vidnar, dipl. m. s., univ. dipl. org., koordinatorica Zdravstveno vzgojnega centra Maribor</p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani: <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a> in dosegljiv na e-naslovu: <a href="mailto:bernarda.mrzelj@gmail.com">bernarda.mrzelj@gmail.com</a>.</p>
<p><b>Organizator</b></p> 	<p><b>Organizator</b></p> 	<p><b>Organizator</b></p> 
<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)</p>	<p>Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji.</p>
<p><b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b></p>	<p><b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b></p>	<p><b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b></p>
<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.</p>	<p>Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice - Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.</p>	<p>Kotizacija z DDV znaša 190 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50 % popust). Kotizacijo nakažite na TRR 0201 5025 8761 480, sklic na številko 00 0211-18032016. Podjetja in zavodi lahko znesek poravnajo tudi po izstavitvi računa. Število udeležencev je omejeno na 100.</p>
<p><b>Licenčne in pedagoške točke</b></p>	<p><b>Licenčne in pedagoške točke</b></p>	<p><b>Licenčne in pedagoške točke</b></p>
<p>Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.</p>	<p>Strokovno izobraževanje je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice - Zveze Slovenije za leto 2016. Izobraževanje je v postopku pridobivanja LT.</p>	<p>Strokovni seminar bo vrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.</p>
<p><b>Dodatne informacije in prijava</b></p>	<p><b>Dodatne informacije in prijava</b></p>	<p><b>Dodatne informacije in prijava</b></p>
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 07. 03. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva <a href="http://www.dmsbzt-mb.si">www.dmsbzt-mb.si</a> pod: PRIJAVA NA STROKOVNI KLINIČNI VEČER Vljudno vabljeni.</p>	<p>Prijava je možna z e-prijavo preko spletne strani Z-Z. Prijave sprejemamo do 14. 3. 2016, oz. do zasedbe prostih mest. Ostale informacije dobite na tel. 031741599 ali 041351406.</p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>OBVEZNE VSEBINE ZA PODALJŠANJE LICENCE: SKLOP KAKOVOST IN VARNOST</b>	<b>TX ŠOLA – FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE ZA MEDICINSKE SESTRE IN ZDRAVSTVENIKE, PRIPRAVA IN VODENJE PACIENTA PRED/PO TRANSPLANTACIJI LEDVICE.</b>	<b>TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
26. februar, 25. marec in 22. april 2016, Zbornica – Zveza, Ob železnici 30A, Ljubljana	19. 3. 2016, Dolenjske Toplice, dvorana Fontana.	Ponedeljek, 21. 3. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 8. do 8.30 ure.
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
Zagotavljanje in izboljševanje kakovosti in varnosti ter kultura varnosti (Robida, Kramar, Štromajer, Škrabl)	Program strokovnega srečanja bo objavljen na spletni strani Zbornice Zveze in spletni strani nefrološke sekcije <a href="http://www.nefroloska-sekcija.com">www.nefroloska-sekcija.com</a> .	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica – Zveza)	Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji	DMSBZT Ljubljana
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
Za člane Zbornice - Zveze 60 EUR, za nečlane 120 EUR (DDV vključen). Nakazilo na TRR 0201 5025 8761 480 sklicna št. 0430-26022016	Kotizacija za člane Zbornice - Zveze znaša 180 EUR vključno z DDV, za nečlane se plača 360 EUR po izstavljenem predračunu. Študenti, člani Zbornice – Zveze so oproščeni plačila kotizacije. Kotizacijo nakažete na TRR: 0201 5025 8761 480, sklic 00 0217 19032016. Število udeležencev je omejeno na 30.	Kotizacija z DDV za člane znaša 80 €, za nečlane 160 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 32.
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
Izobraževanje je v postopku ocenjevanja licenčnih in pedagoških točk	Oddana vloga za licenčno vrednotenje in vpis v evidenco strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi.	Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
Prijava preko e-prijavnice na spletni strani Zbornice - Zveze je obvezna, ker je število mest omejeno na 25. Dodatne informacije dobite na: <a href="mailto:tajnistvo@zbornica-zveza.si">tajnistvo@zbornica-zveza.si</a>	Ob registraciji potrebujete potrdilo o vplačani kotizaciji, člansko izkaznico Zbornice - Zveze, če ste član Zbornice – Zveze in številko licence. Prijave: obvezna prijava preko E-prijavnice na spletni strani Zbornice – Zveze ali na: <a href="mailto:info@nefroloska-sekcija.com">info@nefroloska-sekcija.com</a> , najkasneje do 17. 3. 2016.	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 10. 3. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a>



TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>TISOČ TEŽAV IN ENA REŠITEV</b>	<b>TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED</b>	<b>ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: SPANJE IN POČITEK</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
31. marec in 1. april 2016, ZREČE, Terme Zreče, Terme Zreče, Cesta na Roglo 15, 3214 Zreče, tel.: 03 75 76 145 ali e naslov: terme@unitur.eu	Ponedeljek, 18. 4. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8.30 uri Registracija udeležencev od 8. do 8.30 ure.	Ponedeljek, 4. 4. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev od 15.15 do 15.30 ure
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
Program bo objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze - www.zbornica-zveza.si	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji	DMSBZT Ljubljana	DMSBZT Ljubljana
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
Dvodnevni seminar: člani Z - Z 180 €, nečlani Z - Z 320 €, enodnevni seminar: člani Z - Z 95 €, nečlani Z - Z 190 €. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun NLB, Tavčarjeva 7, LJ, ZBNS - ZDMSBZTS: št.: 02015-0258761480, sklic na številko 0222-31032016 s pripisom Za Sekcijo MS in ZT v sterilizaciji.	Kotizacija z DDV za člane znaša 80 €, za nečlane 160 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 32.	Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
Strokovno srečanje bo oddano v postopek pridobitve licenčnih točk pri Zbornici - Zvezi.	Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.	Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
Dodatne informacije so vam na voljo pri Nataši Piletič (07 39 16 486, e-naslov: natasa.piletic@sb-nm.si) in Ireni Istenič (01 522 89 90, e-naslov: irena.istenic@kclj.si).	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 7. 4. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 29. 3. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>ETIKA V PRAKSI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</b>	<b>ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA</b>	<b>XXVI. SREČANJE PEDIATROV IN XIII. SREČANJE MEDICINSKIH SESTER V PEDIATRIJI</b> <b>STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE ZA ZDRAVNIKE IN MEDICINSKE SESTRE</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
<p>Četrtek, 7. 4. 2015 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 8. do 8.30 ure</p>	<p>Petek, 8. 4. 2016, v predavalnici "Uradnega lista Ljubljana", Dunajska cesta 167, Ljubljana. Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 7.30 - 8. ure.</p>	<p>Petek, 8. 4. 2016 in sobota, 9. 4. 2016, Kongresni center Habakuk, Maribor, začetek ob 8.30, registracija od 7.30 do 8.30</p>
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>"Adolescentna medicina", "Bolečina pri otroku", "Novosti v pediatrični pulmologiji"</p>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>UKC Maribor - Klinika za pediatrijo, Zdravstveni dom dr. A. Drolca Maribor, Medicinska fakulteta UM - Katedra za pediatrijo, Zdravniško društvo Maribor</p>
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
<p>Kotizacija za člane Zbornice - Zveze z DDV je 60 €, za nečlane 120 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno 32.</p>	<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 60 €, ter 120 € za nečlane društva in se plača po izstavljenem računu. V kotizacijo je všteto gradivo in organizacija seminarja ter osvežitev med odmori.</p>	<p>Za oba dneva do 27. 3. 2015: 250 €, na dan srečanja 8. 4. 2016: 290 € samo za prvi dan do 27. 3. 2015: 200 €, na dan srečanja 8. 4. 2015: 230 € samo za drugi dan do 27. 3. 2015: 150€, na dan srečanja 9. 4. 2015: 170 €</p>
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
<p>Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.</p>	<p>Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.</p>	<p>V postopku pridobitve licenčnih točk Zbornice - Zveze</p>
<b>Dodatne informacije in prijave</b>	<b>Dodatne informacije in prijave</b>	<b>Dodatne informacije in prijave</b>
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 28. 3. 2016 oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> do 30. 3. 2016, oziroma do zasedenosti mest (80). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Kontaktne osebi: Rebeka Gerlič, Slavica Keršič informacije: <a href="mailto:rebeka.gerlic@ukc-mb.si">rebeka.gerlic@ukc-mb.si</a>; <a href="mailto:slavica.kersic@ukc-mb.si">slavica.kersic@ukc-mb.si</a> T.: 02 321 2940; 02 321 2813; F.: 02 321 2826 Prijava na srečanje: <a href="http://www.ukc-mb.si">www.ukc-mb.si</a> (strokovna srečanja)</p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>AKTUALNO! ONKOLOŠKE TEME IN DILEME.</b>	<b>USTNA VOTLINA</b>	<b>ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: OBLAČENJE IN SLAČENJE</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
8. in 9. april 2016 Hotel Šport Otočec, Grajska cesta 2, 8222 Otočec Začetek ob 9. uri Registracija udeležencev med 8. in 9. uro	8.in 9. april 2016 v RIMSKIH TERMAH Registracija udeležencev med 9. in 10. uro.	Ponedeljek, 11. 4. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev od 15.15 do 15.30 ure
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>	Program izobraževanja bo objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>
		
<b>Organizator</b> Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologij	<b>Organizator</b> Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu	<b>Organizator</b> DMSBZT Ljubljana
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
Kotizacija z DDV znaša 320 € (članom ZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50 % popust). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zbornice - Zveze št. 02015-0258761480, sklic na številko 00 0214-08042016. Podjetja in zavodi lahko znesek poravnajo tudi po prejetju računa.	Kotizacija za člane Zbornice- Zveze znaša 160 €, za nečlane 320 € z DDV in se plača po izstavljenem računu. Kotizacijo poravnate na TRR NLB d.d., št. 0201 5025 8761 480, sklic na 00 0220-8042016	Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
V postopku pridobitve licenčnih točk in pedagoških točk na Zbornici - Zvezi	Program bo ovrednoten s pedagoškimi in licenčnimi točkami.	Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
Prijava preko elektronske e - prijavnice na spletni strani Zbornice-Zveze. Prijava možna najkasneje do 31.3.2016. Dodatne informacije dobite pri predsednici strokovne sekcije Gordani Marinček Garič, e- naslov: <a href="mailto:gmarincek@onko-i.si">gmarincek@onko-i.si</a> ali pri Cvetki Švajger: <a href="mailto:csvajger@onko-i.si">csvajger@onko-i.si</a> ali na tel. 01/5879113.	Prijava preko prijavnice na spletni strani Zbornice Zveze. Dodatne informacije, Marina Čok na mail: <a href="mailto:cok.marina@gmail.com">cok.marina@gmail.com</a> , ali tel. št. 051 396 296	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 4. 4. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
<b>KRŠITVE DOSTOJANSTVA PACIENTOV IN OSEBJA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</b>	<b>STANOVALEC Z DEMENCO - NEGOVANJE IN SKRIB</b>	<b>ZDRAVJE ŽENSK, OTROK IN DRUŽIN</b>
<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>	<b>Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija</b>
<p>Četrtek, 14. 4. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 7.30 do 8. ure.</p>	<p>Petek, 15. 4. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 8. uri Registracija udeležencev od 8. do 8.30 ure.</p>	<p>22. 4. 2016 - Zdravilišče Radenci, registracija od 8.30 naprej</p>
<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>	<b>Program izobraževanja</b>
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a></p>	<p>Program bo objavljen na spletni strani <a href="http://www.sekcija-babic.si">www.sekcija-babic.si</a>.</p>
<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 	<b>Organizator</b> 
<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>DMSBZT Ljubljana</p>	<p>Sekcija medicinskih sester in babic pri Zbornici - Zvezi</p>
<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>	<b>Kotizacija, nakazilo, število udeležencev</b>
<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 60 €, za nečlane 120 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.</p>	<p>Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.</p>	<p>Za člane Zbornice - Zveze s poravnano članarino je kotizacija s 50 % popustom v višini 95 evrov, za nečlane pa 190 evrov. Nakazilo po izdane računu na NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana – Zbornica – Zveza, št.: 02031-0016512314, sklic na: 0207-22042016.</p>
<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>	<b>Licenčne in pedagoške točke</b>
<p>Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.</p>	<p>Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.</p>	<p>Izobraževanje je v postopku pridobivanja licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.</p>
<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>	<b>Dodatne informacije in prijava</b>
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 6. 4. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 8. 4. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a></p>	<p>ANITA PRELEC, 041 857 265, <a href="mailto:preleca(et)gmail.com">preleca(et)gmail.com</a>; GORDANA NJENJIČ, 041 774 789, <a href="mailto:gordana.njenjic(et)hotmail.com">gordana.njenjic(et)hotmail.com</a></p> <p>Možna je le e-prijava preko Zbornice - Zveze.</p>

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
VAROVANJE OŽILJA PRI PACIENTIH S KONČNO LEDVIČNO ODPOVEDJO IN REŠEVANJE ZAPLETOV .	ŽIVLJENJSKA AKTIVNOST: OSEBNA HIGIENA IN UREJENOST	NADGRADNJA OSVOJENEGA ZNANJA IN PRIDOBIVANJE NOVIH SPOZNANJ ZA OBRAVNAVO BOLNIKA S SLADKORNO BOLEZNIJO V REFERENČNI AMBULANTI
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
23. 4. 2016 Murska Sobota, Hotel Diana.	Ponedeljek, 9. 5. 2016 DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 Začetek ob 15.15 uri Registracija udeležencev od 15.15 do 15.30 ure	22. in 23. april 2016, Zreče, Hotel Vital
Program izobraževanja	Program izobraževanja	Program izobraževanja
Program strokovnega srečanja bo objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze in spletni stani nefrološke sekcije <a href="http://www.nefroloska-sekcija.com">www.nefroloska-sekcija.com</a> .	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani <a href="http://www.zbornica-zveza.si">www.zbornica-zveza.si</a>	Izobraževanje je namenjeno timom ambulant družinske medicine z referenčno ambulanto Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze
 Organizator	 Organizator	 Organizator
Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji	DMSBZT Ljubljana	Zbornica – Zveza Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endokrinologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za člane Zbornice - Zveze znaša 120 EUR vključno z DDV, za nečlane se plača 240 EUR po izstavljenem predračunu. Študenti, člani Zbornice – Zveze so oproščeni plačila kotizacije. Kotizacijo nakažete na TRR: 0201 5025 8761 480, sklic 00 0217 23042016. Število udeležencev ni omejeno.	Kotizacija z DDV za člane znaša 20 €, za nečlane 40 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 30.	Kotizacija z vštetim DDV znaša 320 € (za člane Zbornice - Zveze znaša kotizacija 160 €). Glede prijave, hotelske namestitve in plačila glej program objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze.
Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke	Licenčne in pedagoške točke
Oddana vloga za licenčno vrednotenje in vpis v evidenco strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi.	Program je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.	Vloga za pridobitev licenčnih točk in pedagoških točk za strokovno izobraževanje je bila oddana na Zbornico - Zvezo.
Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava
Ob registraciji potrebujete potrdilo o vplačani kotizaciji, člansko izkaznico Zbornice - Zveze, če ste član Zbornice – Zveze in številko licence. Prijave: obvezna prijava preko E-prijavnice na spletni strani Zbornice – Zveze ali na: <a href="mailto:info@nefroloska-sekcija.com">info@nefroloska-sekcija.com</a> , najkasneje do 21.4.2016.	Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: <a href="http://www.drustov-med-sester-lj.si">www.drustov-med-sester-lj.si</a> (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 2. 5. 2016, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - <a href="mailto:irma.kiprijanovic@gmail.com">irma.kiprijanovic@gmail.com</a>	Prijave sprejemamo preko e-prijavnice na spletni strani Zbornice - Zveze in na e-naslov: <a href="mailto:janaklavs@gmail.com">janaklavs@gmail.com</a> . Dodatne informacije: Jana Klavs na tel. številki: 041/519-229

								UTRIP	LASTNOST TESNE OBLEKE	NEUČINKOVITO SREDSTVO	NAŠA NEKD. SMUČ. TEKAČICA (NATAŠA)	ALENKA TERLEP	JAPON. ALKOHOLNA PIJAČA	PREVARA, UKANA
								PRAVICA DO UKAZOVANJA DRUGIM LJUDEM		7				
								PRODAJALEC PLEMENITIH KOVIN						4
								NAŠ PISATELJ (JANKO)				KAZUKO IKEDA GORATA JORDAN. DEŽELA		
								KAR SE OZAME, EKSTRAKT				5		
								TRAVA PRVE KOŠNJE	17				ŽENSKA, KI TRDITEV PODKREPI Z DOKAZI	DEŽNA JAKNA S KAPUČO
								TELEVIZIJA			PESNICA ŠBERL NEBESNA MODRINA		10	
								STARO GRŠKI UČENJAK		ŽABJI SAMEC CLOVEKO-LJUB				
AVTOR: MARKO DREŠČEK	MAG. ČARODEJ	NEKD. POLITIČNO GIBANJE V ITALIJI	REČ, PREDMET	BARVA KOŽE, POLT	MAKEDONSKO KOLO	PRIPRAVA ZA PISANJE	AMERIŠKI PISATELJ (PHILIP)	TRGOVSKO MESTO NA OBALI M. AZIJE ŠAMPION			KAREL OŠTIR NOČNA PTICA			
FILM ANTONA TOMAŠICA IZ LETA 1987	20			1		14				15				
POAPNITEV IN OTRDELOST ARTERIJ								11				12		
UBOGOST, SIROMAŠNOST		3		9				SUROVINA ZA PLATNO ČOPASTE KOKOŠI		KITAJSKA POSODA ZA KUHO MESTO V RUSIJI				
SLAVILNA LIRSKA PESEM				NAŠ REŽISER (JOŽE)	NAŠ TEOLOG (IVAN) VZORNIK MLADIH	2			DOMAČA OKRASNA PTICA IGOR UMEK			TRETJE NAJVEČJE NIZOZEM. MESTO		
STARO RIMSKI PESNIK	16				19		SLED STOPAL V SNEGU SKUPINA ČEBEL			ANDREJ HIENG NEKD. KAN. Hokejist (BOBBY)				
NICK NOLTE			MESTO NA NIZOZEMSKEM ALAN BATES					REGRATU PODOBNA RASTLINA NIKALNICA		6				
IT. PRIPovedNIK SVEVO						ODPRTINA V ZIDU				ČRNO BEL ROPARSKI KIT				
DEBELA ŽIČNA VRV					18	AMERIŠKI TERENEC	13			HUDIČ, SATAN		8		

OZNAČENE ČRKE RAZPOREDITE V LIK, KJER BOSTE DOBILI NAGRADNO GESLO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	4	
8	11	12	8	5	3	4	13	3	9	13	3	1	3
5	14	3	4	8	1	15	4	3	2	4	8	9	3
	16	17	1	3	11	18	3	9	19	20	11	19	

Tosama predstavlja nov izdelek za varno hranjenje dojenčkov in malčkov. Trak37™TERMOBAND je namenjen staršem, ki dojenčke hranijo po steklenički in jih skrbi, ali mu bodo ponudili dovolj ohlajeno. Ker je elastičen, je primeren za vse vrste in velikosti stekleničk. Enostavno ga namestimo na stekleničko in vanjo nato vlijemo hrano. Če je ta pretopla, se bo trak obarval belo. Stekleničko nato pustimo, da se ohladi, trak pa bo spremenil barvo v zeleno. Trak lahko ostane na steklenički tudi med pomivanjem (tudi v pomivalnem stroju), ne škoduje mu niti mikrovalovna pečica.

Pravilne rešitve - geslo nagradne križanke nam posredujte do 20. marca na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov [clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si) in izžrebali bomo 5 nagrajencev.

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 nagrad, ki jih prispeva Tosama d. o. o. Vrednost dveh prvih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 30,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost dveh drugih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 20,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost tretje nagrade pa predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 10,00 evrov.



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije  
Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic

## NAPOVEDUJEMO

**15. simpozij zdravstvene in babiške nege 2016** in **slavnostno akademijo** ob mednarodnem dnevu babic in mednarodnem dnevu medicinskih sester

Moto ICN 2016

**Medicinske sestre – moč za spremembe: vpliv na izboljševanje (prožnosti) zdravstvenega sistema**

Moto ICM 2016

**Ženske in novorojenčki: srce babištva**

## PROŽNOST ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SKOZI ODGOVORNOST, VARNOST, KAKOVOST

### Preliminarni program

**I. del:** Odgovornost

**II. del:** Konkretnne oblike za izboljševanje varne in kakovostne zdravstvene in babiške nege

**III. del:** Novi vidiki – izzivi stroke zdravstvene in babiške nege

### 18.00 slavnostna akademija

s podelitvijo zlatih znakov, najvišjih priznanj Zbornice – Zveze, in priznanja Angele Boškin za življenjsko delo

**Datum:** četrtek, 12. maj 2016. **Kraj:** predvidoma hotel Toplice, Bled

Se veselimo osrednjega strokovnega in slavnostnega dogodka Zbornice – Zveze ([www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)).

*doc. dr. Andreja Kvas, za področje izobraževanja pri Centru SKOR*

*mag. Tamara Štemberger Kolnik, vodja Centra SKOR*

*Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze*



MEDICAL

POSKRIBIMO ZA ZDRAVJE!

**I. MEDNARODNI  
SEJEM SODOBNE MEDICINE**

**14. - 16. 4. 2016**  
**Gornja Radgona**

Vabimo vas na prvi sejem MEDICAL, ki bo predstavil napredke v medicinski tehnologiji, in na katerem bo sodelovala tudi Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

V organizaciji Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja in sodelovanju Splošne bolnišnice Murska Sobota se pripravlja več zanimivih strokovnih dogodkov:

- okrogla miza na temo Oskrba starostnika v Pomurju
- predavanje Zdravstvena vzgoja bolnika s sladkorno boleznijo
- predstavitev Simulacijskega centra in izobraževanje laične javnosti v nujenju začetnih postopkov oživljanja

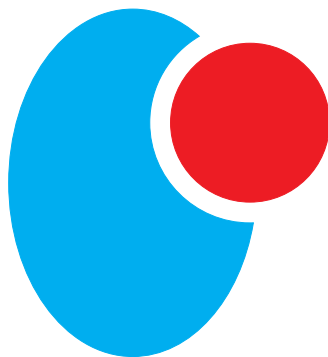
**Strokovne sekcije in regijska strokovna društva že sedaj vabimo k organiziranemu ogledu sejma - za skupine bodo na voljo ugodni paketi z vstopnino in malico!**

Več informacij na [www.pomurski-sejem.si](http://www.pomurski-sejem.si), kjer lahko spremljate dogajanje, ali na 02/564 2118.



edumedic

Pričakujte več.



# Srce in **pljuča**

Zadihajmo s srcem.

2016

Bled, Hotel Golf

12. marec 2016

[www.edumedic.si](http://www.edumedic.si)

